

การตีความข้อมูลธรณีฟิสิกส์ทางอากาศบริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี Airborne Geophysical Data Interpretation of the Khlong Marui Fault

Zone in Surat Thani Province

เอกลักษณ์ มอบพิจิต Akkaluk Moppijit

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรณีฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Science in Geophysics Prince of Songkla University 2557 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตีความข้อมูลธรณีฟิสิกส์ทางอากาศบริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยใน			
จังหวัดสุราษฎร์ธานี			
นายเอกลักษณ์ มอบพิจิต			
ธรณีฟิสิกส์			

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ			
	ประธานกรรมการ			
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไตรภพ ผ่องสุวรรณ)	(ดร.กำแหง วัฒนเสน)			
	กรรมการ			
	(รองศาสตราจารย์ ดร.ไตรภพ ผ่องสุวรรณ)			
	กรรมการ			
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ เกษราธิคุณ)			

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์

> (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจาการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอแสดงความขอบคุณ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไตรภพ ผ่องสุวรรณ) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นายเอกลักษณ์ มอบพิจิต) นักศึกษา ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

> ลงชื่อ..... (นายเอกลักษณ์ มอบพิจิต) นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การตีความข้อมูลธรณีฟิสิกส์ทางอากาศบริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยใน
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้เขียน	นายเอกลักษณ์ มอบพิจิต
สาขาวิชา	ธรณีฟิสิกส์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เพื่อทำการแปลความข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศและกัมมันตภาพรังสี แกมมาทางอากาศเพื่อใช้ในการระบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ เทคนิค กึ่งอัตโนมัติ ได้แก่ เทคนิค Math Bandpass Filtering, Horizontal Gradient Magnitude (HGM), Analytic Signal (AS) และ Mag 3D inversion เพื่อระบุตำแหน่งรอยต่อทางแม่เหล็กและ ความลึกของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็ก ควบคู่กับแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศ ได้ถูกนำมาใช้ใน การแปลความครั้งนี้ด้วย ผลการเปรียบเทียบค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหิน และการ สร้างโมเดลจำลองสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก 3 มิติ แสดงพื้นผิวของวัตถุผิดปกติใต้พื้นดินอย่างชัดเจน แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี สามารถใช้ในการจำแนกชนิดของหิน รอยต่อของหินแกรนิต หรือ รอยเลื่อน การแปลความข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศและกัมมันตภาพรังสีแกมมาทางอากาศแสดงให้ เห็นขอบเขตและความเป็นไปได้ในการกำหนดแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี Thesis TitleAirborne Geophysical Data Interpretation of Khlong Marui Faults
Zones, Surat Thani Province, ThailandAuthorMr. Akkaluk MoppijitMajor ProgramGeophysicsAcademic Year2014

Abstract

This study integrated interpretation of airborne magnetic and airborne gamma ray spectrometric data to locate The Khlong Marui Faults Zone (KMFZ). Semi Automatic techniques: Math Bandpass Filtering, Horizontal Gradient Magnitude (HGM), Analytic Signal (AS) and Mag 3D inversion were employed to estimate the magnetic contact and the depths of magnetic body. Moreover, analysis and interpretation of the airborne radiometric data (K, eU, eTh) were carried out. Comparison between magnetic susceptibility of rock sample and magnetic anomaly in 3D model showed the isosurface of magnetic body in the subsurface. Ternary map was successfully separated the rock formation such as faults, granite boundaries, and rock unit. The interpretation of airborne magnetic and gamma ray spectrometric data showed a good possibility to trace of the KMFZ in Surat Thani province.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก คณาจารย์และบุคลากรหลายฝ่าย จึงกราบขอขอบพระคุณ ดังรายชื่อต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไตรภพ ผ่องสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำชี้แนะสั่งสอนผู้ทำการวิจัย ทั้งทางด้านวิชาการ และด้านการใช้ ชีวิตใน อดีต ปัจจุบัน และอนาคตข้างหน้า

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธงชัย พึ่งรัศมี และคณะอาจารย์ สาขาธรณีฟิสิกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่ช่วยประสิทธิ ประสาทวิชาทางด้านธรณีวิทยาและธรณีฟิสิกส์ อย่างกัลยาณมิตร

ขอบกราบขอบพระคุณ คุณแม่เฉลียว มอบพิจิต ที่คอยอบรมสั่งสอนทั้งด้านทางโลก และ ทางธรรม และ ขอขอบคุณ คุณสมลักษณ์ มอบพิจิต และคุณจุฬาลักษณ์ มอบพิจิต ที่คอยให้กำลังใจ เสมอนอกจากนี้ขอขอบพระคุณ Mr. Sounthone Singsopho คุณสันติ รักษาวงศ์ คุณปัทมา พิศ ภักดิ์ คุณอัคศรา มะยาแม คุณอารยา จันทรเสน คุณเกษมศักดิ์ แซ่ตั้ง คุณพงษ์ปิยะ กลิ่นมณี คุณภานุพงษ์ ลิ่มอุสันโน คุณภูวนาถ จงจิตร คุณอุษา นิลสุวรรณ์ คุณเชฏฐพร สุจิตะพันธ์ คุณ ประกฤษฐ์ นพประดิษฐ์ คุณมนัสพงษ์ บุญญะ คุณเอกรัฐ ฤทธิเนียม คุณกรวิทย์ เกื้อคลัง คุณพัทวี ศรีระษา คุณตันติกร ชูวงศ์ คุณธีระ สมหมาย คุณธีรานุช มาณะศิริ คุณปริวัติ ช่างคิด และคุณปรีชาชาญ แก้วนุ้ย ที่ช่วยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนามและให้คำปรึกษาด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขออุทิศผลงานที่ได้แก่ดวงวิญญาณคุณพ่อจรูญ มอบพิจิต และคุณตาสำเร็จ เพชรชุม ผู้ล่วงลับไปแล้วที่ได้ให้กำเนิด เลี้ยงดู สั่งสอน ผู้วิจัยให้เป็นคนดี ด้วยความรักจนวินาทีสุดท้าย ของชีวิตท่านทั้งสอง

เอกลักษณ์ มอบพิจิต

สารบัญ

			หน้า
สารบัญ			(8)
รายการต	าราง		(12)
รายการภ	าพประกอบ		(14)
บทที่			
1.	บทนำ		1
	1.1. บทนำต้นเ	รื่อง	1
	1.2. ลักษณะท	างธรณีวิทยา	3
	1.2.1.	ธรณีวิทยาทั่วไป	3
	1.2.2.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรอยเลื่อนมีพลังในประเทศไทย	6
	1.3. ทฤษฎีพื้น	ฐาน	8
	1.3.1.	ทฤษฎีพื้นฐานทางแม่เหล็ก	8
	1.3.2.	ทฤษฎีพื้นฐานทางด้านกัมมันตรังสี	14
	1.3.3.	การสำรวจธรณีฟิสิกส์ทางอากาศในประเทศไทย	20
	1.4. ธรณีเคมีข	องธาตุกัมมันตรังสีธรรมชาติ	23
	1.5. การตรวจเ	อกสาร	25
	1.6. วัตถุประส	งค์ของการศึกษา	30
2.	วิธีการวิจัย		31
	2.1. วัสดุและอุ	ปกรณ์	31
	2.1.1.	วัสดุและอุปกรณ์ทางแม่เหล็ก, แม่เหล็กตรวจวัดทางอากาศ	31
	2.1.2.	วัสดุและอุปกรณ์สเปกตรัมรังสีแกมมา,	32
		สเปกตรัมรังสีแกมมาทางอากาศ	
	2.1.3.	วัสดุและอุปกรณ์อื่นๆ	32
	2.1.4.	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	32

สารบัญ (ต่อ)

đ			9/
บททิ			หน้า
2.	2. 2.2. หลักการดำเนินการข้อมูล		
	2.2.1.	การเตรียมการข้อมูลด้านความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศ	33
	2.2.2	การวิเคราะห์ข้อมูลสเปกตัมรังสีแกมมาทางอากาศ	47
	2.2.3	การวิเคราะห์สมบัติแม่เหล็กในหิน	48
	2.2.4	การสร้างแบบจำลองของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กแบบ 3 มิติ	52
	2.2.5	การวิเคราะห์ตัวอย่างด้วยสเปกโตมิเตอร์รังสีแกมมาด้วยหัววัด	53
		HPGe ชนิด Nal	
	2.2.6	การสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศเพื่อระบุตำแหน่ง	58
		ขอบเขตรอยต่อหินแกรนิต	
3.	ผลและการอภิป	รายผล	60
	3.1. ผลการวิเศ	าราะห์ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศ	60
	3.1.1.	ผลการประเมินเพื่อระบุตำแหน่งรอยต่อและความลึกทาง	60
		แม่เหล็กด้วยเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude	
		(HGM) และเทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total	
		Gradient (TG)	
	3.1.2.	ผลการวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic	65
		susceptibility, k)	
	3.1.3.	ผลการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ (Mag 3D Inversion)	69
	3.1.4.	ผลการตัวอย่างหินด้วยวิธี X-Ray Diffraction (XRD)	70
	3.2. ผลการวัด	ข้อมูลกัมมันตภาพรังสีทางอากาศ	72
	3.2.1.	การสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีแกมมาทางอากาศยูเรเนียม,	72
		ทอเรียมสมมูล, โพแทสเซียม และ กัมมันตรังสีผสม 3 สี เพื่อ	
		ระบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย	
	3.2.2.	การวัดตัวอย่างหินด้วยเครื่องสเปกตรัมรังสีแกมมาชนิดหัววัด	77
		HPGe ชนิด Nal	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่			หน้า	
	3.3 สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหน่วยหินชนิดต่างๆ			
	3.3.1.	สมบัติเชิงกัมมันตรังสีหน่วยหินธรณีวิทยาหน่วยหินปูน ยุคเพอร์เมียน (Pr)	84	
	3.3.2.	้ สมบัติเชิงกัมมันตรังสีหน่วยหิยธรณีวิทยาหน่วยหินแกรนิต ยคครีเทเซียส (KGr)	85	
	3.3.3.	้ สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหน่วยธรณีวิทยาหน่วยหินโคลนปน กรวดยุคคาร์บอนิเฟอร์รัสถึงเพอร์เมียน (CPk)	86	
	3.3.4.	้ สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหน่วยธรณีวิทยาหน่วยตะกอน ยุคเทอร์นารีไม่แข็งตัว	88	
	3.4. สมบัติเชิ	งกัมมันตรังสีของหินแกรนิต	89	
	3.4.1.	การปรับปรุงแผนที่ขอบเขตหินแกรนิตใหม่	89	
	3.4.2.	การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพดินขาว	91	
4.	สรุปผลและเสน	อแนะ	92	
	4.1 สรุปผล	วิเคราะห์ข้อมูลความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศเพื่อระบุ	92	
	ตำแหน่ง	รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย		
	4.2 สรุปผลก	ารวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มกัมมันตภาพรังสีทางอากาศ	93	
	4.2.1.	สรุปผลการวิเคราะห์แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยจากแผนที่ กัมมันตภาพรังสีทางอากศด้วยแผนที่โพแทสเซียม ยูเรเนียมสมมูล ทอเรียมสมมูล และกัมมันตรังสีผสม 3 สี	93	
	4.2.2.	้ สรุปการวิคราะห์ตัวอย่างหินปูนที่พาดผ่านแนวรอยเลื่อน คลองมะรุ่ยและตัวอย่างหินปูนบริเวณเหมืองหิน บริษัท ผาทอง สุราษฎร์ จำกัด	94	
	4.2.3.	สรุปการวิเคราะห์ตัวอย่างดินตะกอนไม่แข็งตัวยุคควอเทอร์นารี (Q	95	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4.2.4.	สรุปการวิเคราะห์ขอบเขตหินแกรนิตยุคครีเทเชียส (KGr) ใน	95
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
4.2.5.	สรุปการวิเคราะห์แหล่งแร่ศักยภาพแหล่งแร่ดินขาว	96
4.3. ข้อเสนอแน	69 69	96
บรรณานุกรม		97
ภาคผนวก		102
ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่จากวิทยานิพนธ์		
ประวัติผู้เขียน		115

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1.1	สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของหิน (ดัดแปลงจาก Telford et al, 1998)	10
1.2	แสดงข้อกำหนดของการบินสำรวจและเครื่องมือสำรวจ Survey A (ดัดแปลงจาก	21
	บุญรวม สงกรานต์, 2539)	
1.3	รูปแบบและข้อกำหนดของการบินสำรวจและเครื่องมือสำรวจ Survey B & C	22
	(ดัดแปลงจาก บุญรวม สงกรานต์, 2539)	
1.4	รูปแบบและข้อกำหนดของการบินสำรวจและเครื่องมือสำรวจ Follow up survey	23
	(ดัดแปลงจาก บุญรวม สงกรานต์, 2539)	
1.5	Potassium Mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)	23
1.6	Thorium mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)	24
1.7	Uranium Mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)	25
2.1	ตำแหน่งตามทิศตะวันออก, ตำแหน่งตามทิศเหนือ, และสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิง	34
	ปกติ (International Geomagnetic Reference Field) จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
	ปี ค.ศ.1980	
2.2	พารามิเตอร์ที่ใช้ในกระบวนการ Math Bandpass Filtering คือ ความลึก,	39
	ค่าแอมพลิจูด, และความยาวคลื่น (ดัดแปลงจาก Phillips, 2001)	
2.3	ลักษณะ Source, ดัชนีโครงสร้างและโมเดลที่ใช้ในการคำนวณด้วยวิธี Analytic	47
	Signal (AS) (ดัดแปลงจาก Oasis Geosoft Montaj 7.5, Canada)	
2.4	ตัวอย่างรูปแบบไฟล์ OBS.mag ที่ใช้ในการสร้างโมเดล 3 มิติ	53
2.5	ประสิทธิภาพการวัดรังสีแกมมาที่ค่าพลังงานรังสีแกมมาต่างๆ	56
3.1	แสดงค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผ่ลหรือหินหลุดลอยบริเวณ	67
	ที่เกิดค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก	

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
3.1	แสดงค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผ่ลหรือหินหลุดลอยบริเวณที่	68
(ต่อ)	เกิดค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก	
3.2	แสดงค่าความเข้มข้นกัมมันตรังสียูเรเนียม ทอเรียม และโพแทสเซียม ในตัวอย่าง	81
	หินที่ตัดผ่านแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย	
3.3	แสดงค่าความเข้มข้นกัมมันตรังสียูเรเนียม ทอเรียม และโพแทสเซียม ในตัวอย่าง	82
	หินที่ตัดผ่านแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย	

บทที่ 1

บทนำ

1.1. บทนำต้นเรื่อง

ปัจจุบันภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟป่า หรือแผ่นดินไหวได้สร้างความ เสียหายเป็นวงกว้างไปทั่วโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชากรโลกอย่างเห็นได้ชัดในส่วน ของประเทศไทยผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหวเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 เมื่อเวลา 00:58:53 UTC (07:58:53 ตามเวลาประเทศไทย) ตรงบริเวณ ละติจูด 3.316°N และ ลองจิจูด 95.854°E ส่งผลให้เกิดแผ่นดินไหวที่มีความแรงประมาณ 9.1 MW (USGS, 2004) และเกิดคลื่นสึนา มิ (Tsunami) พัดถล่มชายฝั่งทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก อันได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา ระนอง สตูล และ ตรัง ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก บริเวณภาคใต้ของไทยมีรอยเลื่อนที่มี พลัง 2 รอยเลื่อนด้วยกัน คือ รอยเลื่อนระนอง (Ranong Fault Zone: RFZ) ที่มีความยาวประมาณ 300 กิโลเมตร และ รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (Khlong Marui Fault Zone: KMFZ) ที่มีความยาว ประมาณ 150 กิโลเมตร (สุวิทย์ โคสุวรรณ และคณะ, 2555)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้าน ตะวันตกของอ่าวไทย ที่ละติจูด 09°07 N ลองจิจูด 99°21 E ระยะห่างจากกรุงเทพมหานครไป ทางทิศใต้ประมาณ 651 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,890 ตารางกิโลเมตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศไทย และมากที่สุดในภาคใต้ พื้นที่จังหวัดทั้งหมด อยู่ในคาบสมุทรที่เป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชุมพรและอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทยและจังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดพังงาและจังหวัดระนอง

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะผสมผสานกันหลายแบบโดย จำแนกได้ดังนี้ พื้นที่ส่วนลึกเข้าไปด้านทิศตะวันตกเป็นที่สูง มีภูเขาน้อยใหญ่สลับกันวางตัว สลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีป่าไม้ทั้งป่าโปร่งและป่าดงดิบ ในส่วนพื้นที่ตอนกลางและริม ทะเลเป็นบริเวณอ่าวไทยซึ่งเป็นที่ราบ ริมฝั่งทะเล มีภูเขา ป่าไม้เบญจพรรณ ป่าชายเลนและทุ่งหญ้า ในอำเภอเกาะสมุยและอำเภอเกาะพงันเป็นที่ราบตามริมชายฝั่งพื้นที่ราบสูงทางทิศตะวันตก คือ ส่วนที่เป็นสันเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดระนองและ จังหวัดพังงา จะค่อยๆ ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกตลอดเขตจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน พอจะแบ่งได้ 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้ เป็นช่วงว่างของลมมรสุม ฤดูฝน ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคม ถึง กลางเดือนตุลาคมที่อยู่ภายใต้ อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้น พัดพามาจากมหาสมุทรอินเดีย และลม มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย จึงทำให้ช่วงฤดูฝนยาวนานและมีฝนตกมากในช่วง ฤดูหนาว ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม สาเหตุนี้จึงทำให้มีปริมาณฝนตลอดปีแปรผัน ค่อนข้างมากในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 1,280 ถึง 3,694 มิลลิเมตรต่อปี และมีอุณหภูมิ เฉลี่ยตลอดปีประมาณ 26.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี 83.0 และฤดูหนาว เริ่มต้นตั้งแต่ กลางเดือนตุลาคม ถึง กลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่เย็น และแห้งจากประเทศจีนพัดผ่านอ่าวไทยปกคลุมประเทศไทยทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศ หนาวเย็น

ภาพประกอบที่ 1.1 (ก) ขอบเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานีและพื้นที่ใกล้เคียง เส้นทึบสีแดงแสดงแนวรอย เลื่อนระนอง (RFZ) และแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (KMFZ) (กรมทรัพยากรธรณี, 2550) และ (ข) แผนที่ข้อมูลระดับความสูงเชิงเลข ASTER GDEM (USGS, 2014)

1.2. ลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นที่ศึกษา

1.2.1. ธรณีวิทยาทั่วไป

ลำดับชั้นหินสามารถแบ่งหินต่างๆ เรียงลำดับจากหน่วยหินที่แก่สุดจนถึงอ่อนสุด

ดังนี้

หินอายุออโดวิเซียน (O) (488.3 ถึง 443.7 ล้านปี) ที่พบในบริเวณนี้ประกอบด้วย หินปูนเนื้อดิน หินปูนสีเทาและสีชมพู หินปูนเนื้อโดโลไมต์และหินอ่อน แทรกสลับด้วยหินดินดานเนื้อ ปูน ผสมหินดินดานปนทราย และหินอายุไซลูเรียนดีโวเนียน (SDC) (443.7 ถึง 416 ล้านปี) กระจาย ตัวอยู่บริเวณอำเภอดอนสัก อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอวียงสระ อยู่ในหมวดหินเขาดิน (SDCtp) ประกอบด้วย หินเกรย์แวก หินทรายแป้ง หินหินชนวน และหินดินดานกึ่งชนวน

หินอายุคาร์บอนิเฟอร์รัส ถึง เพอร์เมียน (CPk) (359.2 ถึง 251.0 ล้านปี) กลุ่มหินที่ พบในบริเวณนี้ประกอบด้วยกลุ่มหินแก่งกระจาน ประกอบด้วยหมวดหินต่างๆ ได้แก่ หมวดหินเขาเจ้า คือ หินทรายอาร์โกส และหมวดหินเขาพระ คือ หินโคลน หินทรายแป้ง หินโคลนปนกรวด หินทราย ปนกรวด กระจายตัวเป็นเทือกเขาสูงทางด้านตะวันตกของจังหวัดและมีการกระจายตัวบางส่วนทั่วไป ทางด้านตะวันออก นอกจากนี้ยังพบหมวดหินเกาะยาวน้อย คือ หินโคลนปนกรวด หินโคลน และหิน ทรายเนื้อควอตซ์ แทรกสลับหินทรายแป้ง ในบริเวณอำเภอพนมและอำเภอชัยบุรี

หินอายุเพอร์เมียน (Pr) (299.0 ถึง 251.0 ล้านปี) ที่พบในบริเวณนี้ประกอบด้วย หินปูน หินปูนเนื้อโดโลไมต์ มีลักษณะหินปูนสีเท่าอ่อน ถึง สีเทาแก่ หรือสีดำ เนื้อแน่น โดยบางพื้นที่ พบหินเชิร์ตสีดำแทรกตัวอยู่ หินปูนชุดนี้จัดอยู่ในกลุ่มหินปูนชุดราชบุรี (Ratburi Group) มีลักษณะ เป็นภูเขาสูงต่ำสลับกันผสมผสานกับภูมิประเทศแบบคาสต์และบางแห่งมีหน้าผาสูงชันพบในพื้น อำเภอคีรีรัฐนิคม คือ เขาชันกะ เขาไคร เขาหลุง เขาดิน เขาสิงขร และเขาน้อย และปรากฏลักษณะ เป็นภูเขาโดดที่มีความสูงและชันมาก ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ เช่น เขากุมแป เขานาพลับ เขาพุฒ และ เขาพนมไพร นอกจากนี้บางพื้นที่มีลักษณะเป็นทิวเขาวางตัวแนวยาวต่อเนื่องจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ เช่น บริเวณเขาชันกะ อำเภอคีรีรัฐนิคม คาดว่ากลุ่มหินปูนดังกล่าวอาจจะเป็นภูเขาหินปูนที่เกิดจาก การถูกรอยเลื่อนตัดผ่าน

หินอายุไทรแอสซิก (Trl) (251.0 ถึง 199.6 ล้านปี) ที่พบในบริเวณนี้ประกอบด้วย หินกรวดมนฐานสีแดง เนื้อปูนผสมหินดินดานสีเทา แทรกสลับด้วยหินทรายแป้งและหินทราย บางแห่งพบหน่วยหินไสบอน (Sai Bon Formation, Trsb) หน่วยหินหน่วยนี้ประกอบด้วย หินทรายอาร์โกส หินทรายเนื้อทัฟฟ์ และหินดินดาน บางแห่งจะมีหินปูนเนื้อโดโลไมต์เป็นเลนส์แทรก อยู่ตรงกลาง หินอายุจูแรสซิก ถึง ครีเทเซียส (JKl) (199.6 ถึง 65.6 ล้านปี) ประกอบด้วยหน่วย หินลำทับ (Lam Thap Formation) ที่พบประกอบด้วย หินทรายอาร์โกส หินโคลน หินทรายแป้ง สีน้ำตาลแดง การวางชั้นเฉียงกับแนวระดับ หินกรวดมน และหินทรายในตอนบนของการลำดับชั้น และหินอายุครีเทเซียส (Kp) (145.5 ถึง 65.5 ล้านปี) จัดอยู่ในหน่วยหินพุนพิน (Kp) คือ หินทรายแป้ง หินทรายอาร์โกสสีแดง หินโคลน และหินกรวดมนสีน้ำตาลแดง ประกอบด้วยแร่ควอตซ์และ แร่เฟลด์สปาร์ (Feldspar) บางชั้นมีแร่ไมกา (Mica) พบการกระจายตัวในอำเภอเคียนซา อำเภอ พุนพิน อำเภอไชยา และอำเภอท่าชนะ

หินอายุเทอร์เซียรี (Tkb) (65.6 ถึง 2.588 ล้านปี) ที่พบในบริเวณนี้ คือ กลุ่มหิน กระบี่ (Krabi group) ประกอบด้วย หินดินดาน หินทรายเนื้อปูนผสม หินทรายและหินทรายแป้ง สีน้ำตาล สีน้ำตาลเหลืองและขาว หินปูน ลิกไนต์ หินน้ำมัน และบางแห่งแทรกสลับด้วยยิปซัมบ้าง พบในบริเวณแอ่งเคียนซา

ตะกอนยุคควอเทอร์นารี (Q) (2.588 ล้านปี ถึง 11,700 ปี) ประกอบด้วยหน่วย ตะกอนทรายและกรวดน้ำพา (Qa) เป็นตะกอนน้ำพาพวกกรวด ทราย ทรายแป้ง และดินเหนียว สะสมตัวตามร่องน้ำ คันดินแม่น้ำ และแอ่งน้ำท่วมถึง ตะกอนชายฝั่งทะเลโดยอิทธิพลของน้ำขึ้นน้ำลง (Qmc) เป็นตะกอนพวกดินเหนียว ทรายแป้ง และทรายละเอียดของที่ราบลุ่มน้ำขึ้นถึง ที่ลุ่มชื้นและ ที่ลุ่มน้ำขังป่าชายเลน และชะวากทะเล ตะกอนชายฝั่งทะเลโดยอิทธิพลคลื่น (Qms) เป็นตะกอนพวก ทราย และทรายปนกรวดของหาดสันดอน สันทรายและเนินทราย ตะกอนหน่วยนี้สะสมตัวเป็นแนว แคบๆยาวต่อเนื่องกัน ตะกอนนี้ ประกอบด้วยทรายร่วนสีเทาอ่อนและสีน้ำตาลอ่อน ตะกอนเศษหิน เชิงเขาและตะกอนผุอยู่กับที่ (Qc) เป็นตะกอนพวกกรวด ทราย ทรายแป้ง ศิลาแลงและเศษหิน พบตะกอนหน่วยนี้ตามเชิงเขาทั่วไป ตะกอนนี้ประกอบด้วยชั้นทรายละเอียดปนทรายแป้ง สีส้มแดง บางแห่งพบเศษหินผุหรือเม็ดเหล็กปนอยู่ในชั้นดินเหนียวด้วย และคาดว่าจะเป็นตะกอนที่เกิดจากการ ผุพังของหินเดิมมากกว่าถูกพัดพามา และตะกอนทรายและชั้นกรวดตะพักน้ำ (Qt) เป็นตะกอนพวก กรวด ทราย ทรายแป้ง ดินเหนียวและศิลาแลง สีขาวขุ่น และเม็ดเล็ก

หินอัคนีที่พบในจังหวัดสุราษฎร์ธานีประกอบด้วย หินแกรนิตอายุครีเทเชียส (KGr) คือ หินไบโอไทต์ฮอร์นเบลนด์แกรนิต หินมัสโคไวต์แกรนิต มีผลึกขนาดเท่ากัน และผลึกเนื้อดอก พบบริเวณกิ่งอำเภอวิภาวดี อำเภอท่าชนะ และอำเภอไชยา โดยวางตัวในแนวทิศเหนือสู่ทิศใต้ และ หินแกรนิตอายุไทรแอสซิก (TrGr) พบบริเวณทางด้านทิศตะวันตกบริเวณอำเภอบ้านนาเดิม และ อำภอเกาะสมุย เป็นหินแกรนิต จำพวกหินไบโอไทต์แกรนิต ทัวมารีนแกรนิต แกรโนไดโอไรต์ ไบโอ ไทต์ มัสโคไวต์แกรนิต มัสโคไวต์ทัวมารีนแกรนิต ไบโอไทต์ทัวมารีนแกรนิต และ หินไดโอไรต์ (Diorite) ในบริเวณเขาหัวควาย และเขาผีเสื้อ.ในอำเภอพุนพิน (สุวัตน์ ติยะไพรัช และคณะ, 2532)

ภาพประกอบที่ 1.2 แผนที่ธรณีวิทยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:250000

(กรมทรัพยากรธรณี, 2550)

1.2.2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรอยเลื่อนมีพลังในภาคใต้ของประเทศไทย

รอยเลื่อน (Fault) "รอยแตกหรือแนวรอยแตกของหิน 2 ฟากซึ่งเคลื่อนที่สัมพันธ์กัน และขนานไปกับรอยแตกนั้น" (ราชบัณฑิตยสถาน, 2544) เราสามารถจำแนกรอยเลื่อนอย่างกว้างโดย อาศัยทิศทางและการเคลื่อนไหวสัมพันธ์ของหินตามระนาบรอยเลื่อน (ภาพประกอบที่ 1.3) เช่น รอยเลื่อนปกติ (Normal fault) เกิดจากที่หินเพดานเคลื่อนที่ลงเมื่อเทียบกับหินพื้น รอยเลื่อนย้อน (Reverse fault) เกิดจากการที่หินเพดานเคลื่อนที่ขึ้นเมื่อเทียบกับหินพื้น รอยเลื่อนในแนวระดับ (Strike slip fault) เกิดจากการเคลื่อนที่ในแนวราบขนานกับระนาบรอยเลื่อนโดยทั่วไปแล้วรอยเลื่อน มักจะมีสาเหตุจากการเกิดแผ่นดินไหว ทฤษฎีการเกิดแผ่นดินไหวที่ยอมรับในปัจจุบัน มี 2 ทฤษฎี คือ

 ทฤษฎีการขยายตัวของแผ่นเปลือกโลก กล่าวว่า แผ่นดินไหวเกิดจากการที่ เปลือกโลกเกิดการคดโค้งอย่างฉับพลันและเมื่อวัตถุขาดออกจากกันจึงปลดปล่อยพลังงานออกมา ในรูปแผ่นดินไหว

 ทฤษฎีการคืนตัวของวัตถุ กล่าวว่า แผ่นดินไหวเกิดจากการปลดปล่อยพลังงาน ความเครียดที่สะสมตัวไว้ใต้เปลือกโลกของแรงต้านทานเลื่อนตัวของรอยเลื่อนมีพลัง อันเนื่องมาจาก แรงกดอัดหรือแรงดึงของอิทธิพลภายใต้เปลือกโลก เมื่อแรงต้านทานที่สะสมไว้สู้แรงการเลื่อนของ รอยเลื่อนไม่ไหว พลังงานที่สะสมมาจึงถูกปลดปล่อยออกมาในรูปของแผ่นดินไหวนั่นเอง จากนั้น เปลือกโลกบริเวณนั้นจะกลับคืนมาอยู่ในสภาพเดิม และจะเริ่มต้นการสะสมความเครียดใหม่อีกครั้ง (ปรีชา สายทอง และคณะ, 2551)

รอยเลื่อนมีพลัง (Active fault) ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วยรอยเลื่อนที่มีพลัง 2 รอยเลื่อนด้วยกันคือ กลุ่มรอยเลื่อนระนอง (Ranong Fault Zone) วางตัวในทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ โดยเริ่มตั้งแต่ทะเลอันดามันขึ้นแผ่นดินที่อำเภอ ตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ต่อเนื่องมายังอำเภอสุขสำราญ อำเภอกะเปอร์ อำเภอเมือง ระนอง อำเภอละอุ่น และอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง พาดผ่านพื้นที่ อำเภอพะโต๊ะ อำเภอเมือง วางสะพาน อำเภอทับสะแก อำเภอสามร้อยยอด อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และลงสู่อ่าวไทย บริเวณ ทิศตะวันออกของอำเภอสามร้อยยอด มีความยาวเฉพาะส่วนที่ปรากฏบนแผ่นดินประมาณ 300 กิโลเมตร ลักษณะหินต่าง ๆ ที่ผ่านรอยเลื่อนคือ หินโคลนปนกรวด หินทราย หินดินดาน หินปูน และหินแกรนิต (สุวิทย์ ติยะไพรัช และคณะ, 2555)

ภาพประกอบที่ 1.3 ลักษณะรอยเลื่อนประเภทต่างๆ คือ (ก) รอยเลื่อนปกติ (ข) รอยเลื่อนย้อนกลับ (ค) รอยเลื่อนตามแนวระดับแบบ Sinistral และ (ง) รอยเลื่อนตามแนวระดับแบบ Dextral ดัดแปลง จาก (ดนุพล ต้นนโยภาส, 2550)

รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (Khlong Marui Fault Zone) เป็นกลุ่มรอยเลื่อนตาม แนวราบที่วางตัวขนานกับรอยเลื่อนระนองและเลื่อนตัวแบบแนวดิ่งและรอยเลื่อนย้อน วางตัวในทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ-ทิศตะวันตกเฉียงใต้ แนวรอยเลื่อนปรากฏในทะเลอันดามันตามทิศตะวันออก ของเกาะภูเก็ตและเกาะยาว ในบริเวณอ่าวพังงา รอยเลื่อนยาวผ่านลำคลองมะรุ่ย ในอำเภอทับปุด อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอท้ายเหมือง ของจังหวัดพังงา พาดผ่านมายังอำเภอพนม อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน อำเภอท่าฉาง และอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความยาวเฉพาะส่วนแผ่นดิน ประมาณ 150 กิโลเมตร ในเขตอำเภอไชยาปรากฏมีแหล่งน้ำพุร้อนหลายแห่งไหลขึ้นมาตามแนวรอย เลื่อน รอยเลื่อนคลองมะรุ่ยตัดผ่านหินโคลนปนกรวด หินทราย หินดินดาน และหินแกรนิต (สุวิทย์ ติยะไพรัช และคณะ, 2555)

รอยเลื่อนมีพลังทั้งสองรอยเลื่อนมีสาเหตุการเกิดแผ่นดินไหวดังเช่น การตรวจวัด แผ่นดินไหวในท้องถิ่น (Local earthquake) บริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยโดยมีการตรวจวัด ด้วย เครื่องมือ ที่เรียกว่า Seismometer ที่บันทึกคลื่นแผ่นดินไหวผลตรวจวัดข้อมูลและแปลความ ทางด้านแผ่นดินไหววิทยาพบว่า ตั้งแต่ 14 มกราคม ถึง 21 เมษายน 2550 บริเวณรอยเลื่อนคลอง มะรุ่ยมีการเกิดแผ่นดินไหวทั้งหมด 135 ครั้ง (ภาพประกอบที่ 1.4) มีแผ่นดินไหวที่มีขนาดความแรง (MI) สูงสุด 4.5 ในวันที่ 3 มีนาคม 2548 (โสภณา แดงเหมือน และคณะ, 2548)

ภาพประกอบที่ 1.4 ตำแหน่งการเกิดแผ่นดินไหวท้องที่โดยแบ่งตามระดับความลึกต่างๆ บริเวณแนว รอยเลื่อนมีพลังในภาคใต้ของประเทศไทย บันทึกข้อมูลตั้งแต่ วันที่ 14 มกราคม ถึง 21 เมษายน 2550 (Bhongsuwan et al, 2011)

1.3. ทฤษฎีพื้นฐาน

1.3.1. ทฤษฎีพื้นฐานทางด้านแม่เหล็ก

1. สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility,k)

สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่ง ของวัสดุ (Butler, 1992) ซึ่งสามารถใช้ในจำแนกชนิดของแร่แม่เหล็ก (Magnetic minerals) ที่มีอยู่ ในหินหรือดิน สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กในที่นี้นิยามได้โดย

เมื่อ M คือ ผลรวมของโมเมนต์ไดโพลแม่เหล็กต่อมวลหรือปริมาตรของตัวอย่าง

H คือ สนามแม่เหล็ก (Magnetic field)

k คือ สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility)

ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กสามารถแยกออกได้เป็นสองชนิดคือ

Volume susceptibility, k ในการวัดค่าจะมีการกำหนดให้ปริมาตรของตัวอย่างที่ จะวัดมีค่าคงที่ทั้งหมด สามารถนิยามด้วยสมการ

M_v คือ Volume magnetization (Am⁻¹) คือ ผลรวมของโมเมนต์ไดโพลแม่เหล็กต่อปริมาตร ตัวอย่าง

H คือ Applied field (Am⁻¹) คือ สนามแม่เหล็ก

Mass susceptibility (_X) ในการวัดค่าจะมีการกำหนดให้มวลของตัวอย่างที่จะวัด มีค่าคงที่ทั้งหมด สามารถนิยามด้วยสมการ

เมื่อ $J = \chi H = \frac{\chi}{\mu} B$ สมการที่ 1.3 J คือ Mass magnetization (Am²kg⁻¹) คือ ผลรวมของโมเมนต์ไดโพลแม่เหล็กต่อมวลของ ตัวอย่าง

B คือ สนามแม่เหล็ก (Magnetic field) (Wb.m⁻²)

µ คือ สภาพซึมซาบทางแม่เหล็ก (Magnetic permeability)

ค่า k จะไม่มีหน่วยในระบบ SI แต่ค่า χ มีหน่วยเป็น m 3 kg $^{-1}$

สปิด	สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก [Slx10 ⁻³]			
0 13 61	ช่วง	เฉลี่ย		
Sedimentary				
Dolomite	0-0.9	0.1		
Limestone	0-3	0.3		
Sandstone	0-20	0.4		
Shales	0.01-15	0.6		
Metamorphic				
Amphibolites		0.7		
Schist	0.3-3	1.4		
Phylite		1.5		
Quartzite		4		
Igneous				
Granite	0-50	2.5		
Rhyolite	0.2-35			
Gabbro	1-90	70		
Basalt	0.2-175	70		

ตารางที่ 1.1 สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของหิน (ดัดแปลงจาก Telford et al, 1998)

2. สนามแม่เหล็กโลก (The Earth's magnetic field)

สนามแม่เหล็กโลก (The Earth's magnetic field) เป็นปริมาณเวกเตอร์ซึ่งใช้ ปริมาณสามตัวในการกำหนดขนาดและทิศทาง ณ จุดใดๆ ปริมาณทั้งสามประกอบด้วย องค์ประกอบ แนวดิ่งและองค์ประกอบของแนวนอน ตลอดจนมุมระหว่างองค์ประกอบตามแนวนอนกับทิศที่ชี้ไปยัง ขั้วโลกเหนือทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเรียกว่า มุมบ่ายเบน (Declination) และมุมระหว่างสนามแม่เหล็กโลก กับองค์ประกอบตามแนวนอนซึ่งเรียกว่ามุมเท (Inclination) โดยความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเหล่านี้ ได้ดังภาพประกอบที่ 1.5

ภาพประกอบที่ 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทางแม่เหล็กของโลก (ดัดแปลงจาก Telford et al, 1998)

จะได้ว่า
$$F = \sqrt{(X^2 + Y^2 + Z^2)} = \sqrt{H^2 + Z^2}$$
สมการที่ 1.4
 $tanl = \frac{Z}{H}$
 $X = HcosD$
 $Y = HsinD$
 $Z = Fsinl$
เมื่อ F คือ สนามแม่เหล็กโลก ณ จุดใด ๆ
H คือ องค์ประกอบตามแนวนอน
Z คือ องค์ประกอบตามแนวดิ่ง

I คือ มุมเท (Inclination)

D คือ มุมบ่ายเบน (Declination)

สนามแม่เหล็กโลกนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆตลอดเวลา โดยมีการสร้างโมเดล จำลองเพื่อทำการเปรียบเทียบทุก 5 ปี โดยการเริ่มคำนวณครั้งแรก เรียกว่า IGRF 1th Generation หรือ IGRF-1 โดยโมเดลนี้ ได้กำหนดให้มีการใช้ค่า IGRF ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1945-1955 จนกระทั่ง ปัจจุบัน มีจำนวนโมเดล 11 โมเดล เรียกว่า IGRF 11th Generation (Finlay et al, 2010)

ภาพประกอบที่ 1.6 สนามแม่เหล็กโลกอ้างอิงปี ค.ศ.1980 โมเดลที่เรียกว่า IGRF 5th Generation หรือ IGRF-5 ที่มา (http://erdmagnetfeld.pimath.de/complete_field.html)

ค่า IGRF เป็นการสร้างโมเดลจำลองทางคณิตศาสตร์ของสนามแม่เหล็กโลกที่ เปลี่ยนแปลงไปกับตำแหน่งบนผิวโลกและเปลี่ยนแปลงกับเวลาทั้งขนาดและทิศทาง ปริมาณต่างๆ ของสนามแม่เหล็กโลกจะถูกอ้างอิง โดยสมการ

$$v(\mathbf{r}, \theta, \phi, \mathbf{t}) = a \sum_{n=1}^{N} \sum_{m=0}^{N} \left(\frac{a}{r} \right)^{n+1} \left[g_n^m (\mathbf{t}) \cos m \phi + h_n^m (\mathbf{t}) \sin m \phi \right] \mathbf{x} P_n^m (\cos \theta)$$
สมการที่ 1.5
โดยที่ r คือ ระยะห่างรัศมีจากศูนย์กลางของโลก หน่วย กิโลเมตร
a คือ รัศมีเฉลี่ยของโลก (6,371.2 กิโลเมตร)
 θ คือ ละติจูดร่วม (Co-latitude)
 ϕ คือ ลองจิจูด (Longtitude)
 $\mathbf{P}^m \cos \theta$ คือ พังก์ชับเลอซ็องสมทบ ระดับ n อันดับ m

3. การแปลความแม่เหล็กทางอากาศเบื้องต้น

การแปลความข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศ ในปัจจุบันมีหลายเทคนิคที่นิยมใช้ด้วยกัน เช่น เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM), เทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG), เทคนิค Math Band Pass Filtering (MBFW), เทคนิค Local wave number (LW) หรือ เทคนิค Euler Deconvolution ซึ่งเทคนิคทั้งหมดนี้ช่วยในการระบุตำแหน่งและการ ประมาณความลึกของค่าผิดปกติสนามแม่เหล็ก ในการพิจารณาข้อมูลสนามแม่เหล็กเรานิยมพิจารณา วัตถุที่เกิดค่าผิดปกติจากแมกนิไทเซชันเหนี่ยวนำเพียงอย่างเดียว (Induced magnetization) ไม่ พิจารณาแมกนิไทเซชันตกค้าง (Remanant magnetization) โดยทั่วไป ลักษณะของค่าผิดปกติ สนามแม่เหล็กจะขึ้นอยู่กับรูปทรงของวัตถุผิดปกติและบริเวณที่เกิดแมกนิไทเซชันเหนี่ยวนำ เพื่อ สะดวกในการคำนวณจึงแทนด้วยรูปทรงเรขาคณิต (ภาพประกอบที่ 1.7) เช่น ทรงกระบอกแนวตั้งที่ ลึกอนันต์แทนด้วยผนังบางหรือบริเวณที่เกิดรอยแตกรอยแยก (Thin dike or Shear zone), หรือ ผนังหนาแทรกลักษณะเป็นปริซึม (Dipping dike prism) จะแทนด้วย หินจำพวก Intrusions, Flow, หรือ Iron-rich sedimentary horizon, ทรงกลมแทนลักษณะเป็นขั้วไดโพล ที่แทนด้วยวัตถุใต้ผิวดิน ชนิดที่มีขอบเขตชัดเจน

ภาพประกอบที่ 1.7 แผนภาพแสดงค่าผิดปกติที่มุม Inclination ต่างๆ จากวัตถุผิดปกติแบบทรงกลม (A) I =90°, (B) I = 45°, (C) I = 0° และ (D) I = -45° (ดัดแปลงจาก Telford et al, 1998)

ความเข้มสนามแม่เหล็กโลกมีหน่วยเป็น Oersted ในระบบ CGS มีหน่วยเป็น Gamma, ซึ่งมีค่าดังนี้

1 gamma = 10^{-5} Oersted

ต่อมาเพื่อความสะดวกในการใช้งานจึงมีการลดให้เล็กลงเรียกว่า Nanotesla มี

ค่าดังนี้

1 Nanotesla = 10⁻⁹ Tesla = 1 gamma

1.3.2. ทฤษฎีพื้นฐานทางด้านกัมมันตภาพรังสี

1. กฎการสลายตัวของนิวไคลด์

เมื่อนิวเคลียสของนิวไคลด์กัมมันตรังสีมีการเปลี่ยนสภาพ เป็นนิวเคลียสของธาตุใหม่ การปลดปล่อยพลังงานออกมาในรูปรังสีต่างๆ เช่น แอลฟา บีตา แกมมา โดยอัตราการสลายตัวของ นิวเคลียสกัมมันตภรังสีจะเป็นแบบสุ่ม ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนิวเคลียสหรือจำนวนอะตอมที่มีอยู่เดิม หากกำหนดให้ N คือ จำนวนอะตอมที่มีอยู่ ณ ขณะใดขณะหนึ่งจะมีอัตราการสลายตัวตามสมการ คือ

$$\frac{dN}{dt} \alpha N$$

$$-\frac{dN}{dt} = -\lambda N$$

$$\int_{N_0}^{N} \frac{dN}{dt} = -\lambda \int_{t_0}^{t} dt$$

$$\ln \frac{N}{N_o} = -\lambda t$$

$$N = N_o e^{-\lambda t}$$
annsfi 1.6

เมื่อ λ คือ ค่าคงที่การสลายตัว (Decay constant) มีหน่วยเป็น S⁻¹

N₀ คือ จำนวนอะตอมที่มีอยู่เดิม ณ เวลาที่เริ่มต้น t = 0

2. กัมมันตภาพรังสี, ครึ่งชีวิตและครึ่งชีวิตเฉลี่ย

กัมมันตภาพรังสีหรือความแรงรังสี (Activity, A) ของธาตุกัมมันตรังสีรังสีหมายถึง อัตราการสลายตัวของกัมมันตภาพรังสี หรือ จำนวนนิวไคล์กัมมันตรังสีที่สลายตัวต่อหน่วยเวลาโดย เขียนเป็นความสัมพันธ์ (นวลฉวี รุ่งธนเกียรติ, 2545) ได้ดังนี้

A
$$\alpha \frac{dN}{dt}$$

 $A = \lambda N$
คูณตลอดด้วย λ จะได้ $\lambda N = \lambda N_o e^{-\lambda t}$
 $A = A_o e^{-\lambda t}$ สมการที่ 1.7

เมื่อ A_o คือ กัมมันตภาพรังสีที่เวลาเริ่มต้น (t=0 วินาที)

A คือ กัมมันตภาพรังสีที่เวลา t ใดๆ มีหน่วยเป็นครั้งต่อวินาที (Disintegration per second, dps) หรือ คูรี่ (Curies; Ci) ในปัจจุบันใช้หน่วยตามระบบ SI คือ เบ็กเคอเรล (Becquerel; Bq) โดยที่

1 Bq = 1 dps
1 Ci =
$$3.7 \times 10^{10}$$
 dps

ครึ่งชีวิต (Half life, t_{1/2}) หมายถึงระยะเวลาที่นิวไคลด์ของธาตุกัมมันตรังสี สลายตัวเหลือครึ่งหนึ่งจากจำนวนนิวไคลด์ที่มีอยู่ในเริ่มต้น นั่นคือ เมื่อเวลาผ่านไป t = t_{1/2} จำนวน อะตอมของธาตุกัมมันตรังสี N จะเหลือเท่ากับ N₀/2 ซึ่งหากแทนค่าลงในสมการที่ (1.7) ก็จะได้ว่า

N = N_oe<sup>-
$$\lambda$$
t</sup>
เมื่อ เวลา t = t_{1/2} $\frac{N_o}{2} = N_o e^{-\lambda t^{\frac{1}{2}}}$ $\frac{1}{2} = e^{-\lambda t^{\frac{1}{2}}}$

$$\ln \frac{1}{2} = -\lambda t_{\frac{1}{2}}$$

$$0.693 = -\lambda t_{\frac{1}{2}}$$

$$0.693 = \lambda t_{\frac{1}{2}}$$

$$t_{\frac{1}{2}} = \frac{0.693}{\lambda}$$
สมการที่ 1.8

เนื่องจากสมการที่ 1.8 เป็นสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าครึ่งชีวิต (t_{1/2}) และค่าคงที่ของการสลายตัว (แต่เนื่องจากอะตอมในนิวไคลด์ของกัมมันตภาพรังสีมีช่วงชีวิตที่ไม่ เท่ากัน ค่าเฉลี่ยของช่วงชีวิต เรียกว่า ชีวิตเฉลี่ย (meanlife , **7**) ซึ่งหาได้จากการรวมชีวิตของอะตอม ทั้งหมด แล้วหารด้วยจำนวนอะตอมที่มีอยู่

$$\tau = \frac{dN_1t_1 + dN_2t_2 + dN_2t_3 + ...}{dN_1 + dN_2 + dN_3 + ...}$$
$$\tau = \frac{\circ}{N_0}$$
$$\tau = \frac{\circ}{N_0}$$
$$\tau = \frac{\int_0^{N_0} t dN}{\int_0^{N_0} dN}$$
$$dN = -\lambda N dt$$
$$dN = -\lambda N dt$$
$$dN = -\lambda N_0 e^{-\lambda t} dt$$
$$\tau = \frac{\circ}{N_0}$$

$$\tau = \int_{0}^{\infty} \lambda t e^{-t} dt$$

 $\tau = \frac{1}{\lambda}$ สมการที่ 1.9

สมการที่ 1.9 แสดง ชีวิตเฉลี่ย (τ) มีค่าแปรผกผันกับค่าคงที่ของการสลายตัว (ภาพประกอบที่1.8)

ภาพประกอบที่1.8 กราฟการสลายตัวของสารกัมมันตรั้งสี (ดัดแปลงจาก นวลฉวี รุ่งทวีเกียรติ, 2545)

3. สมดุลกัมมันตรังสี(Radioactive Equilibrium)

เนื่องจากสารกัมมันตรังสีมันตรังสีหลายตัวเมื่อมีการสลายตัวจะทำให้ได้นิวเคลียส ของตัวลูกที่ยังคงเป็นสารกัมมันตรังสี ซึ่งจะสลายตัวต่อไปพร้อมกับก่อให้เกิดลูกของกัมมันตรังสีใหม่ โดยตัวของมันเองก็จะเปลี่ยนสถานะเป็นพ่อแม่ โดยประกอบด้วยกัน 2 กรณีคือ สมดุลชั่วครู่ (Transient equilibrium) และ สมดุลถาวร (Secular equilibrium)

สมดุลชั่วคราว (Transient equilibrium) เป็นสมดุลที่เกิดขึ้นเมื่อครึ่งชีวิตของนิว ไคลด์แม่มากกว่าครึ่งชีวิตของนิวไคลด์ลูกประมาณ 3-10 เท่า กล่าวคือ λ₁<λ₂ เมื่อ λ₁ แทนค่าคงที่ของการสลายตัวของนิวไคลด์แม่ λ₂ แทนค่าคงที่ของการสลายตัวของนิวไคลด์ลูก โดยถ้าเริ่มต้นที่เวลา t=0 ไม่มีนิวไคลด์ลูกอยู่เลย

จะได้
$$N_2 = \frac{\lambda_1}{\lambda_2 - \lambda_1} N_0 \left(e^{-\lambda_1 t} - e^{-\lambda_2 t} \right)$$
 สมการที่ 1.10

เมื่อการสลายตัวไปนาน ค่า $e^{-\lambda_2 t}$ จะมีค่าน้อยกว่า $e^{-\lambda_1 t}$ มาก จนสามารถตัดทิ้งไปได้ จะได้ $\frac{N_2}{N_2} = \frac{\lambda_1}{\lambda_2 - \lambda_1}$ สมการที่ 1.11

สมดุลถาวร (Secular Equilibrium) สมดุลกัมมันตภาพรังสีถาวรเกิดขึ้นเมื่อ ครึ่ง ชีวิตของนิวไคลด์แม่มีค่ามากกว่าครึ่งชีวิตของนิวไคลด์ลูกมาก ประมาณ 10⁴ เท่า หรือมากกว่านั้น ดังนั้นค่าความแรงรังสีของพ่อแม่จะไม่เปลี่ยนแปลงมากแต่ในขณะที่ค่าความแรงรังสีของลูก เปลี่ยนแปลงไปหลายช่วงครึ่งชีวิต (λ₁(<(λ₂)

จะได้
$$\lambda_1 N_1 = \lambda_2 N_2 = \dots = \lambda_{n-1} N_{n-1} = \lambda_n N_n$$
 สมการที่ 1.12

4. อนุกรมกัมมันตภาพรังสีในธรรมชาติ

อนุกรมรังสีธรรมชาติประกอบด้วยกัน 4 อนุกรม ดังนี้

อนุกรมรังสีทอเรียม (Thorium series, 4n series) ธาตุกัมมันตรังสีเริ่มต้นใน อนุกรมนี้คือ ²³²Th ซึ่งมีค่าครึ่งชีวิต 1.41 x 10¹⁰ ปี สลายตัวต่อเนื่อง จนกระทั่งได้นิวไคลด์เสถียร คือ ²⁰⁸Pb ธาตุกัมมันตรังสึในอนุกรมชุดนี้ มีเลขเชิงมวลที่หาร 4 ลงตัว

อนุกรมเนปทูเนียม (Neptunium series, 4n+1) มีธาตุกัมมันตรังสีเริ่มต้นใน อนุกรมนี้ คือ ²⁴¹ Pu มีครึ่งชีวิตเพียง 14.4 ปี และส่วนใหญ่ของนิวไคลด์ที่เกิดจากการสลายในอนุกรม นี้มีครึ่งชีวิตที่ไม่ยาวมากนัก ปัจจุบัน จึงไม่พบอนุกรมชุดนี้

อนุกรมยูเรเนียม (Uranium series, 4n+2 series) ธาตุกัมมันตรังสีเริ่มต้นใน อนุกรมนี้คือ ²³⁸ U มีค่าครึ่งชีวิต 4.47 x 10⁹ ปี สลายตัวต่อเนื่อง จนกระทั่งได้นิวไคลด์เสถียร คือ ²⁰⁶ Pb ธาตุกัมมันตรังสีในอนุกรมชุดนี้

อนุกรมแอกทีเนียม (Actinium series, 4n+3 series) ธาตุกัมมันตรังสีเริ่มต้นใน อนุกรมนี้คือ ²³⁸ Uที่มีค่าครึ่งชีวิต 7.04 × 10⁹ปี สลายตัวต่อเนื่อง จนกระทั่งได้นิวไคลด์เสถียร คือ ²⁰⁷ Pb นิวไคลด์กัมมันตรังสีชุดนี้ มีเลขเชิงมวล (A) ที่หารด้วย 4 แล้วเหลือเศษ 3 จึงเรียกอนุกรมชุดนี้ ว่า 4n+3

ภาพประกอบที่ 1.9 แผนผังการสลายตัวของกัมมันตภาพรังสีในธรรมชาติ ที่มา (http://worldnuclear.org/info/Safety-and-Security/Radiation-and-Health/Naturally-Occurring-Radioactive-Materials-NORM

5. หน่วยในการวัดปริมาณทางรังสี

หน่วยในการวัดค่ากัมมันตภาพรังสีมีหลายชนิดแต่ละชนิดมีจุดประสงค์ในการวัดไม่ เหมือนกัน เช่น หน่วยวัดความแรง หน่วยวัดอำนาจการดูดซับ หรือหน่วยวัดความเข้ม เป็นต้น ซึ่งหน่วยต่างๆ มีดังต่อไปนี้

Curies (Ci) หน่วยนี้ตั้งเพื่อให้เกียรติ แก่ Madam Curie เป็นผู้ค้นพบธาตุ Radium เป็นหน่วยที่ใช้วัดความแรง (Strength) ซึ่งกำหนดว่า 1 Ci เท่ากับ 3.7 x 10¹⁰ ของจำนวนการ สลายตัวใน 1 วินาที

Roentgen (R) เป็นหน่วยที่ใช้วัดจำนวนรังสีที่ถูกดูดซับ (Absorbed) ในหนึ่งหน่วย ปริมาตรหรือหนึ่งหน่วยน้ำหนักของวัตถุ ค่าของ 1 R หมายถึง ปริมาณของรังสีที่ทำให้เกิด Ion pairs จำนวน 1.6 × 10¹² คู่ ในอากาศ 1 กรัม

Electron volts (eV) เป็นหน่วยวัดพลังงาน (Energy) ของรังสีแกมมาโดย กำหนดให้ 1 eV มีค่าเท่ากับพลังงานที่ได้จากการที่อิเล็กตรอนซึ่งถูกเร่งในสนามไฟฟ้ามีค่าความต่าง ศักดิ์ 1 Volt ซึ่ง มี่ค่าเท่ากับ 1 eV เท่ากับ 1.605x10⁻¹⁹ Joules

Count per unit time เป็นหน่วยวัดจำนวนครั้งของรังสีที่ตกกระทบใน 1 หน่วย เวลาโดยทั่วไปแล้วใช้เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจจะวัดค่ากัมมันตภาพรังสีออกมาเป็นจำนวนครั้งของ รังสีที่ตกกระทบ Detector ต่อ 1 หน่วยเวลา เช่น Count per second (cps) Equivalent Uranium (eU) และ Equivalent Thorium (eTh) เป็นหน่วยวัด ความเข้ม (Concentration) เนื่องจากการวัดค่ารังสีแกมมาที่ได้จากการสลายตัวของธาตุยูเรเนียม และทอเรียมซึ่งแสดงไว้ในอนุกรมการสลายตัว (Decay Series) (ภาพประกอบที่ 1.9) นั้น จะต้องวัด ในสภาวะสมดุล (Equilibrium) จึงจะทำให้ได้ค่าที่ถูกต้อง แต่ในความเป็นจริงเราไม่สามารถทราบได้ จึงใช้คำว่า Equivalent นำหน้าคำของยูเรเนียมและทอเรียม ส่วนค่าโพแทสเซียมใช้ Percentage (K%)

Unit of radiation concentration (ur) ทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ IAEA ได้กำหนดหน่วยที่ใช้กับ Total counts คือหน่วย Ur ซึ่ง 1 Ur เท่ากับจำนวน Total count ที่ได้จาก Uranium 1 ppm ในสภาวะสมดุล

1.3.3. การสำรวจธรณีฟิสิกส์ทางอากาศในประเทศไทย

การสำรวจธรณีฟิสิกส์ทางอากาศในประเทศไทยได้เกิดขึ้นโดยรัฐบาลไทยภายใต้การ ดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ว่าจ้างบริษัท Kenting Earth Sciences International Ltd., Ottawa, Canada ทำการบินสำรวจในระหว่างปี พ.ศ.2527 ถึง พ.ศ.2532 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ 444,000 ตารางกิโลเมตร ทำการบินสำรวจธรณีฟิสิกส์ 3 วิธีด้วยกัน ซึ่งแบ่งตามการสำรวจ คือ Survey A เป็นการสำรวจการวัดความเข้มสนามแม่เหล็ก Survey–B&C สำรวจวัดความเข้ม กัมมันตภาพรังสีและ Follow-Up Survey เป็นการสำรวจความเข้มสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (สงกรานต์ บุญรวม, 2539) ซึ่งจะประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

 Survey A การสำรวจแม่เหล็กทางอากาศ (Airborne magnetic) เนื่องจาก พื้นที่ทั่วประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันมากบางส่วนเป็นที่ราบและบางส่วนเป็นภูเขา ซึ่งมีความสูงที่แตกต่างกันไปหลายระดับ จึงจำเป็นต้องแบ่งพื้นที่เพื่อการกำหนดระดับความสูงของ การบินสำรวจ คือ พื้นที่ภูเขาบินตามความสูงที่กำหนดเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย (ASL) ตั้งแต่ความสูง 1,500 ฟุต ถึง 7,500 ฟุต ทำการบินสำรวจตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2527 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ได้ระยะทางการบิน รวม 439,588 แนวบิน–กม. คลอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 44,000 ตาราง กิโลเมตร โดยมีข้อกำหนดการบินสำรวจดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1	.2 ข้อกำหนดของก	ารบินสำรวจและ	แครื่องมือสำรวจ	ชนิด Survey	А	(ดัดแปลงจาก
บุญรวม สง	เกรานต์, 2539)					

เครื่องมือสำรวจ	ข้อกำหนดของการบินสำรวจ				
เครื่องบินปีกแข็ง	ชนิด 2 เครื่องยนต์ แบบ Cessna 404 Titans				
	1 กิโลเมตร จะต้องไม่กว้างเกิน 2 กิโลเมตร หรือแคบกว่า 0.5				
Line spacing	กิโลเมตร และถ้ามีส่วนใดกว้างเกิน 1.5 กิโลเมตร เป็นระยะทาง				
	มากกว่า 10 กิโลเมตร ต้องทำการบินใหม่				
Control line spacing	14 กิโลเมตร				
ความสูงของการบินสำรวจ	ที่ระดับ 1000 ฟุต (MTC) ผิดได้ไม่เกิน ±100 ฟุต				
ทิศทางการบินสำรวจ	บินสำรวจในแนวทิศเหนือ–ทิศใต้				
Magnetometer	ชนิด Proton free- precession หรือ optical absorption				
	-Resolution ≤ 0.25 gamma				
	-Noise envelops ≤ 0.25 gamma				
	-F.O.M. ≤ 4 gamma (4nT)				
Positioning equipment	Tracking camera และ Doppler				
Altimeter	Barometric and Radar altimeters				
Sampling rate	0.25 gamma				
Diurnal variation	≤3 gamma per minute				
Tests and Calibrations	Magnetometer calibration, altimeter calibration and lag				
	test				

2. Survey B&C การสำรวจสเปกตรัมรังสีแกมมาทางอากาศ (Airborne gammaray spectrometric) เป็นการสำรวจโดยใช้เครื่องบินปีกแข็งชนิด Briten Norman Islander (Survey B) และเครื่องบินปีกหมุน ชนิด Bell 412 (Survey C) เพื่อวัดความเข้มสนามแม่เหล็กและ สนามแม่เหล็กไฟฟ้า โดย Survey B ใช้สำรวจพื้นที่ราบ และ Survey C ใช้ในการสำรวจพื้นที่ภูเขาสูง ชัน เริ่มทำการบินในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2530 ครอบคุลมพื่นที่ 300,000 แนวบิน-กม. ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 430,000 ตารางกิโลเมตร มีรูปแบบและข้อกำหนดการบิน สำรวจดังตารางที่ 1.3

ตารางที่	1.3	ູລູປແບາ	่มและข้อ	อกำหนด	าทางเท	เคนิคใน	การสำรว	จ	Survey	B&C	(ดัดแปลงจาก	บุญรวม
สงรานต์,	253	39)										

เครื่องมือสำรวจ	ข้อกำหนดของการบินสำรวจ				
	เครื่องบินปีกแข็งชนิด Briten Norman Islander และ เครื่องบิน				
เคเวองการ	ปีกหมุน ชนิด Bell 412				
Line spacing	1, 2, และ 5 กิโลเมตร				
Control line spacing	14 กิโลเมตร				
Flight altitude	ที่ระดับ 400 ฟุต (MTC) ผิดได้ไม่เกิน ±30 ฟุต				
Line direction	บินสำรวจในแนวทิศตะวันออก–ทิศตะวันตก				
Gamma ray	256 channel, 12 NaI Crystals, 50.30 liters 4 energy				
spectrometer	windows (TC-windows=0.40-2.82 MeV, K-window=1.36-				
	1.56 MeV, U-window=1.66–1.86 MeV, Th-window=2.42-				
	2.82 MeV)				
Magnetometer	เหมือน Survey A				
VLF-EM	TOTEM-IIA วัด 2 สถานี NDT (ortho) ความถี่ 17.4 MHz. และ				
	NWC (line) ความถี่ 22.3 MHz				
Positioning equipment	Tracking camera และ Doppler				
Altimeter	Barometric และ Radar altimeter				
Sampling	1 second				

3. Follow-Up Survey เป็นการสำรวจด้วยการวัดความเข้มสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic survey) ทำการบินสำรวจด้วยเครื่องบินปีกหมุนชนิด Bell 412 ติดตั้งเครื่องมือ Frequency Domain EM ที่ประกอบด้วย 3 ความถี่ คือ 436 Hz, 912 Hz, และ 4,200 Hz และมี Coil configuration ชนิด Vertical coaxial, Horizontal Coplanar 2 ความถี่ ตามลำดับโดย Coli ทั้งหมดติดตั้งไว้ที่เครื่องบิน ยาวประมาณ 8 เมตร มีสายเคเบิ้ลโยงมาจากลำตัวเครื่องบิน เหนือ Bird จะติดตั้งเครื่อง Magnetometer เพื่อวัดความเข้มสนามแม่เหล็ก โดยบินที่ระดับความสูงประมาณ 30 เมตร เหนือระดับภูมิประเทศเฉลี่ย (Mean Terrain clearance, MTC) ทำการบินสำรวจในช่วง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2530 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2531 ได้ระยะทางบินสำรวจรวม 45,257 แนวบิน–กม. คลอบคลุมพื้นที่ประมาณ 18,000 ตารางกิโลเมตร โดยมีข้อกำหนดการบินสำรวจตาม ตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 รูปแบบและข้อกำหนดทางเทคนิคการบินและเครื่องมือสำรวจ Follow up Survey (ดัดแปลงจาก บุญรวม สงกรานต์, 2539)

เครื่องมือสำรวจ	ข้อกำหนดของการบินสำรวจ
เครื่องบิน	เครื่องบินปีกหมุนชนิด Bell 412
Line spacing	400 เมตร
Control line spacing	5 กิโลเมตร
Flight altitude	ที่ระดับ 100 ฟุต (MTC) ผิดได้ไม่เกิน ±100 ฟุต
Line direction	บินสำรวจในแนวทิศตะวันออก-ทิศตะวันตก
Magnetometer	ชนิด Proton free- precession หรือ optical absorption

1.4. ธรณีเคมีของธาตุกัมมันตรังสีธรรมชาติ

1.4.1. ธาตุโพแทสเซียม (Potassium)

องค์ประกอบธรณีทางเคมีของธาตุกัมมันตรังสีโพแทสเซียม โพแทสเซียมเป็นธาตุที่ สามารถระเหยเป็นไอได้เร็วที่สุด ปกติโพแทสเซียมที่อยู่ในชั้นผิวโลกประมาณธรรมชาติประมาณ 2.33 น้ำหนัก %K. ในทางเคมีโพแทสเซียมสามารถละลายในน้ำได้ดี และเกิดจากการสลายตัวของ โพแทสเซียมเฟล์สปาร์ (K-feldspar) และ ไมกา (Mica) ส่งผลให้แร่เคลย์ที่เกิดขึ้นที่ทำการตรวจพบ จะมีค่าโพแทสเซียมที่สูง (ดัดแปลงจาก Chan et al, 2007)

ตารางที่ 1.5 Potassium Mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)

Potassium Mineral	Chemical Formula	%K			
Rock forming silicate mineral					
Feldspars	(K,Na)AlSi ₃ O ₈ ;(Na _x ,Ca _{1-x})Al ₂ -xSi ₂ +xO _{8(x=0-1)}	13			
Alkali-feldspar	(K,Na)AlSi ₃ O ₈	13			
Microcline	KALSi ₃ O ₈	13			
Orthoclase	KalSi ₃ O ₈	13			
Sanidine	KalSi ₃ O ₈	13			
Leucite	KalSi ₂ O ₆	17			
Biotite	K(Mg,Fe) ₃ AlSi ₃ O ₁₀ (OH) ₂	8			
1.4.2. ธาตุทอเรียม (Thorium)

ธาตุทอเรียมในธรรรมชาติพบว่ามีทอเรียมบริเวณชั้นแผ่นเปลือกโลกในปริมาณ ค่อนข้างต่ำ โดยเฉลี่ยมีประมาณ 12 ppm ทอเรียมสามารถละลายได้ดีในสารละลายคลอไรต์ (Chlorite) ฟลูออไรต์ (Fluorite) ทอเรียมประกอบด้วยแร่ที่สำคัญ คือ เซอร์คอน (Zircon), โมนาไซต์ (Monazite), อลูไนต์ (Allunite) และ สฟิน (Sphene) ดังตารางที่ 1.6

Thorium Mineral Chemical Formula $%ThO_{2}$ Mineral with Th as Major constituent Huttonite ThSiO₄ 80 Thorite, Uranothorite ThSiO_{4.} (Th,U)SiO₄ 50,<50 30 Cheralite (Th,Ce,Ca)(SiO₄PO₄) Thorianite, Uranothorianite ThO₂, (Th,U)O₂ 80, <80 Common accessory minerals (REE,Th)PO₄ Monazite 10 Xenotime YPO₄ 0.4-1 Zircon ZrSiO₄ 0.001-1

ตารางที่ 1.6 Thorium mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)

1.4.3. ธาตุยูเรเนียม (Uranium)

ยูเรเนียมเป็นธาตุประกอบในแร่ต่างๆ ได้ โดยเฉพาะในแร่หนักต่างๆ ซึ่งเป็นแร่รอง เช่น เซอร์คอน (Zircon), ซีโนไทม์ (Xenotime), และ โมนาไซต์ (Monazite) สำหรับในแร่ประกอบ หิน จะประกอบด้วยแร่ควอตซ์ เฟลด์สปาร์ (FeldSpar) และ มัสโคไวต์ (Muscovite) จะมียูเรเนียม น้อยกว่าในแร่ ไบโอไทต์ (Biotite) หินฮอร์นเฟลส์ (Hornfels) และ ฮอร์นเบลนด์ และ ไพรอกซีน (Pyroxene) โดยทั่วไปแล้วกัมมันตรังสียูเรเนียมมักจะสลายตัวโดยจะถูกซะล้างแล้วปนเปื้อนกับน้ำ บาดาล ทำให้บริเวณนั้นมีค่ากัมมันภาพรังสีที่ปริมาณที่สูง (Chan et al, 2007)

Uranium Mineral	Chemical Formula	% UO ₂ / ppm U	
Mineral with U as Major constituent			
Uraninite, (Pitchblende	UO ₂		
Betafite	(U,Ca)(Nb,Ta,Ti,)₃O9.nH2O		
Huttonite	ThSiO₄	100-20000 ppm	
Uranospherite	(BiO)(UO ₂)(OH) ₃		
Thorite,Uranothorite	ThSiO ₄ , (Th,U)SiO ₄	1-35%	
Common accessory rock forming mineral			
Zircon	ZrSiO ₄	5%	
Xenotime	YPO ₄	5%	
Monazite	(REE,Th)PO ₄	100-20000 ppm	
Allanite	(Ca,Al,Fe,Mg)silicate	10-2000 ppm	
Sphene	CaTiSiO ₅	10-500 m	

ตารางที่ 1.8 Uranium Mineral (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)

1.5. การตรวจเอกสาร

Bournas et al. (2002) ได้ศึกษาแปลความข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศเพื่ออธิบาย ลักษณะโครงสร้างใต้พื้นดินและระบุรอยต่อทางธรณีวิทยาของรอยเลื่อนโดยทำการศึกษาบริเวณเมือง Eastern Hoggar ประเทศแอลจีเรีย โดยได้ประยุกต์ใช้เทคนิคการแปลความทางแม่เหล็ก ด้วยกัน 3 เทคนิค คือ Euler deconvolution, Analytic Signal (AS) และ Local Wave number (LW) โดย สร้างโมเดลจำลอง 2 แบบ คือแบบแรกคือ ปริซึมฐานสามเหลี่ยมวางแนวตั้ง มีสภาพรับไว้ได้ทาง แม่เหล็กของแม่เหล็กเหนี่ยวนำ เท่ากับ 0.0002 [S.I.] โดยปริซึมนี้มีความลึกมาก และส่วนบนของ ปริซิมอยู่ต่ำกว่าผิวดิน 500 เมตร โมเดลนี้แทนโครงสร้าง รอยต่อทางธรณีวิทยา รอยเลื่อนและ โครงสร้างทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ และแบบที่สอง ทรงกระบอกตันวางตัวในแนวตั้งซึ่งมีสภาพรับไว้ได้ ทางแม่เหล็กของแม่เหล็กเหนี่ยวนำ เท่ากับ 0.002 [S.I] โดยสมมุติให้เป็นทรงกระบอกตันนี้ลึกมาก และส่วนบนของทรงกระบอกตันอยู่ต่ำกว่าผิวดิน 1 กิโลเมตร การสร้างโมเดลมีการปรับเปลี่ยน พารามิเตอร์ ต่าง คือ Analytic signal มีค่า Minimum detector (L) = 3 กระบวนการ Local Wavenumber เลือก Structural Index (SI) =0 และ กระบวน Euler deconvolution เลือกใช้ ค่า Threshold tolerance (TZ) = 0.75, Window size = 7x7 และ Structural Index SI = 0.25 ซึ่งผลการทดสอบกับโมเดลทั้ง 2 ชนิด ว่าพารามิเตอร์ต่างๆมีความเหมาะสมและสามารถระบุตำแหน่ง รอยต่อทางแม่เหล็กหรือขอบเขตทางแม่เหล็กได้อย่างแม่นยำ จึงนำพาราเตอร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้กับ พื้นที่บริเวณ Eastern Hoggar ประเทศแอลจีเรีย ผลการทดลองเปรียบเทียบแม่นยำและความไวต่อ สัญญาณรบกวนต่อพบว่ากระบวนการ Euler deconvolution เหมาะสมที่สุดในด้านความแม่นยำ และมีสัญญาณรบกวนน้อยที่สุด สำหรับการระบุตำแหน่งรอยเลื่อนหรือรอยต่อทางแม่เหล็กหรือ ลักษณะรอยต่อทางธรณีวิทยาโครงสร้าง แต่กระบวนการนี้ต้องเลือกอาศัยใช้พารามิเตอร์ที่ถูกต้อง คือ Structural index, Window size, และ The tolerance ในขณะที่กระบวนการ Analytic Signal (AS) และ Local wavenumber (LW) ก็มีความแม่นยำต่อการระบุตำแหน่งรอยต่อทางแม่เหล็กแต่ ทั้งสองกระบวนการพบว่ามีสัญญาณรบกวนมาก จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการลดทอนสัญญาณรบกวน (Filtering) ก่อน

Debeglia et al (2006) ได้ศึกษาและอธิบายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลแม่เหล็กและ ข้อมูลกัมมันตภาพรังสีแกมมาทางอากาศโดยสร้างโมเดลจำลองลักษณะของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็ก โดยได้กำหนดรูปแบบต่างๆไว้ 7 ชนิด ผลที่ได้นี้นำมาประยุกต์ใช้กับข้อมูลแม่เหล็กและข้อมูล กัมมันตรังสีทางอากาศบริเวณทางตะวันตกของเมืองเอาส์โจ (Outjo) ประเทศนามีเบีย การสำรวจ ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศมีระยะห่างระหว่างแนวสำรวจ (Line spacing) คือ 200 เมตร และ ระยะห่างของแนวตัดขวางแนวสำรวจ (Tie line) คือ ระยะ 2500 เมตร และบินที่ความสูง 80 เมตร ถึง 100 เมตร การบินสำรวจกัมมันตภาพรังสีแกมมาทางอากาศโดยทำการวัดช่วงพลังงานรังสี eU, eTh และ K ในช่วงพลังงานรังสี 0.4 MeV ถึง 2.8 MeV

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสนามแม่เหล็ก ประกอบด้วย เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM), เทคนิค Various order of the analytic signal แบบที่ใช้การ ลดทอนสู่ขั้วและไม่ใช้กระบวนการลดทอนสู่ขั้ว นอกจากนั้นยังมีเทคนิคพิเศษ 2 เทคนิค คือ Enhanced Horizontal Gradient (EHD) และเทคนิค Composite Analytic Signal (CAS) เทคนิค นี้จะช่วยลดสัญญาณรบกวนซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการ Analytic Signal (AS) ในส่วนข้อมูลที่ได้ จากการสำรวจค่ากัมมันตภาพรังสีของ Equivalent Uranium, Equivalent Thorium, Potassium ในการสร้างคอนทัวร์ข้อมูลขนาด 50x50 เมตร ด้วยโปรแกรม Golden software Surfer[™] จากนั้น จึงใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบ Horizontal Gradient Magnitude (HGM) ซึ่งจะต้องผ่าน กระบวนการ Reduce To The Pole (RTP) และเทคนิค Upward Continue ที่ระยะ 100 เมตร กระบวนการแปลความพบว่าไว้ว่าบริเวณค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก สามารถระบุตำแหน่งกลุ่มรอยต่อ ผนังหิน (Dyke network) หรือ รอยต่อทางทางแม่เหล็ก (Magnetic contact) Mac et al. (1993) เสนอใช้การแก้ปัญหาการแปลความของข้อมูลสนามแม่เหล็ก บริเวณละติจูดที่ต่ำ เนื่องจากบริเวณละติจูดต่ำ จะไปเพิ่มเวกเตอร์เหนี่ยวนำทำให้เกิดความซับซ้อน ของค่าผิดปกติแม่เหล็กซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของสนามแม่เหล็กนี้จึงมีการแก้ปัญหานี้จึงนิยม เทคนิค ที่เรียกว่า Reduce To The Pole (RTP) มีหลักการคือใช้ในการอธิบายลักษณะของวัตถุ ผิดปกติที่มีค่าแมกนี่ไทเซชั่น (Magnetization) โดยไม่คำนึงถึงค่า แมกนี่ไทเซชันตกค้าง (Remnant magnetization) และแอนไอโซโทรปี (Anisotropy) ของรูปร่างวัตถุแม่เหล็ก การระบุตำแหน่งของ วัตถุผิดปกติที่มีเทคนิคลดทอนสู่ขั้ว (Reduce to The Pole) ช่วยเพิ่มความแม่นยำของกระบวนการ Analytic Signal (AS)

Philips (2001) อธิบายการกระบวนการ Math Bandpass Filtering ที่ใช้ในการ แยกสนามศักดิ์ตามแหล่งผิดปกติตามบริเวณและรูปแบบของแหล่งผิดปกติทางแม่เหล็ก ผลการกรอง ด้วยวิธี Math Bandpass Filtering ช่วยในการแยกวัตถุผิดปกติที่มีความยาวคลื่นสั้นในระดับตื้น ออกจากวัตถุผิดปกติที่ความยาวคลื่นยาวและอยู่ระดับที่ลึกกว่า โดยประยุกต์ใช้เทคนิคนี้กับข้อมูล แม่เหล็กทางอากาศ บริเวณ แอ่ง Albuquerque มลรัฐ New Maxico ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สมารถแยกความยาวที่เป็นความลึกได้ที่ความลึก 123 เมตร ออกจากสัญญาณรบกวนที่เกิดขึ้นบริเวณ ผิวดินและสัญญาณรบกวนในแนวทิศตะวันออก-ทิศตะวันตกตามแนวการบินสำรวจ

Phillips. (2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการแปลความและตีความข้อมูลการ สำรวจแม่เหล็กทางอากาศบริเวณแอ่งซานตาครูส (Santa Cruz Basin) ภูเขาพาทาโกเนีย (Patagonia Mountains) ตอนกลางของรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ข้อมูลในการสำรวจมีแนว สำรวจตามทิศตะวันออก–ทิศตะวันตก ซึ่งมีระยะห่างระหว่างแนวบินสำรวจที่ระยะ 250 และมีแนว สำรวจตามขวาง (Tie line) ตามทิศเหนือ-ทิศใต้โดยข้อมูลที่ได้หลังจากการลดสัญญาณรบกวนที่เกิด จากการบินสำรวจ (Decorrugation) จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมเพื่อระบุตำแหน่งรอบต่อ และความลึกโดยการเปรียบเทียบเทคนิคด้วยกัน 3 เทคนิค คือ เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM), Analytic Signal (AS) และ Local wave number (LW) ผลที่ได้เพื่อเป็นการ เปรียบเทียบของความต่างทั้ง 3 เทคนิคโดยแสดงให้เห็นที่ความลึก 200 เมตร ผลที่สรุปได้คือ ค่า ความลึกพบว่าการใช้เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) และ Analytic signal (AS) เหมาะสมที่สุดที่สุดในความลึกน้อยที่สุดของแหล่งกำเนิดวัตถุแม่เหล็กในส่วนเทคนิค Local wave number นี้จะมีลักษณะเฉพาะตัวคือความลึกที่ปรากฏมักจะไม่เป็นความลึกที่น้อยที่สุด

Philips et al. (2007) ได้ประยุกต์ข้อมูลความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศใน บริเวณ Albuqueque Basin มลรัฐ New Maxico ประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ระบุตำแหน่งแนวรอยเลื่อน (Faults) กระบวนการต่างๆ ประกอบด้วยขั้นตอน คือ ขั้น Pre – Processing คือ การหาค่าสนามแม่เหล็กผิดปกติออกจากสนามแม่เหล็กภูมิภาค (IGRF) / การลบ สัญญาณรบกวนอันเกิดการบินสำรวจ (Decorugation) / กระบวนการลดทอนสู่ขั้วของสนามแม่เหล็ก (The reduce-to-pole total magnetic intensity) / เทคนิค Upward Continues ที่ความสูง 100 เมตร และ ขั้น Processing ประกอบด้วย เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) / เทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG) และ เทคนิค Local Wavenumber (LW) ผลที่ได้คือ เทคนิค HGM และ เทคนิค AS ซึ่งมีดรรชน์โครงสร้างเท่ากับ 0 และ เทคนิค LW ที่มี ดรรชน์โครงสร้าง เท่ากับ 0.5 โดยสมมติให้ค่าวัตถุผิดปกติเป็นแบบรอยต่อแนวดิ่ง (Vertical contact) ผลที่ได้แสดงตำแหน่งรอยต่อทางแม่เหล็กที่สอดคล้องกับลักษณะที่ใกล้เคียงกับผลรอยต่อ ทางแม่เหล็กที่ได้จากเทคนิค HGM และผลจากการหาความลึกด้วยกระบวนนี้ ยังสอดคล้องกับเทคนิค HGM ด้วยที่ระดับความลึกค่อนข้างลึกกว่าวิธีอื่น

Sharon et al. (2005) ได้ศึกษาการใช้ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศในการตีความ ลักษณะทางธรณีวิทยา เมือง Grenville รัฐ Quebec ประเทศแคนนาดา ใช้เทคนิคการหาอนุพันธ์ใน แนวราบและแนวดิ่ง (Horizontal and Vertical Gradient) และการวิเคราะห์สัญญาณแอมพลิจูด ด้วยวิธี Analytic Signal (AS) ในการระบุตำแหน่งของหินต่างชนิดกัน อีกทั้งกระบวนการวิเคราะห์ สัญญาณยังเป็นการช่วยแสดงบริเวณทิศทางมุมเอียงของลักษณะทางธรณีวิทยาขนาดใหญ่

Tourliẽ et al. (2003) ใช้ข้อมูลรังสีแกมมาทางอากาศเพื่อระบุแหล่งแร่ดินขาว (Kaolin) โดยมีหลักการพื้นฐานคือ Kaolinite และ Aluminosilicate ที่มีแร่เคลย์เป็นองค์ประกอบ ก่อให้เกิดแร่ดินขาวเป็นผลมาจากการละลายของโพแทสเซียมเฟล์สปาร์ (K-feldspar) ในธาตุ โพแทสเซียม วิธีการทดลองคือทำการแบ่งหน่วยหินเป็นหน่วยย่อยๆและเปรียบเทียบค่าโพแทสเซียม จากค่าที่วัดได้กับค่าเฉลี่ย จะได้หน่วยทางธรณีวิทยาที่เกิดขึ้นผลการทดลองพบว่าใน 150 หน่วยหิน มี 115 ที่มีแหล่งศักยภาพดินขาว ในจำนวนนี้ 36 แหล่งพบการปนเปื้อนของดินขาว (21 เป็นแหล่ง ค้นพบใหม่)

Wakinson et al. (2008) ทำการศึกษารอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (KMF) และ รอยเลื่อน ระนอง (RF) ซึ่งลักษณะเป็นรอยเลื่อนในแนวระดับตามทิศ NNE-Trending ที่คล้ายคลึงกับแนวรอย เลื่อน NW-Trending คือ รอยเลื่อนเจดีสามองค์ (TPF) และ รอยเลื่อนแม่ปิง (MPF) ในทางภาคเหนือ ของประเทศไทย ซึ่งเกิดจากการชนกันแบบย้อนกลับ (Reversal in shear sense) ของแผ่นเปลือก โลก India–Eurasia และคาดว่าจะเป็นเวลาเดียวกับรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (KMF) และ รอยเลื่อน ระนอง (RF) ที่เกิดการชนกันแบบ Shear Sense Slip Sense ผลจากการศึกษาหินแกรนิตในบริเวณ KMF และ RF ได้สร้างโมเดลการเกิดของหินแกรนิต และประเมิณแนวรอยเลื่อนทั้งสองเกิดการขยับ ตัวแบบ Slike-Slip 4 ช่วง ดังนี้ คือ ก่อน 87 ล้านปี, ระหว่าง 72-56 ล้านปี, ในช่วง 52 ล้านปี และ 23 ล้านปี ตามลำดับ ชัยนะ เจะสะอิ (2554) ได้ตรวจวัดไฮโซโทปกัมมันตรังสีเรเดียม-226(²²⁶Ra) และ การแพร่กระจายในบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการเก็บตัวอย่างผักพื้นบ้าน และตรวจวัดบ่อน้ำตื้นและน้ำบาดาล เพื่อวิเคราะห์หาโลหะหนักแคดเมียม ทองแดง และตะกั่ว ที่ สะสมในน้ำพุร้อนและการตรวจวัดกัมมันตรังสีในพื้นที่แหล่งน้ำพุร้อน ผลการทดลองพบว่าค่า กัมมันตภาพจำเพาะเรเดียม-226 สูงกว่า 185 mBq/L ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานของทบวงการพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา

ผลการตรวจวัดความเข้มกัมมันตภาพรังสีด้วยเครื่อง Gamma Spectrometer รุ่น GS-512 บริเวณแหล่งน้ำพุร้อน บ้านน้ำพุร้อน (SR1) พิกัด 0521107 E และ 1034879 N แหล่งน้ำ พุร้อนวัดธารน้ำร้อน (SR3) พิกัด UTM 0522397 E และ 1031520 N แหล่งน้ำพุร้อนรัตนโกสัย (SR7) พิกัด UTM 0529419 E และ 0999204 N และแหล่งน้ำพุร้อนสวนโมกข์นานาชาติ (SR10) พิกัด UTM 0520556 E และ 1033894 N พบค่าความเข้มข้นธาตุกำมันตรังสีที่ผิวดินของ U, Th, และ K มีค่าดังนี้ คือ ยูเรเนียมอยู่ในช่วง 2.3 ถึง 722.5 ppm (มัธยฐาน 65), ทอเรียมอยู่ในช่วง 3.9 ถึง 102.4 ppm (มัธยฐาน 13.7) และ โพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วง 0.0 ถึง 10.9 % (มัธยฐาน 1.5) ซึ่ง สูงกว่ามาตรฐานในดินทั่วโลก สาเหตุแหล่งน้ำพุร้อนมีค่าปริมาณรังสีค่อนข้างสูง น่าจะเกิดมาจาก หินแกรนิตผุ โดยหินแกรนิตเหล่านี้ผุพังกลายเป็นดินและทรายในพื้นที่ และอาจจะเกิดจากแนวรอย เลื่อนคลองมะรุ่ยและรอยเลื่อนระนอง

ไวยพจน์ วรกนก (2536) ศึกษาการใช้ข้อมูลกัมมันตรังสีทางอากาศ สำหรับการทำ แผนที่ธรณีวิทยาและการสำรวจหาแหล่งแร่ โดยการใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้คือ การแปลความหมายจาก แผนที่เส้นชั้นกัมมันตรังสี / การแปลความหมายข้อมูลกัมมันตรังสีจากแผนที่ภาพผสม 3 สี / การแปล ความด้วยเทคนิค Computer Classification / การแปลความกัมมันตรังสีด้วยเทคนิค Stacked Profile / การแปลความกัมมันตรังสีทางอากาศเพื่อการปรับปรุงแผนที่ธรณีวิทยา ผลที่ได้เพื่อระบุ ตำแหน่งแหล่งสะสมตัวของแร่เศรษฐกิจ เปรียบเทียบบริเวณที่มีการสะสมตัวของแร่ต่างๆ กับแผนที่ ธรณีวิทยาจำลองจากข้อมูลกัมมันตภาพรังสี กำหนดค่าภูมิหลัง (Back Ground) ของหน่วย กัมมันตรังสีที่มีการสะสมของแหล่งแร่ และใช้ข้อมูลกัมมันตรังสีกับวิชาทางธรณีเคมี เช่น ผลของการ เปลี่ยนของค่ากัมมันตรังสีที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างผิดปกติของบริเวณนั้นๆ มักจะสรุปว่าเกิดมาจาก สายน้ำแร่ร้อน (Alteration)

โสภณา แดงเหมือน และคณะ (2548) ได้ทำการศึกษาการเกิดแผ่นดินไหวท้องถิ่น (Local Earthquakes) บริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยโดยการติดตั้งเครื่องวัดแผ่นดินไหว ประเภท Shot period จำนวน 4 สถานีที่คาดว่าจะครอบคลุมแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย ตามพิกัด WGS 1984 คือ 8.43°N และ 98.51°E / 8.56° และ 98.66°E / 8.39°N และ 98.74°E และ 7.89°N และ 98.35°E โดยเริ่มการบันทึกข้อมูลแผ่นดินไหวตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2548 ถึง 30 มิถุนายน 2548 ผลตรวจวัดและบันทึกคลื่นแผ่นดินไหวได้จำนวน 162 เหตุการณ์ พบว่าเกิดแผ่นดินไหวส่วนใหญ่มีค่า แมกนิจูดอยู่ในช่วง 2.1 ถึง 2.5 และจะมีค่าน้อยลงเมื่อมีค่าแมกนิจูดสูงขึ้น และมีหนึ่งเหตุการณ์ที่มี ขนาดความแรง (ML) สูงสุดคือ 4.5 ในวันที่ 3 มีนาคม 2548 จากผลการศึกษาพบว่าบริเวณการเกิด แผ่นดินไหวสัมพันธ์กับแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (KMFZ) แนวรอยเลื่อนระนอง (RF) และแนวรอย เลื่อนอื่นๆ ที่วางตัวในทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้

1.6 วัตถุประสงค์

 เพื่อหาตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยในจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยกระบวนการ ตีความข้อมูลธรณีฟิสิกส์ทางอากาศและวิธีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อศึกษาขอบเขตของรอยเลื่อนมะรุ่ย (Khlong Marui Faults Zone) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยการศึกษาดังนี้ คือ การวิเคราะห์ตัวอย่าง หินหรือดินทางด้านแม่เหล็กและการวิเคราะห์ตัวอย่างหินหรือดินทางด้านกัมมันตภาพรังสีซึ่งการ วิเคราะห์ทั้ง 2 ประกอบด้วย การปฏิบัติงานด้านภาคสนามและการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ งาน ด้านภาคสนาม ทำการสำรวจเก็บตัวอย่างหินและดินที่เกี่ยวข้องกับการเกิดค่าความผิดปกติทาง แม่เหล็กและค่าผิดปกติทางกัมมันตภาพรังสีในพื้นที่ศึกษาแล การทดลองในห้องปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กและแอนไอโซโทรปีของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k and anisotropy of magnetic susceptibility, AMS) การวัดความ เข้มข้นของธาตุกัมมันตรังสีในตัวอย่างดินและหิน การวัดสเปกตรัมรังสีแกมมา การวิเคราะห์ องค์ประกอบตัวอย่างหินด้วยวิธี X-Ray Diffraction (XRD) นอกจากนี้การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ ทางแม่เหล็ก สำหรับการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1. วัสดุและอุปกรณ์

2.1.1. วัสดุและอุปกรณ์ทางแม่เหล็ก, แม่เหล็กตรวจวัดทางอากาศ

1. แผนที่แม่เหล็กทางอากาศ (Airborne magnetic map) สเกล 1:50000 ตาม ระวางแผนที่ 4826IV, 4827I, 4827II, 4827III, 4827IV, 4926IV, 4927III และ 4927IV

2. เครื่องเจาะเก็บตัวอย่างหินแบบเก็บแกน (Portable core drilling machine)

 เครื่องวัดสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก ยี่ห้อ AGICO รุ่น KLY-3S Kappabridges ประเทศสาธารณรัฐเช็ค

- 4. เครื่องตัดหินทรงกระบอก / เข็มทิศแม่เหล็ก (Magnetic compass)
- 5. เข็มทิศสุริยะ (Sun compass) / เครื่องวัดการวางตัว (Orienting fixture)
- 6. เครื่องวัด X-Ray Diffractometer, X'Pert MPD, PHILIPS, Netherlands

2.1.2. วัสดุและอุปกรณ์สเปกตรัมรังสีแกมมา, สเปกตรัมรังสีแกมมาทางอากาศ

เครื่องสเปกโตมิเตอร์รังสีแกมมา (Gamma ray spectrometer) แบบหัววัด
 HPGe รุ่น Canberra Model GC 1319 ประเทศสหรัฐอเมริกา

2. สารมาตรฐาน WWPT-CU-2010 Sample 06

แผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศ (Airborne gamma ray spectrometric maps) ประกอบด้วย ยูเรเนียมสมมูล (Equivalent Uranium), ทอเรียมสมมูล (Equivalent Thorium) และโพแทสเซียม (Potassium, K) โดยแผนที่กัมมันตรังสีทั้ง 3 ชนิด มีมาตราส่วนแผนที่ 1:250000 ประกอบด้วยระวางแผนที่ คือ NC 47-10, NC47-11, NC47-14, NC47-15

4. ตะแกรงร่อนแยกทราย (Analy seniseb testsieve)

5. เครื่องบดหินละเอียด (Ball mill machine) / เตาอบแห้ง (Dry oven)

2.1.3. วัสดุและอุปกรณ์อื่นๆ

- 1. เครื่องระบุพิกัดทางอากาศ (GPS) ยี่ห้อ GARMIN รุ่น eTrex Legend
- 2. เครื่องสแกน ยี่ห้อ Canon รุ่น Lide 210
- 3. เครื่องชั่งมวล (Balance)

แผนที่ภูมิประเทศจังหวัดสุราษฎร์ธานี (Topography map) มาตราส่วนแผนที่
 1:50000 ตามระวางแผนที่ซึ่งประกอบด้วย ระวาง 4826IV, 4827I, 4827II, 4827III, 4827IV,
 4926IV, 4927III และระวาง 4927IV

5. แผนที่ธรณีวิทยาระวางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2550 มาตราส่วนแผนที่
 1:250000

 6. ปากกาสีเมจิก จำนวน 36 สี / กระดาษฟอยด์ / กระบอกตวง / ช้อนตักสาร / ถาดรองอลูมิเนียม / กรดโฮโดรคลอริก ความเข้มข้น 10 %

2.1.4. โปรแกรมคอมพิวเตอร์

- 1. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Geosoft Oasis Montaj 7.5 ประเทศแคนาดา
- 2. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Golden Software Surfer 8.0 ประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Golden Software Didger 3.0 ประเทศสหรัฐอเมริกา

4. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Mag 3D inversion ประเทศสหรัฐอเมริกา

5. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Arc Gis 9.2 ศูนย์ GIS มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

6. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Anisoft 4.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

7. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Gamma Acquisition & Analysis Genie 2000 ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.2. หลักการดำเนินการข้อมูล

2.2.1. การเตรียมการข้อมูลด้านเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศ

การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มสนามเหล็กทางอากาศ (Aeromagnetic data) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตรียมการประมวลผลข้อมูล หรือ Pre-Processing ประกอบด้วยการเปลี่ยนข้อมูลในรูปข้อมูลอนาล็อกหรือข้อมูลคอนทัวร์ในแผนที่ให้เป็นข้อมูลเชิง ตัวเลข, การหักลบค่าสนามแม่เหล็กภูมิภาคออกจากสนามแม่เหล็กโลกที่ตรวจวัดได้, การกรอง สัญญาณด้วยเทคนิค Math Bandpass Filtering, การลดสัญญาณรบกวนด้วยเทคนิค Decorrugation และการเลือกพื้นที่ศึกษาเพื่อทำการวิเคราะห์ทางแม่เหล็กและ 2. ประมวลผลข้อมูล หรือ ขั้น Processing เป็นการวิเคราะห์โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านธรณีฟิสิกส์เพื่อใช้ใน การวิเคราะห์ตำแหน่งรอยต่อความผิดปกติทางแม่เหล็กและความลึกของวัตถุด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้คือ เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM), และเทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG) นอกจากนี้ประกอบด้วยการสร้างแบบจำลอง 3 มิติของพื้นที่ศึกษาเพื่อระบุรูปทรง ของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กใต้ผิวดินซึ่งเทคนิคทั้งหมด อธิบายได้ดังนี้

ขั้น Pre - Processing

การแปลงข้อมูลอนาล็อกเป็นข้อมูลเชิงตัวเลขจากแผนที่ความเข้มแม่เหล็ก ทางอากาศ

แผนที่ความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศ (Aeromagnetic map) มาตราส่วนแผน ที่1:50000 แสดงอยู่ในรูปแผนที่คอนทัวร์ (Contour) ทำการเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวให้อยู่ในข้อมูลเชิง

ตัวเลขโดยการประยุกต์ใช้โปรแกรม Didger 3.0 (Golden Software Didger 3.0, USA) โดยการ ดิจิไทซ์ (Digitize) ข้อมูล ซึ่งอธิบายเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

 สแกนแผนที่แม่เหล็กทางอากาศ โดยทำการแบ่งพื้นที่เป็นบล็อกเล็กๆ ในการสแกนเพื่อจะทำให้สะดวกต่อการดิจิไทซ์ทำการบันทึกเป็นไฟล์รูปภาพ (*.Jpeg)

 เปิดโปรแกรม Golden software Didger 3.0 เปิดไฟล์ (*.Jpeg) โดยทำการ เลือกคำสั่ง ดังนี้ คือ File / Import Bitmap / Import Raster Project / เลือกคำสั่ง Initial Calibration Setting โดยเปลี่ยนพารามิเตอร์ ดังนี้ Projected Coordinates / Category: UTM / System: Zone 47N (96E to 102E) / Datum: Indian 1975 Thailand / Calibration Unit: Lat/Long (Dec Deg) / Display Unit: Meters.

กำหนดพิกัดอ้างอิงทั้ง 4 จุด โดยแทนค่า World X คือ ลองจิจูด และ World Y คือ ค่าละติจูด เปลี่ยนค่ามุมลิปดาเป็นทศนิยม (60 ลิปดา มีค่าเท่ากับ 100) เริ่มทำการ ดิจิไทซ์ได้ โดยเลือกคำสั่ง Polyline เพื่อสร้างข้อมูลเชิงเส้น คลิกลากทับข้อมูลที่ได้จากการสแกนจนครบตามค่า ที่ตั้งไว้เช่น ที่เส้น 41100 nT คลิกเมาส์ลากทับเส้น 41100 nT ไปจนกว่าจะสิ้นสุด (ข้อควรระวัง ห้ามดิจิไทซ์เส้นทับกันเพราะค่าคอนทัวร์ที่ได้จะไม่ตรงกับแผนที่แม่เหล็กทางอากาศเดิม)

 การ Export ไฟล์ข้อมูลที่ทำการ Export ให้บันทึกเป็นไฟล์ (*.Dat) จากนั้นทำ การตรวจสอบข้อมูลโดยการใช้โปรแกรม Microsoft Office Excel 2007, USA โดยการเซ็คค่าต่างๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ โดยค่าแกน X คือ มุมลองจิจูดหรือทิศตะวันออก แกน Y คือ มุมละติจูดหรือ ทิศเหนือ และค่าแกน Z คือ ค่าความเข้มสนามแม่เหล็กโลก หน่วยนาโนเทสลา (nT) ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตำแหน่งตามทิศตะวันออก, ตำแหน่งตามทิศเหนือและ สนามแม่เหล็กโลกอ้างอิง (International Geomagnetic Reference Field) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ค.ศ. 1980

ทิศตะวันออก (E)	ทิศเหนือ (E)	สนามแม่เหล็กโลก (Total magnetic field) nT
481655	958004	41039.0
496333	958000	41038.9
510001	958002	41038.8
472467	958009	41038.6
481665	958004	41038.4
490832	958001	41038.1

• สร้างแผนที่คอนทัวร์แม่เหล็กทางอากาศด้วยโปรแกรม Surfer8.0 (Golden Software Surfer 8.0, USA) โดยเลือกคำสั่ง Grid: data / Gridding method: Krigging Method /

ใช้ Spacing: 500 เมตร จากนั้นทำการแสดงแผนที่คอนทัวร์ด้วยคำสั่ง Map / New: Contour Map เปรียบเทียบคอนทัวร์ที่ได้จากการสร้างด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Surfer 8.0 กับแผนที่ความเข้ม สนามแม่เหล็กทางอากาศ (Aeromagnetic map) จริง

2). การหักลบค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิงปกติ (International Geomagnetic Reference Field, IGRF)

ค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิงสากลหรือ International Geomagnetic Reference Field (IGRF) เป็นแบบจำลองค่าสนามแม่เหล็กโลกปกติ โดยเป็นค่าสนามแม่เหล็กปกติเฉพาะที่ บริเวณนั้นๆ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการหาค่าสนามแม่โลกปกติในช่วงเวลาที่มีการสำรวจความเข้ม แม่เหล็กทางอากาศของบริเวณนั้นๆ (Finlay et al,. 2010) การหักลบค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิง ปกติ (IGRF) เป็นกระบวนการเริ่มต้นของการหาค่าผิดปกติของสนามแม่เหล็กโลกที่เกิดขึ้นกับวัตถุ ผิดปกติที่อยู่ใต้ผิวดิน โดยแบบจำลองนี้มีการปรับปรุงทุกๆ 5 ปี ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

 การหาค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิงสากลสามารถสืบค้นได้จากหลายแหล่ง เช่น อาศัยการสร้างแบบจำลองที่อ้างอิงจาก Data Analysis Center for Geomagnetism and Space Magnetism Graduate School of Science, Kyoto University, ประเทศญี่ปุ่น ที่มา (<u>http://wdc.kugi.kyoto-u.ac.jp/index.html</u>)

ภาพประกอบที่ 2.2 ตัวอย่างการคำนวณค่า International Geomagnetic Reference Field Model 5 (IGRF-5) ในปีค.ศ. 1980 ที่มา (http://wdc.kugi.kyotou.ac.jp/igrf/point/index.html)

 กำหนดค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ คือ มุมละติจูด / ลองจิจูด เปลี่ยนค่ามุมจากลิปดา เป็นหน่วยทศนิยม กำหนดความสูงของการสำรวจ คือ 122 เมตร (400 ฟุต) กำหนดปีที่ทำการสำรวจ คือ ค.ศ. 1980

 บันทึกค่า ละติจูด และ ลองจิจูด โดยค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิงปกติที่คำนวณ ได้ทั้งหมดลงในตาราง Excel จัดเรียงให้เป็นระเบียบโดย แกน X คือ พิกัดตามทิศตะวันออก (E) แกน Y คือ พิกัดตามทิศเหนือ (N) และค่า Z คือ ค่าสนามแม่เหล็ก (Magnetic field) ณ บริเวณนั้น บันทึกไฟล์เป็นนามสกุล (*.Dat)

สร้างกริดข้อมูลด้วยโปรแกรม Golden Software Surfer 8.0 (USA) ด้วยกริด
 ขนาด 500x500 เมตร ด้วยการสร้างกริดแบบ Krigging Method สร้างแผนที่และคอนทัวร์
 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและทำการบันทึกเป็นนามสกุล (*Grd)

หักลบค่าสนามแม่เหล็กโดย ประยุกต์ใช้โปรแกรม Geosoft Oasis Montaj 7.5 (Canada) กำหนดให้ค่าสนามแม่เหล็กโลกอ้างอิง (IGRF) แทนด้วย B_o และค่าสนามแม่เหล็กโลกที่ได้ จากการสำรวจ แทนด้วย B_{obs} และค่าสนามแม่เหล็กผิดปกติ แทนด้วย B_a แสดงด้วยความสัมพันธ์คือ B_a = B_{obs}-B_o

ตรวจสอบความถูกต้องโดยการสร้างแผนที่ค่าความเข้มสนามแม่เหล็กโลก
 อ้างอิง (IGRF-5), ค่าสนามแม่เหล็กโลกที่ได้จาการสำรวจ (ภาพประกอบที่ 2.3 (ก) และ (ข)) และค่า
 ความเข้มสนามแม่เหล็กผิดปกติ (ภาพประกอบที่ 2.3 (ค))

ภาพประกอบที่ 2.3 (ก) แผนที่ International Geomagnetic Reference Field (IGRF) Model-5 ปี ค.ศ.1980 และ (ข) ความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 2.4 (ค) แผนที่สนามแม่เหล็กโลกผิดปกติจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะห่างระหว่างกริด ข้อมูล 500×500 เมตร มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

3). การกรองสัญญาณด้วยเทคนิค Math Bandpass Filtering

เทคนิค Match Bandpass Filtering (Phillips, 2001) ของข้อมูลสนามศักย์มี พื้นฐานมาจากการสร้างโมเดลหลายๆ ชั้นที่ใช้ในการแยกระหว่างความผิดปกติของความยาวคลื่นสั้นที่ เกิดจากวัตถุแม่เหล็กขนาดเล็กและอยู่ในความลึกน้อยๆ ออกจากค่าความผิดปกติของความยาวคลื่น ยาวซึ่งเกิดจากวัตถุขนาดใหญ่ที่อยู่ในระดับลึกมากกว่า match azimuthal filtering ถือเป็น แนวความคิดใหม่ในการลดสัญญาณรบกวนและเป็นการเพิ่มสัญญาณดี Math filtering ที่ได้จาก ข้อมูลฟูเรียร์สเปกตรัมแอมพลิจูดของสนามศักย์

Spector and Grant, 1970 (2002) อธิบายฟูเรียร์แอมพลิจูดของสนามศักย์ที่ทำ การวัดพื้นผิวในแนวราบและจะทำให้เกิดชั้นแนวราบที่ปรากฏสัญญาณรบกวนน้อยมากที่ความลึก Z กำหนดได้โดย

ตามสมการ
$$\left| \mathsf{F}(\mathsf{K}_{\mathsf{x}},\mathsf{K}_{\mathsf{y}}) \right| = \left| \mathsf{F}(|\mathsf{k}|) \right| = \mathsf{B}|\mathsf{k}|^{\mathsf{n}} \exp(|\mathsf{k}|z)$$
 สมการที่ 2.1

โดยที่ K_x และ K_y เป็นเลขคลื่น (wave number) ในทิศตะวันออกและทิศเหนือ $|\mathbf{k}| = \sqrt{k_x^2 + k_y^2}$ เป็นรัศมีของเลขคลื่น B คือค่าคงที่ที่แบ่งตามสัดส่วนแอมพลิจูดของการเกิด แม่เหล็กหรือค่าความแตกต่างของชั้นต่างๆ กรณี ที่ n =1 กรณี Magnetic dipole layer; n = 0 กรณี Magnetic half-space; n = -1 กรณี Density half-space

ตารางที่ 2.2 พารามิเตอร์ที่ใช้ในกระบวนการ Math Bandpass Filtering คือ ความลึก, แอมพลิจูด, และความยาวคลื่น ดัดแปลงจาก (Phillips, 2001)

ความลึก	แอมพลิจูด	ความยาวคลื่น	ความยาวคลื่น	ชนิด*
(เมตร)	(nT/m)	(min)	(max)	
		นาโนเมตร	นาโนเมตร	
326	1.7840	1000	1912	0
1318	0.1537	1912	0.2106E+05	1
7140	0.8555	0.216E+05	0.000	2

ภาพประกอบที่ 2.5 แผนที่เทคนิค Math Bandpass Filtering ที่ระดับความลึกต่างๆ คือ (ก) ชั้นที่ 1 ความลึกมากกว่า 7,140 เมตร เส้นทึบสีดำแสดงขอบเขตอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 2.6 แผนที่เทคนิค Math Bandpass Filtering ที่ระดับความลึก คือ (ข) ชั้นที่ 2 ตั้งแต่ 326 ถึง 1,318 เมตร และ (ค) ชั้นที่ 3 ตั้งแต่ 0 ถึง 326 เมตร เส้นทึบสีดำแสดงขอบเขต อำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 2.7 แผนที่เทคนิค Math Bandpass Filtering ที่ระดับความลึก คือ (ง) ชั้นที่ 1+2 ความลึกตั้งแต่ 326 ถึง 7,140 เมตร เส้นทึบสีดำแสดงขอบเขตอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

4). การลดสัญญาณรบกวนเนื่องจากการบินสำรวจ (Decorrugation)

การลดสัญญาณรบกวนเนื่องจากการบินสำรวจเกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่าการบินสำรวจ แม่เหล็กทางอากาศในแต่ละครั้งเครื่องบินอาจจะมีการบินสำรวจไม่ตรงตามแนวสำรวจที่คาดการณ์ ไว้ทำให้แนวการสำรวจไม่อยู่ในแนวระดับเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีอาจมีหลายๆ ปัจจัย เช่น สนามแม่เหล็กที่เกิดจากตัวเครื่องบินสำรวจ การเปลี่ยนแปลงของสนามแม่เหล็กโลกประจำวัน (Diurnal magnetic field variation) สนามแม่เหล็กที่เกิดจากสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่น เสาไฟฟ้า โรงไฟฟ้า สนามบิน หรือ อาคารบ้านเรือน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่ทำให้ค่าความเข้มสนามแม่เหล็ก ผิดปกติไม่ตรงตามความเป็นจริง (Reeves, 2005) การลดสัญญาณรบกวนจึงจำเป็นต้องลบค่า สนามแม่เหล็กผิดปกติส่วนนี้ออกจากค่าสนามแม่เหล็กโลกปกติ

ภาพประกอบที่ 2.8 (ก) แผนที่สนามแม่เหล็กผิดปกติ (Magnetic anomaly map) ซ้อนทับขอบเขต อำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้จากเทคนิคการลดทอนสัญญาณรบกวน (Decorrugation) และ (ข) Noise ที่ได้จากกระบวนการ Decorrugation มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000 ผลจากกระบวนการลดสัญญาณรบกวนที่เกิดจากการบินสำรวจ (Decorrugation) ที่มีแนวบินสำรวจตามทิศตะวันออก-ทิศตะวันตก โดยการบินสำรวจชนิด Survey C ที่ครอบคลุม จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ภาพประกอบที่ 2.8) มีค่าความเข้มสนามแม่เหล็กอยู่ในช่วง -216 ถึง 143 นาโน เทสลา นอกจากนี้จากการลดสัญาญาณรบกวน (Noise decorrugation) สามารถลดค่า สนามแม่เหล็กที่เกิดจากการบินในทิศตะวันออก-ทิศตะวันตก อยู่ในช่วง -30 ถึง 27 นาโนเทสลา (ภาพประกอบที่ 2.8 ก และ ข)

5). การเลือกพื้นที่ทำการแปลความความทางด้านแม่เหล็ก (Study Area)

ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศที่ผ่านกระบวนการ Math Bandpass Filtering และการ ลดสัญญาณรบกวน (Decorrugation Removal) อันเนื่องมาจากการบินสำรวจ (ภาพประกอบที่ 2.8) ทำการเลือกพื้นที่ศึกษาที่ปรากฏค่าความเข้มสนามแม่เหล็กผิดปกติ (Magnetic anomaly) โดยอาศัย ข้อมูลเพิ่มเติมคือ แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยเดิม (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) และแนวคาดว่าจะเป็น แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) และตำแหน่งบ่อน้ำพุร้อนเป็น ตัวกำหนดในการเลือกพื้นที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

แผนที่ความเข้มสนามเหล็กผิดปกติทางอากาศ (Aeromagnetic anomaly map) มีค่าความเข้มสนามแม่เหล็กที่น่าสนใจคือ บริเวณอำเภอพุนพินติดต่ออำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี (พื้นที่ A), อำเภอคีรีรัฐนิคม (พื้นที่ B) และอำเภอท่าฉางติดต่ออำเภอไชยา (พื้นที่ C) ค่าความเข้ม สนามแม่เหล็กผิกปกติอยู่ในช่วงระหว่าง -216 ถึง 143 นาโนเทสลา นอกจากนี้ประกอบด้วยข้อมูล อื่น ๆ ที่ช่วยในการพิจารณาพื้นที่ศึกษา เช่น ตำแหน่งวงกลมสีแดง (SR) คือ ตำแหน่งน้ำพุร้อน, เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย(กรมทรัพยากรธรณี, 2553) และเส้นประสีดำแสดงแนวที่ ค่าดว่าจะแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาใช้ในการวิเคราะห์ ร่วมกับแผนที่แม่เหล็กทางอากาศ (ภาพประกอบที่ 2.9)

ภาพประกอบที่ 2.9 แผนที่ความเข้มสนามแม่เหล็กผิดปกติ (Magnetic anomaly map) ที่ใช้ในการ แปลความทางด้านแม่เหล็กทางอากาศ ซ้อนทับขอบเขตอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทึบสีดำ แสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) และเส้นประสีดำแสดงเส้นคาดว่าจะเป็น แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

2. ขั้นตอน Processing

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศทำได้โดยการวิเคราะห์ด้วย โปรแกรม Geosoft Oasis Montaj version 7.5 การวิเคราะห์ดังกล่าวจะทำการระบุตำแหน่งรอยต่อ ความผิดปกติทางแม่เหล็กและความลึกของวัตถุผิดปกติโดยประกอบด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้ คือ

1). เทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM)

หลักการ Horizontal Gradient Magnitude (HGM) เป็นเทคนิคการประมาณค่า ความลึกและตำแหน่งรอยต่อของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กซึ่งอาศัยหลักการหาอนุพันธ์อันดับหนึ่งใน แนวราบ (Two first-order horizontal derivative) ซึ่งจะช่วยให้ขอบเขตของค่าสนามแม่เหล็กมี ความชัดเจนมากขึ้น

ถ้า M (x,y) คือ สนามแม่เหล็กจะได้ว่าเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) คำนวณได้จาก

ตามสมการ
$$|H(x, y)| = \sqrt{\left(\frac{\partial M}{\partial x}\right)^2 + \left(\frac{\partial M}{\partial y}\right)^2}$$
 สมการที่ 2.2

โดยที่ M เป็นค่าสนามแม่เหล็กที่ผ่านกระบวนการลดทอนสู่ขั้ว (Reduce to Pole) หรือจากกระบวนการสนามโน้มถ่วงเทียม (Pseudo gravity) ของสนามแม่เหล็กสำหรับกระบวนการ สนามโน้มถ่วงเทียม (Roest and Pilkington, 1993) แสดงให้เห็นว่าถ้า M เป็นค่าสนามโน้มถ่วง เทียม (Pseudo gravity) ของขอบรอยต่อชั้นบาง ๆ ที่วางตัวเป็นแผ่นตามแนวราบ

ตามสมการ
$$|H(h)| = \frac{h_{H}}{(h - h_{a})^{2} + Z_{a}^{2}}$$
 สมการที่ 2.3

จะได้ว่า ค่า k จะเป็นค่าความแตกต่างของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก F คือ ความ เข้มสนามแม่เหล็กโลก ซึ่งผลของสมการนี้จะสอดคล้องกันถ้า M ซึ่งเป็นรอยต่อแนวดิ่งของวัตถุที่มี ความลึกขนาดใหญ่ (Vertical contact) ดังนั้น เทคนิค HGM จะมีความแม่นยำมากที่ใช้ในการระบุ ตำแหน่งรอยต่อของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กที่วางตัวในแนวดิ่งหลังจากการทำกระบวนการลดทอนสู่ ขั้ว (RTP) ของสนามแม่เหล็กหรือระบุตำแหน่งขอบปลายของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กที่แทรกตัวใน แนวราบจากกระบวนการสนามโน้มถ่วงเทียม (Pseudo gravity) แม้ว่าการหาตำแหน่งรอยต่อและ ความลึกของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กด้วยเทคนิค (HGM) มีข้อดีแต่วิธีนี้ยังมีข้อจำกัดคือสนามแม่เหล็ก ภูมิภาคต้องเป็นสนามทางดิ่งบริสุทธิ์เท่านั้น วัตถุที่เกิดการเหนี่ยวนำแม่เหล็กต้องอยู่ในแนวดิ่งและ รอยต่อระหว่างวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กต้องเป็นแนวดิ่ง ตำแหน่งรอยต่อของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็ก ต้องปรากฏอยู่อย่างชัดเจนหรือโดดเด่นและแหล่งกำเนิดวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กต้องมีความหนามาก เช่น ภาพประกอบที่ 2.10 แสดงผลจากเทคนิค HGM และ AS แสดงตำแหน่งลักษณะรอยต่อทางแม่เหล็ก กิดขึ้น โมเดล Vertical contact เทคนิค HGM และ AS แสดงตำแหน่งลักษณะรอยต่อทางแม่เหล็ก เหนือบริเวณรอยต่อความผิดปกติ ในขณะที่โมเดล Dipping contact แสดงตำแหน่งความลึกด้วยวิธี AS ตรงตำแหน่งรอยต่อพอดีแต่ผลจากเทคนิค HGM แสดงความลึกมากกว่าความลึกจริงที่ปรากฏ

ภาพประกอบที่ 2.10 แผนภาพโมเดล (A) Vertical Contact (B) Dipping Contact และ (C) Thick Dike (ดัดแปลงจาก Phillips, 2000)

2). เทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG)

เทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG) เป็นฟังก์ชันที่ใช้ หลักการวิเคราะห์สัญญาณแอมพลิจูดของสัญญาณที่ได้จากการสำรวจค่าสนามแม่เหล็ก (Phillips 2000) สามารถอธิบายเป็นสมการ ได้คือ

$$|A(x)|^2 = \left(\frac{\partial M}{\partial x}\right)^2 + \left(\frac{\partial M}{\partial z}\right)^2$$
 สมการที่ 2.4

สำหรับ ข้อมูล โปรไฟล์

$$|A(x, y)|^2 = \left(\frac{\partial M}{\partial x}\right)^2 + \left(\frac{\partial M}{\partial y}\right)^2 + \left(\frac{\partial M}{\partial z}\right)^2$$
 สมการที่ 2.5

สำหรับ ข้อมูลแบบกริด (Grid data)

โดยที่ M คือ สนามแม่เหล็กผิดปกติ คำนวณอนุพันธุ์ในแนวราบจาก Space domain โดยการใช้ Differential และอนุพันธุ์ในแนวดิ่ง คำนวณมาจาก Wave number domain โดยใช้การแปลงด้วย Fourier Transforms ซึ่งโดยทั่วไปการวิเคราะห์สัญญาณแอมพลิจูดของเทคนิค AS จะมีเงื่อนไขอยู่ที่การปรับเปลี่ยนพารามิเตอร์คือ Window size กรณี AS ที่มีขนาด Window size มีขนาดเล็กเกินไปอาจทำให้เกิดความแม่นยำน้อย ตามภาพประกอบที่ 2.10 (ค) เทคนิค AS มีความไวต่อสัญญาณรบกวนมากกว่ากระบวนการ HGM เนื่องจากต้อง คำนวณหาอนุพันธุ์ในแนวราบและแนวดิ่ง การลดสัญญาณรบกวนอาจทำได้โดยการ ใช้เทคนิคอื่น ประกอบเช่น เทคนิค Decorrugation, เทคนิค Upward continuation หรือ Downward continuation

Assumed_Source_Type	SI Transform	Model-Specific Special Function
Vertical_Magnetic_Contact	0 RTP	HGM of RTP magnetic field
Vertical Magnetic Sheet	1 RTP	ABS of RTP magnetic field
Horizontal Magnetic Sheet	1 RTP+VI	HGM of VI of RTP magnetic field
Horizontal Magnetic Line	2 RTP+VI	ABS of VI of RTP magnetic field
Vertical Magnetic Line	2 RTP+VI	ABS of VI of RTP magnetic field
Magnetic Dipole	3 RTP+VI	ABS of VI of RTP magnetic field
Vertical Density Contact	-1 VD	HGM of VD of gravity field
Vertical Density Sheet	0 VD	ABS of VD of gravity field

ตารางที่ 2.3 ลักษณะ Source, ดัชนีโครงสร้างและโมเดลที่ใช้ในการคำนวณด้วยวีธี Analytic Signal (AS) (ดัดแปลงจาก Oaisa Geosoft Montaj 7.5 Canada)

2.2.1. การเตรียมห์ข้อมูลสเปกตรัมรังสีแกมมาทางอากาศ (Airborne gamma ray spectrometry)

การวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมาทางอากาศสามารถแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1.ขั้น Pre-Processing ซึ่งประกอบด้วย การแปลงข้อมูลแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศเป็นข้อมูลเชิง ตัวเลข และ 2. ขั้น Processing คือ การสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศอันประกอบด้วยค่า กัมมันตภาพรังสีจากโพแทสเซียม-40 (K) ยูเรเนียมสมมูล (eU) ทอเรียมสมมูล (eTh) และ แผนที่ กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (Ternary map)

การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยแผนที่กัมมันตภาพรังสี K, eU, และ eTh ที่แสดงในมาตราส่วนแผนที่ 1:250000 ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงอนาล็อกทำการเปลี่ยนเป็นข้อมูลเชิงตัวเลขได้ โดยการดิจิไทซ์ ด้วยโปรแกรม Golden Software Didger3.0, (USA) จากนั้นสร้างกริดข้อมูลขนาด 500X500 เมตร ด้วยโปรแกรม Geosoft Oasis Montaj 7.5 (Canada) โดยกระบวนขั้นตอนการ เปลี่ยนข้อมูลจะเป็นขั้นตอนเดียวกับการแปลงข้อมูลอนาล็อกเป็นข้อมูลเชิงตัวเลขจากแผนที่ความเข้ม แม่เหล็กทางอากาศ (Aeromagnetic map)

2.2.3. การวิเคราะห์สมบัติแม่เหล็กในหิน

การวิเคราะห์แม่เหล็กในหินสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งประกอบด้วยการสำรวจเก็บตัวอย่างหินแบบเจาะเก็บแกนและ ตัวอย่างหินโผล่และการทดสอบในห้องปฏิบัติการซึ่งทำการทดสอบ 2 แบบด้วยกัน คือ การวัดค่า สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) และแอนไฮโซทรอปีของสภาพรับไว้ได้ทาง แม่เหล็ก (Anisotropy of magnetic susceptibility, AMS) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1). การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม

การสำรวจและการเก็บตัวอย่างหินในภาคสนามทำได้โดยอาศัยผลวิเคราะห์ข้อมูล แม่เหล็กทางอากาศซึ่งพบว่าค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก (ภาพประกอบที่ 2.9) บริเวณที่น่าสนใจ 3 บริเวณด้วยกันคือ (1) บริเวณอำเภอท่าฉางติดต่ออำเภอไชยา (2) บริเวณอำเภอพุนพินติดต่ออำเภอ เมืองสุราษฎร์ธานี และ(3) บริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม การเก็บข้อมูลภาคสนามอาศัยแผนที่ภูมิประเทศ ควบคู่กับแผนที่ธรณีวิทยา เพื่อใช้ในการระบุตำแหน่งของหินท้องที่ (Bed rock) และจะทำการเก็บ ข้อมูลด้วยกัน 2 แบบ คือการเก็บตัวอย่างหินแบบเจาะเก็บแกน ชนิดวัดการวางตัว และการเก็บ ตัวอย่างหินโผล่หรือหินหลุดลอย การเก็บตัวอย่างด้วยการเจาะเก็บตัวอย่างหินชนิดวัดการวางตัว อธิบายขั้นตอนการเก็บตัวอย่างได้ดังนี้

 เลือกพื้นที่คาดว่าจะเป็นหินท้องที่ (Bed rock) ทำการเจาะเก็บแกนด้วยเครื่อง เจาะแบบเก็บแกน (Portable core-drilling machine) ทำการเจาะให้ลึกประมาณ 3-5 นิ้ว โดย ขณะที่เจาะต้องมีการปั๊มน้ำเลี้ยงหัวเจาะตลอดเวลาเพื่อป้องกันหัวเจาะและตัวอย่างหินเกิดความร้อน และเสียหายได้

วัดการวางตัวของตัวอย่างหิน ด้วยเครื่องวัดการวางตัว (Orienting fixture) ตั้ง
 ระดับลูกน้ำให้อยู่ในแนวระนาบอ่านและบันทึกค่ามุมเท (Dip) ของตัวอย่างหินจากนั้นใช้เข็มทิศ
 แม่เหล็ก (Magnetic compass) และ เข็มทิศสุริยะ (Sun compass) วัดและบันทึกค่ามุม Strike

ขีดมาร์คแกนตัวอย่างหินด้วยปากกาสีเมจิกเพื่อระบุทิศทางการวางตัวของแท่ง
 ตัวอย่าง บันทึกวัน เวลา พร้อมทั้งตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ ในบริเวณที่ทำการเจาะเก็บตัวอย่างและ
 สเก็ตภาพตำแหน่งการเจาะ

ภาพประกอบที่ 2.12 ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างหินด้วยเครื่องเจาะแบบเก็บแกน ชนิดวัดการวางตัว, การวัดค่ามุม Dip และ มุม Strike

การทดสอบวัดค่าทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินที่ได้จากการการสำรวจใน ห้องปฏิบัติการ

การศึกษาสมบัติทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินที่ได้จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม ได้ทำการทดสอบในห้องปฏิบัติการวิจัยอำนาจแม่เหล็กของหินและอำนาจของแม่เหล็กบรรพกาล ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยศึกษาสมบัติ แม่เหล็กของหิน ได้แก่ การวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) และ แอนไฮโซทรอปีของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Anisotropy of Magnetic Susceptibility, AMS) และการส่งวิเคราะห์ตัวอย่างหินเพื่อหาองค์ประกอบทางเคมีของตัวอย่างหิน การศึกษาทั้ง 2 ชนิด สามารถอธิบายได้ดังนี้

 การวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) และแอน ไฮโซทรอปีของสภาพรับไว้ได้ (Anisotropy of Magnetic Susceptibility, AMS)

การวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) โดยทำการวัด ด้วยเครื่อง Spinning Specimen Magnetic Susceptibility Anisotropy Meter ยี่ห้อ AGICO รุ่น KLY-3S Kappabridge ประเทศสาธารณรัฐเชค (ภาพประกอบที่ 2.13) ตัวเครื่องมีความถี่ 870 เฮิรตซ์ ใช้ความเข้มของสนามแม่เหล็กเท่ากับ 300 แอมแปร์ต่อเมตร ช่วงการวัด 0.1 [SI] ความไว 3X10⁻⁸ SI ความถูกต้อง ± 3% โดยอธิบายขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างและการวัดได้ดังนี้

 ตัดแบ่งตัวอย่างหินให้ได้ตามขนาดมาตรฐานคือ (สูง 2.2 เซนติเมตร และเส้น ผ่านศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร) ด้วยเครื่องตัดหิน

 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SUSAM สำหรับวัดตัวอย่าง (Holder) โดยทำการวัดซ้ำ จำนวน 3 ครั้ง และทำการวัดเปรียบเทียบเครื่อง (Calibration) โดยทำการวัดซ้ำ 3 ครั้ง วางตัวอย่าง หินในภาชนะพลาสติกที่ใช้สำหรับการวัดค่าทางแม่เหล็กเท่านั้น ปรับเปลี่ยนการวัดเรียงตามแนวการ วัด 15 ทิศทางจนครบ

 การวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผล่ทำได้โดยการย่อยหินให้ มีขนาดเล็กเป็นลูกบาศก์ขนาดประมาณ 1.5 เซนติเมตร แล้วนำตัวอย่างหินใส่ภาชนะพลาสติก ทรงกระบอก โดยทำการวัดตัวอย่างหินจำนวน 3 ครั้ง หาค่าเฉลี่ยและนำมาเปรียบเทียบเพื่อหาค่า สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กเปรียบเทียบกับปริมาตรของตัวอย่าง สามารถคำนวณได้โดย

$$V_{\text{sample}} = \frac{W_{\text{air}} - W_{\text{water}}}{\rho_{\text{water}}}$$
สมการที่ 2.6

เมื่อ V_{sample} คือ แทนปริมาตรของตัวอย่างหินในหน่วยลูกบาศก์เซนติเมตร W_{air} คือ น้ำหนักของตัวอย่างหินที่ชั่งในอากาศในหน่วยกรัม W_{water} คือ น้ำหนักของตัวอย่างหินที่ชั่งในน้ำในหน่วยกรัม

ho _{water} คือ แทนความหนาแน่น ของน้ำหนักให้มีค่าเท่ากับ 1 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร เมื่อได้ปริมาตรของตัวอย่างแล้วนำมาเปรียบเทียบกับปริมาตรของตัวอย่างสารมาตรฐาน ที่เท่ากับ 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งคำนวณได้

$$\kappa_{\text{correction}} = \frac{\kappa_{\text{measure}} \times 10}{V_{\text{sample}}}$$
สมการที่ 2.7

เมื่อ K_{correction} แทนค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กที่ทำการปรับแก้เรียบร้อยแล้ว K_{measure} แทนค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กที่ได้จากการวัด

ภาพประกอบที่ 2.13 เครื่องวัดสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก ยี่ห้อ AGICO รุ่น KLY-3S Kappabridges ประเทศสาธารณรัฐเชค

2). การวิเคราะห์หาองค์ประกอบทางเคมีด้วยเครื่อง X-Ray Diffractometer ทำการส่งตัวหินและดินวิเคราะห์ด้วยวิธี X-Ray Diffraction (XRD) ณ ศูนย์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์กลาง (Scientific Equipment Center) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตหาดใหญ่ เพื่อวิเคราะห์หาแร่องค์ประกอบทางเคมี ที่อาจจะบ่งบอกถึงสาเหตุของการเกิดค่าความ ผิดปกติทางแม่เหล็ก

ภาพประกอบที่ 2.14 เครื่อง X-Ray Diffractometer ณ ศูนย์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

2.2.4. การสร้างแบบจำลองของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กแบบ 3 มิติ

แบบจำลองสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กเป็นการสร้างโมเดลย้อนกลับ (Inversion model) ของสนามแม่เหล็กโลกโดยมีขั้นตอนดังนี้

 สร้างไฟล์ Mash ทำการเลือกใช้รูปแบบตามไฟล์ Obs.mag (ภาคผนวก ก) ซึ่ง ต้องมีการกำหนด พารามิเตอร์ ต่างๆ คือ ชนิดของวัตถุผิดปกติ, บริเวณที่ทำการสำรวจ, Standard deviation โดยจัดเรียงไฟล์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 2.4จากนั้นจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบไฟล์ (*.Dat)

 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตรงตามข้อมูลตาม File / Obs.mag หรือไม่ เปิดโปรแกรม MAG3D User Interface / Mag observation file / View data.

สร้าง Mash ไฟล์ข้อมูล / Create mash / กำหนดความกว้างของเซลล์ที่ขนาด
 500 เมตร / บันทึกรูปแบบการบันทึก แบบ MAG mash file

4. บันทึกไฟล์ MAG3D เป็นแบบ MAG 3D (*Inv) / สั่ง Run ข้อมูล

!!				
0.915	-0.614	41118.8		
0.195	-0.614	1		
3626				
496000	999000	121	42.54538727	4.127269363
496500	999000	121	42.48835754	4.124417877
497000	999000	121	42.43782806	4.121891403
497500	999000	121	42.60569763	4.130284882

ตารางประกอบที่ 2.4 ตัวอย่างรูปแบบไฟล์ Obs.mag ที่ใช้ในสร้างโมเดล 3 มิติ

2.2.5. กระบวนการวิเคราะห์ตัวอย่างด้วยสเปกโตมิเตอร์รังสีแกมมาชนิด HPGe

การวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมาของตัวอย่างดินและหินปูน ทำได้โดยเครื่อง แกมมาสเปกโตมิเตอร์ (Gamma ray spectrometer) ชนิดหัววัดแบบ HPGE (High Purity Germanium) (Canberra model GC7020, USA) โดยหัววัดอยู่ภายในถ้ำตะกั่วกำบังรังสีภูมิหลัง (Canberra, 747, USA) โดยหัววัดจะเชื่อมต่อกับเครื่องวิเคราะห์แบบหลายช่อง (MCA 16000 ช่อง Canberra model DSA 1000, USA) และวิเคราะห์ยอดพลังงานรังสีแกมมาด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Genies 2000 Software Version 2.1 (USA) ซึ่งหัววัดรังสีแกมมาจะมีประสิทธิภาพสัมพัทธ์ ≥ 80% มีค่า FWHM เท่ากับ 1.767 keV ที่พลังงาน 1332 keV (⁶⁰Co) และมีอัตราส่วนระหว่างยอดพลังงาน ต่อฐานคอมพ์ตันเท่ากับ 90.7:1

การตรวจวัดค่ากัมมันตรังสี ของ ²²⁶Ra, ²³²Th, ⁴⁰K ในตัวอย่างหินและดินทำได้โดย การประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Gamma Acquisition & Analysis Genie 2000 (USA) โดยมี ขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างและกระบวนการวิเคราะห์ดังนี้

การเตรียมตัวอย่างหินและดิน

ตัวอย่างหินและดินที่ได้จากการเก็บสำรวจได้นำกลับมาย่อยในห้องปฏิบัติการ
 ธรณีฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการทุบย่อยให้มีขนาดเล็กประมาณ 0.5 ลูกบาศก์
 เซนติเมตร จากนั้นทำการบดละเอียดด้วยเครื่อง Ball mill ณ ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตัวอย่างที่ผ่านการบดละเอียดแล้วนำมาอบด้วยเตาอบแห้งที่อุณหภูมิ 110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 6 ชั่วโมงเพื่อไล่ความชื้นออกจากตัวอย่างหินหรือดิน

 ชั่งตัวอย่างด้วยกระบอกตวงให้มีปริมาตรเท่ากับ 100 มิลลิลิตร นำมาบรรจุใส่ กระปุกพลาสติกที่มีขนาดและความสูงเท่ากับสารมาตรฐานที่จะทำการเปรียบเทียบในที่นี้คือ WWPT IAEA-Soil-06 (ภาพประกอบที่ 2.15) จากนั้นชั่งน้ำหนักและปิดผนึกตัวอย่างกระปุกให้สนิทด้วยเทป กาวสีดำ

• ตั้งตัวอย่างทิ้งไว้ 30 วัน เพื่อให้กัมมันตภาพรังสี eU, eTh และลูกหลานอยู่ใน สภาวะสมดุลทางกัมมันตภาพรังสี ทำการวิเคราะห์รังสีแกมมาของ ²²⁶Ra, ²³²Th, ⁴⁰K ตามลำดับ ด้วย กระบวนการวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมาต่อไป

ภาพประกอบที่ 2.15 เครื่องร่อนแยกหินและดิน สารมาตรฐาน IAEA Soil 6 และ ตัวอย่างหินที่ผ่าน การอบความร้อนและบดละเอียดด้วยเครื่อง Ball mill

การวัดตัวอย่างด้วยเครื่องแกมมาสเปกโตมิเตอร์ชนิดหัววัด HPGe

ตัวอย่างหินและดินที่ทิ้งไว้เป็นเวลา 30 วัน และให้อยู่ในสภาวะสมดุลทางรังสีนำมา วัดค่าสเปกตรัมรังสีแกมมาด้วยเครื่องแกมมาเสปกโตมิเตอร์ ชนิดหัววัด HPGe สามารถอธิบาย ขั้นตอนการวัดตัวอย่าง ดังนี้

เปิดคอมพิวเตอร์พร้อมเปิด Multi Chanel Analyzer (MCA) โดยการวัด
 ตัวอย่างต้องทำในห้องที่ควบคุมอุณหภูมิที่เย็นคงที่ประมาณ 22 องศาเซลเซียส

เปิดโปรแกรม Genie 2000 เลือก Detector: DET 01 / MCA / Adjust /
 HVPS / On รอจนกว่า คำว่า Wait หายไป แล้ว Exit

- เลือก MCA / Acquire setup ตั้งเวลาในการวัดตัวอย่างนาน 7200 วินาที
- วางตัวอย่างที่บรรจุอยู่ในกระปุกซึ่งปิดผนึกไว้ภายในถ้ำตะกั่วกำบังรังสีภูมิหลัง

โดยให้อยู่ตรงกึ่งกลางหัววัดของรังสีแกมมา

ภาพประกอบที่ 2.16 เครื่องสเปกโตมิเตอร์รังสีแกมมา (Gamma Ray Spectrometer) หัววัดแบบ HPGe ชนิด Nal

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยกัมมันตภาพจำเพาะของ ²²⁶Ra และ ²³²Th ใช้วิธีการ ตรวจวัดพลังงานรังสีแกมมาจากนิวไคลด์กัมมันตรังสีรุ่นลูกที่อยู่ในอนุกรมเดียวกันและเกิดสมดุล กัมมันตรังสี โดยที่ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ²²⁶Ra สามารถคำนวณจากพื้นที่ใต้พลังงานรังสีแกมมา ที่ 295.2, 351.9 keV (²¹⁴Pb), 609.3, 1120.3 และ 1764.3 keV (²¹⁴Bi) ตามลำดับ ขณะที่ค่าเฉลี่ย กัมมันตภาพจำเพาะของ ²³²Th คำนวณจากพื้นที่ใต้พีคของพลังงานรังสีแกมมาที่ 338.3, 911.6 และ 969.1 keV (²²⁸Ac) ตามลำดับ และกัมมันตภาพจำเพาะของ ⁴⁰K คำนวณจากพื้นที่ใต้พีค (Net area) ของพลังงานรังสีแกมมาที่พลังงาน 1460.8 keV

Nuclide	Energy (KeV)	Yeild (%)	Activity (Bq)	Net area	Efficiency
²¹⁴ Pb	295.224	19.30	1840.611	151714	0.059316
²¹⁴ Pb	351.932	37.60	1840.611	259522	0.052083
²¹⁴ Bi	609.312	46.10	1840.611	195422	0.031987
²¹⁴ Bi	768.356	4.94	1840.611	16826	0.025702
²¹⁴ Bi	1120.287	15.10	1840.611	43033	0.021505
²¹⁴ Bi	1377.700	4.11	1840.611	5685	0.021453
²¹⁴ Bi	1764.500	15.40	1840.611	38318	0.018775

ตารางที่ 2.5 ประสิทธิภาพการวัดรังสีแกมมาที่ค่าพลังงานรังสีแกมมาต่างๆ

การวิเคราะห์สเปกตรัมที่ได้จากหัววัดรังสีแกมมาได้โดยการวิเคราะห์ยอดพลังงาน แต่ละยอดพลังงานรังสีแกมมาโดยแต่ละยอดพลังงานมาจากนิวไคลด์ตัวใด การวิเคราะห์นิวไคลด์ กัมมันตภาพรังสีทำได้โดยใช้พื้นที่ใต้สเปกตรัม (Net area) ซึ่งจะสัมพันธ์โดยตรงเชิงเส้นกับ ความเข้มข้น

ค่ากัมมันตภาพของ ²²⁶Ra, ²³²Th และ ⁴⁰K ของตัวอย่างสามารถคำนวณได้จาก สมการที่ 2.8 เมื่อนำค่าน้ำหนักของตัวอย่างไปหารค่ากัมมันตภาพจะได้ค่ากัมมันตภาพจำเพาะ (Specific activity)

Activity คือ ค่ากัมมันตภาพรังสีของนิวไคลด์กัมมันตรังสีมีหน่วยเป็น Bq ของ สาร มาตรฐานที่พลังงานรังสีเฉพาะ

Yield คือ branching ratio fraction

Live time คือ the actual ADC live time มีหน่วยเป็นวินาที (s)

Efficiency คือ ค่าประสิทธิภาพของหัววัด ณ พลังงานรังสีแกมมา ในหน่วย cps/Bq

Net area คือ พื้นที่ยอดสเปกตรัมพลังงานรังสีแกมมาที่วิเคราะห์ได้

ภาพประกอบที่ 2.17 ตัวอย่างสเปกตรัมรังสีแกมมาของตัวอย่าง Standard Soil 6

ค่ากัมมันตภาพต่ำสุดของระบบวัดสเปกตรัมรังสีแกมมา หัววัดแบบ HPGe (Minimal Detectable Activity, MDA)

ในการคำนวณค่ากัมมันตภาพต่ำสุดที่ตรวจวัดได้ของนิวไคลด์ใดๆ ที่ระดับความ เชื่อมั่น 95% ใช้สมการของ Currie's Derivation (Currie, 1968) หนึ่งในกลุ่มสมการชุดดังกล่าว คือ

เมื่อ σ คือ SD ของ Background พลังงานที่สนใจ

Live Time คือ The actual ADC live time มีหน่วยเป็นวินาที (s)

Efficiency คือ เป็นประสิทธิภาพของหัววัดที่พลังงานที่สนใจ (count.sec⁻¹.bq⁻¹)

Yield คือ เป็นสัดส่วนการปลดปล่อยรังสีแกมมาพลังงานดังกล่าว

ผลการวัดค่ารังสีภูมิหลังซึ่งเตรียมจากกระปุกเปล่า โดยใช้เวลาวัดรังสี 7200 วินาที ซึ่งได้ทำ การรวมจำนวนนับรังสีเฉพาะยอดพลังงานของ ²²⁶Ra, ²³²Th และ ⁴⁰K จากคำนวณค่า MDA จาก สมการที่ 2.10พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.015, 0.0209 และ 0.061 Bq ตามลำดับ

2.2.6. การสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศเพื่อระบุตำแหน่งขอบเขตรอยต่อ หินแกรนิต

หลักการสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศ (Airborne gamma ray spectrometric map) เป็นการนำข้อมูลมาเสนอ 2 มิติ ประกอบด้วย ตำแหน่งข้อมูลในพิกัดตาม ทิศตะวันออก (X) และพิกัดตามทิศเหนือ (Y) และ ค่ากัมมันตรังสี (Z) แผนที่กัมมันตรังสีที่ใช้ในการ แปลความหมายครั้งนี้ประกอบด้วย แผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศชนิด โพแทสเซียม (K) ยูเรเนียมสมมูล (eU) ทอเรียมสมมูล (eTh) และแผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (Ternary map) ใน การวิเคราะห์ด้วย แผนที่ทำได้โดยใช้เทคนิคการผสมสี ที่เรียกว่า Colour Space Technique (IAEA, 2003) ซึ่งคือการสร้างโมเดลที่ช่วยทำให้เห็นรายละเอียดได้ดีขึ้นโดยอาศัยการผสมสีของแม่สีหลักซึ่ง ประกอบด้วย สีแดง (Red) สีเขียว (Green) และ สีน้ำเงิน (Blue) โดยเทคนิคที่เรียกว่า RGB หรือ Red, Green, Blue โดยกำหนดให้ สีแดงเป็นข้อมูลจากธาตุโพแทสเซียม (K) สีเขียวเป็นข้อมูลธาตุ ทอเรียม (Th) และสีน้ำเงินเป็นข้อมูลจากธาตุยูเรเนียม (U) การสร้างแผนที่กัมมันตภาพรังสีทาง อากาศ อธิบายขั้นตอนได้ดังนี้

การจัดทำแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศโพแทสเซียม ยูเรเนียมสมมูล ทอเรียม สมมูล และแผนที่ภาพผสม 3 สี (Ternary map) ทำได้โดยการใช้โปรแกรม Geosoft Oasis Montaj 7.5 อธิบายได้ดังนี้ เปิดโปรแกรม Geosoft Oasis Montaj 7.5 / สร้างไฟล์ (*Gdb) โดยคำสั่ง
 Data / Database / New data base name: Ternary map

นำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการเปลี่ยนข้อมูลอนาล็อคเป็นตัวเลขมาใช้โดยคำสั่ง
 Data / Import / Geosoft XYZ (กรณี ไฟล์ *XYZ)

ข้อมูลที่ได้จัดเก็บใน Database file (*Gdb) สร้างกริดข้อมูลโดยใช้คำสั่ง Grid
 / Gridding / Minimum curvature / Dialog control / Channel to grid: Z / Name of new
 grid / Grid cell size: 500 meters หรือ ในกรณีที่ข้อมูลจัดอยู่ในรูปแบบ (*.Grd) สามารถแสดง
 ข้อมูลโดยคำสั่ง Grid / Display grid / Single grid / Grid name: Ternary map

สร้างแผนที่โดยแสดงแผนที่ ด้วยคำสั่ง Mapping / Base map / Draw base
 map / Map scale: 1:1000000 / Figure title: Ternary map

 ในส่วนแผนที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี มีเทคนิคเฉพาะ คือ Grid / Display grid / Ternary image / Colour model: RGB / R:Potassium, G:Thorium, B:Uranium

ภาพประกอบที่ 2.19 ตัวอย่างแผนที่การผสมภาพ 3 สี (Ternary map) ด้วยเทคนิค Red Green Blue (RGB) ซ้อนทับขอบเขตอำเภอในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000
ผลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสนามแม่เหล็กตรวจวัดทางอากาศและความเข้ม กัมมันตภาพรังสีทางอากาศ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านแม่เหล็กเพื่อระบุตำแหน่ง รอยต่อทางแม่เหล็กและความลึกด้วยเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) และเทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG), ผลความสอดคล้องของสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก ของหินและแบบจำลอง 3 มิติ (Mag 3D Inversion), ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวอย่างหินด้วยวิธี X-Ray Diffraction (XRD), ผลการสร้างแผนที่ความเข้มกัมมันตภาพรังสีทางอากาศเพื่อตำแหน่ง รอยเลื่อนคลองมะรุ่ยจากแผนที่กัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม (K) ยูเรเนียมสมมูล (eU) ทอเรียมสมมูล (eTh) และกัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (Ternary map), ผลการประยุกต์ใช้แผนที่กัมมันตภาพรังสี ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยหินในบริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยและผลการวิเคราะห์ ความเข้มของธาตุกัมมันตรังสีด้วยเครื่องวัดเสปกตรัมรังสีแกมมาด้วยหัววัด HPGe ในตัวอย่างดินและ หิน

3.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศ

 3.1.1. ผลการประเมินเพื่อระบุตำแหน่งรอยต่อและความลึกทางแม่เหล็กด้วยเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) และเทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG)

การแปลความแม่เหล็กทางอากาศในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ตั้งอยู่ระหว่าง ละติจูดที่ 8° 30'N ลองจิจูดที่ 100°E ถึง ละติจูดที่ 9°45'N ลองจิจูดที่ 100°E พบว่า ค่าสนามแม่เหล็ก โลกปกติมีค่าระหว่าง 41036 ถึง 41120 นาโนเทสลา มุม Inclination (Inc) เท่ากับ 0.540° และมุม Declination (Dec) เท่ากับ 2.612° ข้อมูลแผนที่ความเข้มสนามแม่เหล็กผิดปกติ (Magnetic anomaly map) ซึ่งซ้อนทับขอบเขตพื้นที่ธรณีวิทยาที่แสดงให้เห็นถึงตะกอนน้ำพา (Qa), กรวด ทราย ทรายแป้ง และดินเหนียวสะสมตัวตามร่องน้ำ (Qt) ตะกอนตะพักลำน้ำ ปกคลุมตลอดพื้นที่อีก ทั้งยังมีหินปูนหรือหินปูนเนื้อโดโลไมต์ยุคเพอร์เมียน (Pr) ตำแหน่งบริเวณที่เกิดค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก แสดงพื้นที่ 3 บริเวณ คือ พื้นที่ A คือ บริเวณเขาหัวควาย พิกัด UTM 526000 E และ 1001000 N อำเภอพุนพินติดต่ออำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พื้นที่ B คือ บริเวณเขาชันกะ เขาดิน และ เขาหลง พิกัด UTM 501000 E และ 1004000 N บริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม และ พื้นที่ C คือ บ้านเขาน้ำร้อน พิกัด UTM 525000 E และ 1004000 N ในบริเวณอำเภอไชยาติตต่ออำเภอท่าฉาง (ภาพประกอบที่ 3.1) ค่าผิดปกติทางแม่เหล็กบริเวณพื้นที่ A พบว่า มีลักษณะทั่วไปเป็นแม่เหล็กผิดปกติแบบคู่ขั้ว (Magnetic dipole) เป็นค่าผิดปกติทางแม่เหล็กที่มีขนาดใหญ่และครอบคลุมพื้นที่กว้างโดยมีค่า ผิดปกติทางแม่เหล็กมีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง -216 ถึง 143 นาโนเทสลา ในบริเวณพื้นที่ B และ C ค่า ความผิดปกติมีลักษณะเป็นแบบคู่ขั้ว (Magnetic dipole) ความเข้มสนามแม่เหล็กบริเวณค่าผิดปกติ อยู่ในช่วงระหว่าง -70 ถึง 140 นาโนเทสลา และในช่วงระหว่าง -50 ถึง 25 นาโนเทสลา ตามลำดับ

ภาพประกอบที่ 3.1 แผนที่ความเข้มสนามแม่เหล็กผิดปกติซ้อนทับขอบเขตทางธรณีวิทยา (กรมทรัพยากรธรณี, 2550) เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) เส้นประสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) และจุดสีแดง แสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

เทคนิค Analytic Signal (AS) หรือ Total Gradient (TG) เปรียบเทียบด้วยเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) (ภาพประกอบที่ ข-1) ช่วยในการกำหนดรอยต่อ โครงสร้างแม่เหล็กขนาดใหญ่แบบแนวดิ่ง (Vertical magnetic contact + RTP, 0) ดังตารางที่ 2.3 พบว่ากระบวนการ Reduce to The Pole หรือ RTP ที่ช่วยในการกำหนดลักษณะโครงสร้างของวัตถุ ผิดปกติทางแม่เหล็กที่มีขอบเขตที่รูปร่างที่เป็นทรงกลมสามารถสังเกตุเห็นได้ชัดเจน (ภาพประกอบที่ 1.7) เหมาะสำหรับพื้นที่ซึ่งมีค่าสนามแม่เหล็กที่มีทิศทางดียวกับทิศทางของสนามแม่เหล็กเหนี่ยวนำ กล่าวคือ มีมุม Inclination ที่ 90 องศา แต่ในขณะที่พื้นที่ทำการสำรวจตั้งอยู่บริเวณตำแหน่งที่ 8 องศาเหนือ จึงได้ละเว้นเทคนิคนี้ออกไป (MacLeod et al,1993)

ผลการหาตำแหน่งรอยต่อทางแม่เหล็ก (x) (ภาพประกอบที่ 3.2) โดยเลือกพิจารณา ค่าความเข้มแอมพลิจูดตั้งแต่ 0.001 nT/m มีค่าความเข้มแอมพลิจูดตั้งแต่ 0.0000 ถึง 0.1914 nT/m บริเวณสูงสุดของวัตถุผิดปกติ ทั้ง 3 บริเวณแสดงตำแหน่งสัน (Ridge) ทั้ง 3 บริเวณ คือ บริเวณอำเภอพุนพิน (A) อำเภอคีรีรัฐนิคม (B) และอำเภอไชยา (C) โดยบริเวณนี้แสดงตำแหน่ง รอยต่อทางแม่เหล็กใกล้เคียงกับแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) นอกจากนี้ยัง พบความต่อเนื่องของแนวรอยต่ทางแม่เหล็กที่มีความต่อเนื่องไปในทิศทางอื่น เช่น ในแนว ตะวันออกเฉียงเหนือ-ตกเฉียงใต้ ในบริเวณกิ่งอำเภอวิภาวดีปรากฏอยู่ด้วย

ภาพประกอบที่ 3.2 ผลการหาตำแหน่งรอยต่อทางแม่เหล็กจากเทคนิค Analytic Signal (AS) บริเวณพื้นที่ศึกษาซ้อนทับขอบเขตอำเภอ เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธณี, 2553), เส้นประสีดำแสดงแนวเขตรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) และวงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ผลการประมาณความลึกด้วยเทคนิค AS เปรียบเทียบด้วยวิธี HGM (ภาพประกอบที่

ข-2) โดยการแสดงภาพแบบเฉดสีเทาที่เพิ่มความเข้มสี 10 % โดยมีค่าความเข้มแอมพลิจูดตั้งแต่
0.0000 ถึง 0.1914 nT/m (ภาพประกอบที่ 3.3) ได้แสดงตำแหน่งความลึกที่ความลึกต่างกันไป คือ
ในส่วนบริเวณอำเภอพุนพิน ซึ่งเป็นบริเวณที่มีวัตถุผิดปกติขนาดใหญ่ แสดงความลึกของวัตถุผิดปกติ
ตั้งแต่ 1,000 เมตร เหนือบริเวณสูงสุด (วงกลมสีชมพู) ต่อเนื่องไปจนถึงความลึกที่มากกว่า 5,000
เมตร (วงกลมสีน้ำเงิน) ในบริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม พบว่าวัตถุผิดปกติแสดงความลึก ตั้งแต่ 1,000 ถึง
2,000 เมตร (วงกลมสีชมพู) ในบริเวณสัน (Ridge) ของวัตถุผิดปกติ และในบริเวณอำเภอไชยา

บริเวณเหนือค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก พบว่ามีความลึกอยู่ในช่วงระหว่าง 1,000 ถึง 2,000 เมตร (วงกลมสีชมพู) และลึกลงสู่จนถึง 3ล000 เมตร (วงกลมสีเขียว)

ภาพประกอบที่ 3.3 ผลการประมาณความลึกด้วยเทคนิค AS ซ้อนทับขอบเขตอำเภอ แนวเส้นทึบ สีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยบริเวณอำเภอไชยา (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) เส้นประสีดำ แสดงแนวเขตรอยเลื่อนที่คาดว่าจะเป็นแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) และ วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

3.1.2. ผลการวัดค่าสภาพรับไว้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k)

ผลการวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (Magnetic susceptibility, k) ของตัวอย่าง หินตามตำแหน่งแผนที่ธรณีวิทยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ภาพประกอบที่ 3.4) โดยหมุดสีแดงแสดง ตำแหน่งที่ทำการเก็บตัวอย่างหิน ครอบคลุมอำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอท่าฉาง อำเภอไชยา อำเภอพุนพิน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี และ บางพื้นที่ของอำเภอบ้านตาขุน พบว่าธรณีวิทยาพื้นที่ ดังกล่าวเป็นดินตะกอนน้ำพา (Qt) ที่หนาปกคลุมตลอดพื้นที่และมีภูเขาหินปูนราชบุรี (Pr) ผลการวัด ้ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินปูน พบว่า บริเวณเขาดิน พิกัด UTM 0499794 E และ 1002527 N ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กมีค่าประมาณ 12.026 ± 2.30 x10⁻⁶ และบริเวณเขาชันกะ พิกัด UTM 0499794 E และ 1001601 N ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก มีค่าประมาณ -10.150 ± 0.90 x 10⁻⁶ นอกจากนี้พบว่าค่าสภาพรับไว้ทางแม่เหล็กมีค่ามากที่สุด คือ บริเวณเหมืองหินสุราษฎร์ ผาทอง พิกัด UTM 0996390 N และ 0987385 E คือ -43.656 ± 6.55 x10⁻⁶ และบริเวณเหมืองหิน สุราษฎร์เรื่องกิจประมาณ -3.69 ± 0.57 ×10⁻⁶ สอดคล้องกับกับค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของ บริเวณ อำเภอไชยาติดต่ออำเภอท่าฉาง บริเวณเขานางชี ภูเขาหินปูน พิกัด UTM 0520055 E และ 1033787 N ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก มีค่าประมาณ 24.5 ± 5.20 ×10⁻⁶ และบ้านธารน้ำร้อน ับริเวณสำนักสงฆ์ธารน้ำร้อน (สาขาวัดบรมธาตุไชยา) พิกัด UTM 0522125 E และ 1031848 N ้ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กมีค่าประมาณ −1.4 ± 3.6 x10⁻⁶ โดยที่ค่าภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของ หินปูนทุกบริเวณจัดอยู่ในพวกวัตถุที่มีคุณสมบัติทางแม่เหล็กแบบ ไดอาแมกเนติก (Diamagnetic) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัตถุแม่เหล็กที่มีค่าน้อยในทางบวกน้อยๆ หรือมีค่าเป็นลบน้อยๆ ในส่วนบริเวณเขา หัวควายซึ่งมีค่าผิดปกติทางแม่เหล็กสูงสูด พิกัด UTM 0527249 E และ 1001257 N พบว่าสภาพรับ ไว้ได้ทางแม่เหล็กค่าสูงสุดประมาณ 273.90 ± 3.98 x10⁻⁶ สำหรับตัวอย่างหินที่มีค่าสภาพรับไว้ได้ ทางแม่เหล็กที่มีค่าสูงได้ทำการส่งตัวอย่างหินเพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบทางเคมีของหินต่อไป ณ ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Scientific Equipment Center)

ภาพประกอบที่ 3.4 แผนที่ธรณีวิทยาแสดงบริเวณที่ทำการวัดเก็บตัวอย่าง หมุดสีแดงแสดง ตัวอย่างหินที่ได้จากบริเวณพื้นที่มีค่าผิดปกติทางแม่เหล็กเกิดขึ้น โดยที่ Qt คือ ตะกอนตะพัก ลำน้ำ, Qc คือ ตะกอนหินเชิงเขาและตะกอนผุอยู่กับที่, Qa คือ ตะกอนธารน้ำพา, Kp คือ หินทรายแป้ง, JKl คือ หินทรายอาร์โกส, Pr คือ หินปูน / หินปูนเนื้อโดโลไมต์, KGr คือ หินไบโอไทต์ฮอร์นแบลน์ดแกรนิต มัสโคไวต์แกรนิต มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000 (ดัดแปลงจาก กรมทัพยกรธรณี, 2550)

ตำแหน่ง	UT	M	ตัวอย่าง	Susceptibility (x10 ⁻⁶ [SI]	ชเนิดหิน	หมายเหต	
	E	Ν			0 401114		
อำเภอไชยา	0520055	1033787	CH2	24.50 ± 5.20	Limestone	เขานางชี / บ่อดินดินแดงสีน้ำตาล	
	0520055	1033787	CH3	-12.30 ± 1.51	Limestone	บ่อดิน มี limestone แทรก	
	0522125	1031848	CH6	-1.40 ± 3.16	Limestone	สำนักสงฆ์ธารน้ำร้อน หินปูนสีดำ	
	0521824	1031652	CH7	37.10 ± 8.36	Sandstone	บ่อดิน มีเม็ดเกรนละเอียด	
อำเภอพุนพิน	0525021	1002824	CH9	0.27 ± 0.10	Sandstone	บ่อดินหน้าเขาหัวควาย	
	0525021	1002824	CH9_1	-12.40 ± 0.01	Limestone	บ่อดินหน้าเขาหัวควาย	
	0525021	1002824	HU1	29.00 ± 1.14	Sandstone	บ่อดินหน้าเขาหัวควาย	
	0527249	1001257	SU01	173.10 ± 2.25	Hornfel	หลังวัดเขาหัวควาย	
	0527249	1001257	SU02	273.90 ± 3.98	Hornfel	หลังวัดเขาวัวควาย	
	0527249	1001257	SU03	240.4 ± 6.56	Hornfel	หลังวัดเขาหัวควาย	
	0499944	1001163	KR1	-12.10 ± 0.42	Limestone	เขาชันกะ ลักษณะภูเขาหินปูน	
อำเภอ คีรีรัฐนิคม	0499794	1001601	KR3	-10.15 ± 0.90	Limestone	เขาชั้นกะ	
	0502661	1002527	KR4	12.26 ± 2.30	Limestone	เขาดิน ลักษณะภูเขาหินปูน	
	0502600	1001576	KR7	-5.99 ± 1.60	Limestone	เขาดิน วัดถ้ำสมิงพราย	

ตารางที่ 3.1 ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผล่หรือหินหลุดลอยบริเวณที่เกิดค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก

ตำแหน่ง	UT	M	ตัวอย่าง	Susceptibility (x10 ⁻⁶ SI)	ชาวิดาริา	98917211986)	
	E	Ν	1900 1		ULAPIPILA	NO IDEVIN	
อำเภอ คีรีรัฐนิคม	0495283	0989878	KR11	-4.10 ± 0.11	Limestone	ภูเขาหินปูน	
	0493417	0985440	KR12	-14.70 ± 0.47	Limestone	บ่อดิน	
	0490350	0981489	KR13	-14.80 ± 0.69	Limestone	บ่อดิน	
	0491110	0973327	KR14	-13.60 ± 1.51	Limestone	ภูเขาหินปูน	
	0495210	0968995	KR15	-10.86 ± 0.51	Limestone	สำนักสงฆ์นาใน เขาหินปูน	
	0494552	0989123	KR10	-9.52 ± 1.66	Limestone	ภูเขาหินปูน	
	0497967	0991454	KR8	-4.14 ± 1.33	Limestone	ศาลเจ้าพ่อเสือใหญ่	
	0498387	0998472	KR8_1	-43.20 ± 6.55	Limestone	บริษัทเหมืองผาทองสุราษฎร์	
	0496390	0987385	KR9	-3.69 ± 0.57	Limestone	เหมืองหินสุราษฎร์เรื่องกิจ	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) แสดงค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผล่หรือหินหลุดลอยบริเวณที่เกิดค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก

3.1.3. ผลการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ (Mag 3D Inversion)

โมเดลย้อนกลับแบบ 3 มิติ (Mag 3D Inversion) ชนิดค่าสนามแม่เหล็กผิดปกติ (Obs.mag) ดังตารางที่ 2.4 ได้แสดงค่าผิดปกติที่อยู่ในช่วง 0.000 ถึง 0.132 [SI] (ภาพประกอบที่ 3.5) สอดคล้องกับการวัดค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กของตัวอย่างหินโผล่หรือหินท้องที่จาก ห้องปฏิบัติการธรณีฟิสิกส์ โดยพบว่าพื้นที่ศึกษาในอำเภอพุนพินและอำเภอคีรีรัฐนิคม (A) แทนด้วย วงกลมสีแดงซึ่งแสดงขอบเขตจากเทคนิค Analytic Signal (AS) สำหรับค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.0022 [SI] แทนด้วยสีน้ำเงิน ที่ระดับความลึก 500 เมตร

ภาพประกอบที่ 3.5 โมเดล 3 มิติ ที่ระดับความลึก 500 เมตร ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กในช่วง 0.0022 [SI] ;วงกลมสีแดงแสดงผลจากเทคนิค Analytic Signal (AS) บริเวณอำเภพุนพิน (A) และ อำเภอคีรีรัฐนิคม (B)

หากพิจารณาค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก (ภาพประกอบที่ 3.5) บริเวณแกนกลาง ของวัตถุผิดปกติทางแม่เหล็กบริวณอำเภอพุนพิน (A) พบว่ามีความลึกมากกว่า 3,250 เมตร โดยมีค่า สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กประมาณ 0.02 [SI] (ภาพประกอบที่ 3.6) และบริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม (B) ไม่พบลักษณะความผิดปกติทางแม่เหล็กที่ระดับความลึกนี้ และสอดคล้องกับผลการประเมินความลึก ด้วยเทคนิค Analytic Signal (AS) บริเวณอำเภอพุนพิน (A) มีค่าความลึกสูงสุดอยู่ในช่วง 3,000 ถึง 4,000 เมตร และในบริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคมค่าประเมินความลึกด้วยเทคนิค Analytic Signal (AS) ระดับความลึก 2,000 เมตร สอดคล้องกับโมเดล 3 มิติ

ภาพประกอบที่ 3.6 โมเดลจำลอง 3 มิติ ที่ระดับความลึก 3250 เมตร ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก 0.02 [SI] วงกลมสีแดงผลจากเทคนิค Analytic Signal (AS) บริเวณอำเภอพุนพิน (A) และ อำเภอ คีรีรัฐนิคม (B)

3.1.4. ผลการวัดตัวอย่างหินด้วยวิธี X-Ray Diffraction (XRD)

ผลการตรวจวัดตัวอย่างหินเพื่อหาธาตุองค์ประกอบทางเคมี ณ ศูนย์เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งทำการเก็บตัวอย่างบริเวณหลังวัดเขาหัวควาย อำเภอ พุนพินติดต่อเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พิกัด UTM 0527249 E และ 1001257 N พบว่าตัวอย่าง หินมีลักษณะเป็นเนื้อละเอียดสีเขียว, สีเขียวอ่อน เมื่อผุจะมีลักษณะสีน้ำตาลอ่อนหรือแดง ผลการ วิเคราะห์หาแร่องค์ประกอบทางเคมีด้วยวิธี XRD พบว่ามีแร่องค์ประกอบหลักคือ Diopside (CaMgFeSi₂O₆), Orthoclase (KAlSi_{3.02} O₈) และ Albite intermediate NaAl_{1.08}Si_{2.92}O₈ ซึ่งเป็น กลุ่มแร่ในกลุ่มเฟลด์สปาร์ และผลการศึกษาด้วยแผ่นบาง (Thin section) พบว่าบริเวณนี้เป็นหินแปร จำพวก Calc-Silicate hornfels, Hornblende-Quartz Hornfels, Zoisite-Quartz Hornfels, Epidote rock ที่ประกอบด้วยแร่ต่างๆ เช่น Quartz, Feldspars, Epidote Garnet, Zoisite, Iron oxide, และ Amphibol สาเหตุที่หินบริเวณนี้แปรสภาพเนื่องจากมี stock ของหิน หินอัคนีแทรก ซอน (Diorite) ดันแทรกเข้ามาในบริเวณนี้ (สุวัฒน์ ติยะไพรัช และคณะ, 2532)

ภาพพประอบที่ 3.7 กราพแสดงผลมจากการส่งตัวอย่างวัดด้วย เครื่อง x-ray diffractometer

3.2. ผลการวัดข้อมูลกัมมันตภาพรังสีทางอากาศ

3.2.1. การสร้างแผนที่กัมมันตรังสีแกมมาทางอากาศ ยูเรเนียมสมมูล, ทอเรียมสมมูล โพแทสเซียม และกัมมันตรังสีผสม 3 สี เพื่อระบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย

แผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศโพแทสเซียม (K) ที่ช้อนทับขอบเขตทางธรณีวิทยา (ภาพประกอบที่ 3.8) ซึ่งมีค่าสูงบริเวณเทือกเขาหินแกรนิต (KGr) (เส้นประสีดำ) เนื่องมาจากการ สลายตัวของแร่ประกอบหินแกรนิตชนิด โพแทสเซียมเฟลด์สปาร์ (K-feldspar) ไปเป็นแร่เคลย์ (Clay) ที่มีขนาดเล็กทำให้เคลื่อนที่ไปได้ไกลจากภูเขาหินแกรนิต ส่งผลให้บริเวณตะกอนต่างๆ เช่น ตะกอนผุพังเชิงเขา (Qc), ตะกอนชายฝั่ง (Qmc) และตะกอนทรายกรวดน้ำพา (Qa) มีค่า กัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียมสูง และพบว่าค่ากัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียมยังมีค่าสูงตามแนวเส้น รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยกรธรณี, 2553) เป็นแนวยาวต่อเนื่องในบริเวณภูเขาหินปูนราชบุรี (Pr) สอดคล้องกับแผนที่ 3 มิติ (ภาพประกอบที่ 3.11) ซึ่งแสดงปริมาณกัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม ช้อนทับข้อมูลความสูงเชิงเลขชนิด ASTER GDEM ที่ช่วยสนับสนุนว่าค่ากัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม ที่มีค่าสูงบริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยมาจากการสลายตัวของภูเขาหินแกรนิต (KGr) (พื้นที่ F) และเส้น Potassium-lineament (เส้นประสีดำ) แสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยใหม่ที่ได้พาดผ่าน บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนอำเภอคีรีรัฐนิคมไปสู่อำเภอไชยา (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556)

แผนที่กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูล (eU) มีค่าสูง (ภาพประกอบที่ 3.9) ในบริเวณ ภูเขาหินแกรนิต (KGr) พบว่าการสลายตัวผุพังของภูเขาหินแกรนิตได้เคลื่อนที่ปกคลุมตะกอนเศษหิน เชิงเขาผุพังอยู่กับที่ (Qc) (พื้นที่ D) และเคลื่อนที่กระจายไปทั่วบริเวณตะกอนน้ำพา (Qa) ต่อเนื่องไป ยังตะกอนชายฝั่ง (Qmc) และตะกอนน้ำพาตามแนวแม่น้ำ (Qt) ส่งผลให้บริเวณดังกล่ามีค่า กัมมันตภาพรังสีสูง เนื่องมาจากการสลายตัวของยูเรเนียม-238 เป็น เรเดียม-226 ซึ่งสลายได้ดีในน้ำ จึงสามารถเคลื่อนที่ไปได้ไกลจากแหล่งกำเนิด (ภูเขาหินแกรนิต) และค่าปริมาณกัมมันตรังสียูเรเนียม สมมูลยังมีค่าสูงในบริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม (พื้นที่ F) เป็นหน่วยหินปูนชุดราชบุรี (Pr) และบริเวณนี้มี แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ด้วยเส้นทีบสีดำ) ปรากฏอยู่ด้วย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) สำหรับเส้น Uranium-lineament (เส้นประสีดำ) แสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยใหม่ (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และ คณะ, 2556) ลากผ่านบริเวณแนวหินปูนที่มีค่ากัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูลสูง และแหล่งน้ำพุร้อน บริเวณคีรีรัฐนิคม (SR-6) ไปสู่แหล่งน้ำพุร้อนอำเภอไชยา (SR-1, 2, 3 และ 10) เช่นเดียวกับแผนที่ กัมมันตภาพรังสี 3 มิติ ซ้อนทับข้อมูลความสูงเชิงเลขชนิด ASTER GDEM ช่วยสนับสนุนว่า กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูลที่มีค่าสูงน่าจะมาจากการสลายตัวของภูเขาหินแกริต (KGr) (ภาพประกอบที่ 3.13)

แผนที่กัมมันตภาพรังสี 3 มิติ (ภาพประกอบที่ 3.12) ซึ่งแสดงระดับปริมาณทอเรียม สมมูล (eTh) ซ้อนทับข้อมูลความสูงเชิงเลขชนิด ASTER GDEM และแผนที่กัมมันตภาพรังสีทอเรียม สมมูล (eTh) ที่ซ้อนทับขอบเขตทางธรณีวิทยา (ภาพประกอบที่ 3.10) แสดงบริเวณค่า กัมมันตภาพรังสีที่มีค่าสูงบริเวณภูเขาหินแกรนิต (KGr) ที่มีค่ากัมมันตภาพรังสีสูงบริเวณภูเขา หินแกรนิต (KGr) (เส้นประสีดำ) ที่เกิดจากการผุพังและเคลื่อนที่มายังบริเวณตะกอนเชิงเขา (Qc) (พื้นที่ D), ตะกอนชายฝั่ง (Qmc) และตะกอนน้ำพา (Qt) ตามลำดับ และ เส้นThorium-lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) แสดงความต่อเนื่องบนหินปูนราชบุรี (Pr) และบริเวณนี้ยัง พบว่ามีแหล่งน้ำพุร้อนบริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอไชยา

แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี หรือแผนที่เทอนารี (Ternary map) แสดง อัตราส่วนปริมาณกัมมันตรังสี โดยสีขาวแสดงอัตราส่วน K, eTh, eU สูงสุด ตรงข้ามกับสีดำที่ K, eTh, eU ในปริมาณที่ต่ำทั้ง 3 ชนิด สำหรับบริเวณภูเขาหินแกรนิต (เส้นประสีดำ) มีปริมาณของธาตุ ทั้ง 3 ชนิดในปริมาณที่สูง นอกจากนี้ยังปรากฏ ในตะกอนต่างๆ เช่น Qa, Qc, และ Qmc ซึ่งน่าจะมา จากการสลายตัวของภูเขาหินแกรนิต บริเวณหินปูนกลุ่มราชบุรี (Pr) บริเวณแนวรอยเลื่อยคลองมะรุ่ย พบว่าจะมีปริมาณโพแทสเซียมค่อนข้างสูงจะปรากฏสีค่อนข้างแดง แตกต่างจากบริเวณหินปูนซึ่งอยู่ นอกแนวรอยเลื่อนที่มีสีค่อนข้างสีน้ำเงิน หรือมีปริมาณยูเรเนียมมากกว่านั่นเอง แนวเส้น Ternarylineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) ยังแสดงผ่านตะกอนทรายและน้ำพา (Qa) ปรากฏยังบริเวณอำเภอไชยาติดต่ออำเภอท่าฉาง ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีบ่อน้ำพุร้อนปรากฏอยู่ด้วย

ภาพประกอบที่ 3.8 แผนที่กัมมันตรังสีทางอากาศโพแทสเซียม (K) ซ้อนทับขอบเขตทางธรณีวิทยา วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน เส้นทึบสีดำแสดงรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) และเส้นประสึดำแสดง Potassium lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 3.9 แผนที่กัมมันตรังสีทางอากาศยูเรเนียมสมมูล (eU) ซ้อนทับขอบเขตทาง ธรณีวิทยา วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากร ธรณี, 2553) และเส้นประสีดำแสดง Uranium-lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 3.10 แผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศทอเรียมสมมูล (eTh) ซ้อนทับขอบเขต ธรณีวิทยา วงกลมสีแดงตำแหน่งน้ำพุร้อน เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากร ธรณี, 2553) และเส้นประสีดำแสดงเส้น Thorium-lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ 3.11 แผนที่ 3 มิติแสดงระดับสีค่ากัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม (K) ซ้อนทับข้อมูล ระดับความสูงเชิงเลข ASTER GDEM โดยมีอัตราส่วน X:Y:Z เท่ากับ 1:1:10 เส้นประสีดำแสดงเส้น Potassium-Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:100000

ภาพประกอบที่ 3.12 แผนที่ 3 มิติแสดงระดับสีค่ากัมมันตภาพรังสีทอเรียมสมมูล (eTh) ซ้อนทับ ข้อมูลระดับความสูงเชิงเลข ASTER GDEM โดยมีอัตราส่วน X:Y:Z เท่ากับ 1:1:10 และเส้นประสีดำ แสดงแนวเส้น Thorium-Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556)

ภาพประกอบที่ 3.13 แผนที่ 3 มิติแสดงระดับสีค่ากัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูล (eU) ซ้อนทับ ข้อมูลระดับความสูงเชิงเลข ASTER GDEM โดยมีอัตราส่วน X:Y:Z เท่ากับ 1:1:10 และเส้นประสีดำ แสดงแนวเส้น Uranium-Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556)

ภาพประกอบที่ 3.14 แผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศผสม 3 สี (Ternary map) ซ้อนทับขอบเขต ธรณีวิทยา วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งน้ำพุร้อน เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรม ทรัพยากรธรณี, 2553) เส้นประสีดำแสดงเส้น Ternary Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

3.2.2. การวัดตัวอย่างหินด้วยเครื่องวัดสเปกตรัมรังสีแกมด้วยหัวชนิด HPGe แบบ Nal

การวัดตัวอย่างหินปูนบริเวณเหมืองหินบริษัท สุราษฎร์ผาทอง จำกัด พิกัด UTM 0498387 E และ 0998472 N อำเภอคีรีรัฐนิคม เป็นผลมาจากการวิเคราะห์แผนที่ค่าผิดปกติทาง แม่เหล็ก (ภาพประกอบที่ 3.1) โดยตั้งข้อสังเกตว่าหินปูนของเหมืองหินแห่งนี้น่าจะเป็นสาเหตุของการ เกิดค่าผิดปกติทางด้านแม่เหล็กและผลจากการตรวจสอบในห้องปฏิบัติการธรณีฟิสิกส์ พบว่าแผนที่ กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูลมีค่าสูงบริเวณหินปูนราชบุรียุคเพอร์เมียน ทั้งบริเวณนี้ปรากฏแนวรอย เลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) จึงทำการเก็บตัวอย่างและวัดตัวอย่างด้วย สเปกโต มิเตอร์รังสีแกมมาด้วยหัววัด HPGe โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 วิธี คือ การวิเคราะห์ตัวอย่างหินปูน บริเวณเหมืองหิน สุราษฎร์ผาทอง จำกัด และการวัดตัวอย่างหินปูนที่มีแนวพาดผ่านรอยเลื่อนคลอง มะรุ่ย ผลการวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมาอธิบายได้ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 3.15 แผนที่กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูล (eU) แสดงบริเวณเหมืองหินและ ตำแหน่งการเก็บตัวอย่างหินที่ลากผ่านแนวรอยเลื่อน เส้นทึบสีดำแสดงรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยากรธรณี, 2553) เส้นประสีดำเส้น Uranium-Lineament แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตร ภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ผลการวัดค่ากัมมัตรังสีในตัวอย่างหินที่พาดผ่านบริเวณแนวพาดผ่านรอย เลื่อนคลองมะรุ่ย

ผลการวัดค่ากัมมันตรังสีในตัวอย่างหิน จำนวน 11 ตัวอย่าง (ตารางที่ 3.1) พบว่ามี ตัวอย่างหินปูน (Limestone) จำนวน 6 ตัวอย่าง ค่ากัมมันตภาพรังสียูเรเนียมมีค่าในระหว่าง 1.79 ถึง 5.74 ppm มีค่าเฉลี่ยคือ 2.89 ppm และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.47 ppm สำหรับ กัมมันตภาพรังสีทอเรียมมีค่าในระหว่าง 0.62 ถึง 27.82 ppm มีค่าเฉลี่ย 6.44 ppm และมีส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 8.28 ppm และค่ากัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียมพบว่ามีค่าในระหว่าง 0.00 ถึง 3.40% มีค่าเฉลี่ย 0.69% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.33% ตามลำดับ

ตัวอย่างหินทราย (Sandstone) จำนวน 3 ตัวอย่าง พบว่ามีค่ากัมมันตภาพรังสี ยูเรเนียมค่าในช่วงระหว่าง 1.12 ถึง 1.68 ppm มีค่าเฉลี่ย 1.48 ppm และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 ppm มีค่ากัมมันตภาพรังสีทอเรียมระหว่าง 5.07 ถึง 9.82 ppm มีค่าเฉลี่ยคือ 10.37 ppm และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 2.46 ppm ตามลำดับ สำหรับตัวอย่างหินดินดาน (Shale) มีปริมาณ กัมมันตภาพรังสียูเรเนียม คือ 3.04 ppm, กัมมันตภาพรังสีทอเรียม คือ 18.02 ppm และมีค่า กัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม 3.43%

ภาพประกอบที่ 3.16. กราฟเส้นแสดงความเข้มของกัมมันตภาพรังสีทั้ง 3 ชนิดของหินต่างๆ บริเวณ ที่คาดว่าจะมีแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยพาดผ่าน

แผนที่กัมมันตรังสียูเรเนียมสมมูล (eU) (ภาพประกอบที่3.15) แสดงตำแหน่งพิกัด ตามทิศตะวันออก (E) เรียงตามลำดับตัวอย่างในพื้นที่ กับค่าความเข้มกัมมันตภาพรังสี K, Th และ U ในหน่วย %, ppm และ ppm ตามลำดับ ตัวอย่างหินแนวสำรวจ A-A' ที่ตั้งฉากกับแนวรอยเลื่อน คลองมะรุ่ย กัมมันตรังสียูเรเนียมบริเวณดังกล่าวพบว่าค่าสัมพันธ์กับแผนที่กัมมันตรังสียูเรเนียม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริเวณแนวรอยเลื่อนคองมะรุ่ยจะมีค่าสูงกว่าปกติทำให้บริเวณนี้พบค่ากัมมันตรังสี ค่อนข้างสูง ทั้ง 3 ชนิด (ภาพประกอบที่ 3.16) เช่นตัวอย่างหินปูน พิกัด UTM 0504621E และ 980500 N

2. ผลการวัดค่ากัมมันตภาพรังสีบริเวณเหมืองหินบริษัทสุราษฎร์ผาทอง จำกัด

แผนที่กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมมีค่าสูงในบริเวณเหมืองหินปูน สุราษฎร์ผาทอง จำกัด ตามตารางที่ 3.2 แสดงความเข้มกัมมัตรังสี K, Th และ U ของตัวอย่างหินปูน โดยจำแนก หินปูน ดังนี้ ตัวอย่างหินปูน (Limestone) จำนวน 4 ตัวอย่าง คือ 1, 6, 7, 12 และ 14 ตัวอย่าง หินปูนปนดิน (Limestone / Clay) จำนวน 3 ตัวอย่าง คือ 2, 8 และ 9 ตัวอย่างหินปูนที่มีปริมาณ แคลไซด์ (Calcite) จำนวน 4 ตัวอย่าง คือ 3, 4, 5 และ 11

สุราษฎร์ผาทอง จำกัด

ตัวอย่างหินปูนบริเวณเหมืองหินพบว่า เหมืองหินผาทอง พบค่ากัมมันตรังสียูเรเนียม สมมูล เฉลี่ย 3.51 ppm ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.27 ppm มีค่าระหว่าง 1.57 ถึง 5.73 ppm กัมมันตรังสีทอเรียมสมมูล มีค่าในช่วง 0.00 ถึง 9.34 ppm มีค่าเฉลี่ย 2.78 ppm ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน 2.58 ppm และกัมมันตรังสีโพแทสเซียมมีค่าในช่วง 0.00 ถึง 0.07 % มีค่าเฉลี่ย 0.008% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.02%

E N		ชนิดหิน	ตำแหน่ง	Ra-226 (Bq/kg)		Equivalent Thorium (Bq/Kg)		Potassium-40 (Bq/kg)		Uranium [ppm]	Thorium [ppm]	Potassium [%]
				Activity	Error	Activity	Error	Activity	Error			
497093	987397	Limestone	1	71.00	±11	3.26	±1	23.37	±5	5.74	0.80	0.07
495861	985727	Limestone	2	33.32	±4	2.53	±0.5	36.27	±3	2.69	0.62	0.11
500731	987406	Sillstone	3	28.00	±4	35.23	±11	39.11	±2	2.26	8.67	0.12
501538	982854	Sandstone	4	13.866	±2	20.59	±6	36.65	±3	1.12	5.07	0.11
504621	980500	Limestone	5	28.10	±4	112.95	±14	1065.07	±23	2.27	27.82	3.4
506650	976876	Sandstone	7	20.91	±3	39.87	±8	131.87	±3	1.69	9.82	0.42
480764	991136	Shale	8	37.60	±4	73.17	±18	1075.86	±23	3.04	18.02	3.43
484715	993730	Limestone /Clay	9	22.12	±3	9.71	±4	57.82	±4	1.79	2.39	0.18
482347	994209	Sandstone	10	20.39	±3	34.84	±7	734	±18	1.65	8.58	2.34
492836	987690	Limestone	12	36.24	±5	9.18	±2	0.00	0	2.93	2.26	0.00
489104	985919	Limestone /Clay	13	23.40	±3	19.25	±7	116	±6	1.89	4.74	0.37

ตารางที่ 3.1 ค่าความเข้มข้นกัมมันตรังสียูเรเนียม ทอเรียม และโพแทสเซียม ในตัวอย่างหินที่ตัดผ่านแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย

		ตำแหน่ง	Ra-226 (Bq/kg)		Equivalent Thorium (Bq/Kg)		Potassium-40 (Bq/kg)		Uranium	Thorium	Potassium
ชนิดหิน	ชื่อตัวอย่าง										
			Activity	Error	Activity	Error	Activity	Error	[ppm]	[ppm]	[%]
Limestone	PT-01	1	152.57	±16	1.860	±0.7	0.00		12.35	4.58	0.00
Fracture	PT-02	2	54.73	±6	37.94	±7	0.00		4.43	9.34	0.00
Calcite	PT-03	3	45.61	±5	3.070	±1	0.46	0.1	3.69	0.75	0.0014
Calcite	PT-04	4	43.07	±5	13.34	±3	0.00		3.48	3.28	0.00
Calcite	PT-05	5	48.69	±3	8.670	±3	0.00		3.94	2.13	0.00
Limestone	PT-06-unfracture	6	61.28	±8	2.460	±0.4	0.00		4.96	0.60	0.00
Limestone /	PT-06-fracture	9	70.82	+8	10.36	+1	24 56	+2	5 73	2 55	0.07
Clay	FI-00-Hacture		10.02	±0	10.50	<u>_</u> 4	24.30	<u> </u>	5.15	2.55	0.01
Limestone	PT-07	7	31.04	±4	21.19	±9	0.00		2.51	5.21	0.00
Limestone /		T-08 8	41.33	±5	9.790	±2	8.56	±0.6	3.34	2.41	0.027
Clay	F 1-00										
Calcite	PT-11-calcite	11	32.33	±4	16.09	±4	0.00		2.61	3.96	0.00
Limestone	PT-11-uncalcite	12	19.47	±2	0.000		0.00		1.57	0.00	0.00
Limestone	PT-14	14	19.46	±2	10.68	±3	0.00		1.57	2.63	0.00

ตารางที่ 3.2. ค่าความเข้มข้นกัมมันตรังสียูเรเนียม ทอเรียม และโพแทสเซียม ในตัวอย่างหินปูนในเหมืองหิน สุราษฎร์ผาทอง จำกัด

3.3. สมบัติเชิงกัมมันตภาพรังสีของหน่วยหินชนิดต่างๆ

การวิเคราะห์สมบัติเชิงกัมมันตภาพรังสีของหน่วยหินได้ทำการจัดแบ่งหน่วยหินจาก แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี โดยทำการแบ่งหน่วยหินดังนี้คือ หน่วยหินปูนยุคเพอร์เมียน (Pr_high และ Pr_low) ที่อยู่ในแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยและที่อยู่นอกแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย หน่วยหินแกรนิตยุคครีเทเซียส (KGr-1 และ KGr-2) หน่วยหินโคลนปนกรวด (CPk-1 และ CPK-2 และหน่วยตะกอนไม่แข็งตัวยุคควอเทอร์นารี (Qc_up, Qc_down, Qmc, และ Qa) ตามลำดับ (ภาพประกอบที่ 3.18)

ภาพประกอบที่ 3.18 การจัดแบ่งหน่วยหินตามแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศผสม 3 สี (Ternary map) วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งบ่อน้ำร้อน (SR) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทึบสีดำแสดงแนวรอย เลื่อนคลองมะรุ่ย (กรมทรัพยกรธรณี, 2553) เส้นประสีดำแสดงแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

3.3.1. สมบัติเชิงกัมมันตภาพรังสีหน่วยธรณีวิทยาหน่วยหินปูนยุคเพอร์เมียน (Pr)

การจำแนกหน่วยหินปูน (Limestone) ตามแผนที่ธรณีวิทยาจัดเป็นหินปูน ชุดราชบุรีอายุอยู่ในช่วงเพอร์เมียน (251 ถึง 299 ล้านปี) จำแนกหน่วยหินปูนไว้ 2 หน่วยหินโดยแบ่ง ตามแผนที่ค่ากัมมันตภาพรังสีทางอากาศผสม 3 สี (Ternary map) (ภาพประกอบที่ 3.18) ซึ่งมี ปริมาณที่สูงในแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย คือ บริเวณหินปูนที่ปรากฏอยู่ในแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (เส้นทึบสีดำ) (กรมทรัพยากรณธรณี, 2553) คือ Pr_High มีลักษณะสีน้ำเงินแกมแดง และบริเวณด้าน นอกแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย คือ Pr_Low มีลักษณะสีน้ำเงินเข้ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้ง แสดงผลเป็นแผนภูมิ Whisker box plot (ภาพประกอบที่ 3.19) พบว่ากัมมันตรังสีโพแทสเซียม บริเวณ Pr_High และ Pr_Low มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 0.008 ถึง 1.986% และ 0.000 ถึง 1.566% ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน คือ 0.54 และ 0.22% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.37 และ 0.25% สำหรับทอเรียมในบริเวณ Th_high อยู่ในระหว่าง 4.00 ถึง 53.50 และ 1.65 ถึง 16.41 ppm มี ค่ามัธยฐานอยู่ที่ 9.12 และ 6.22 ppm มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.88 และ 3.01 ppm

กัมมันตรังสียูเรเนียมบริเวณ U_high มีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 12.57 ppm มี ค่ามัธยฐานคือ 5.41 ppm และมีค่าเบี่ยงเบนมาตฐาน 2.66 ppm มีค่าสูงกว่าบริเวณ U_low ที่มี ปริมาณในช่วงระหว่าง 0.59 ถึง 4.93 ppm มีค่ามัธยฐานคือ 2.04 ppm และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.77 ppm สาเหตุที่ค่ากัมมันภาพรังสียูเรเนียมสูงในบริเวณ U_high อันเนื่องมาจากปริมาณ กัมมันตภาพรังสียูเรเนียมสมมูลที่มีค่าสูงในภูเขาหินแกรนิต (ภาพประกอบที่ 3.8) เกิดการผุพังและ เคลื่อนที่ผ่านตัวกลางเป็นน้ำที่ปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีเอาไว้เมื่อน้ำได้ทำปฏิกิริยาเคมีทำให้หินปูน บริเวณนี้ดังกล่าวเกิดตกตะกอนและการตกผลึกใหม่โดยมีน้ำพุร้อนเป็นตัวเร่งการเกิดปฏิกิริยาให้ หินปูนบริเวณนี้เกิดการตกผลึกใหม่เร็วขึ้นซึ่งสอดคล้องผลการตรวจวัดน้ำพุร้อนในอำเภอคีรีรัฐนิคม (SR6) พบค่ากัมมันตภาพรังสีจำเพาะของเรเดียม-226 มีค่าที่เฉลี่ย 2,593±296 (mBq/L) ซึ่งมีค่าสูง กว่าเกณฑ์ปลอดภัยที่ระดับ 185 mBq/L (ซัยนะ เจะสะอิ, 2554)

3.3.2. สมบัติเชิงกัมมันตภาพรังสีหน่วยธรณีวิทยาหน่วยหินแกรนิตยุคครีเทเชียส (KGr)

แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (ภาพประกอบที่ 3.18) พบความไม่ต่อเนื่องของ หน่วยหินแกรนิต 2 หน่วยหิน คือ หน่วยหิน KGr-1 และหน่วยหิน KGr-2 พบว่ามีค่ากัมมันตรังสี โพแทสเซียมระหว่าง 0.44 ถึง 3.44% และ 0.55 ถึง 3.85% ตามลำดับ ค่ามัธยฐาน คือ 2.04% และ 1.81% มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 และ 0.74% สำหรับยูเรเนียมมีค่าระหว่าง 1.13 ถึง 10.71 ppm และ 1.11 ถึง 8.57 ppm ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน 5.48 และ 5.77 ppm ตามลำดับ มีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.63 และ 1.13 ppm ตามลำดับ สำหรับทอเรียมมีค่าระหว่าง 9.84 ถึง 28.55 ppm และ 5.13 ถึง 42.05 ppm ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน คือ 19.76 และ 25.02 ppm ตามลำดับ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 3.53 ppm และ 5.47 ppm ตามลำดับ (ภาพประกอบที่ 3.20) ผลจาก การวิเคราะห์อัตราส่วนระหว่าง K, Th, และ U ด้วยการสร้างแผนภูมิชนิด Whisker box plot ซึ่ง แสดงผลว่าบริเวณขอบเขตหินแกรนิตทั้งสองชนิด (เส้นประสีดำ) (ภาพประกอบที่ 3.18) มีค่าใกล้เคียง กันทั้งค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนมาตฐานประกอบกับค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ของข้อมูล กัมมันตรังสี อยู่ในช่วงเดียวกัน และแผนที่ทางธรณีวิทยาซึ่งแสดงว่าบริเวณภูเขาทั้งสองชนิดเป็นหินแกรนิตยุค ครีเทเชียส (KGr) (กรมทรัพยากรธรณี, 2550) สอดคล้องกันซึ่งสรุปได้ว่าหน่วยหินแกรนิตทั้งสอง หน่วยนี้เป็นหน่วยหินชุดเดียวกัน

KGr-1 และ KGr-2

3.3.3. สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหน่วยธรณีวิทยาหน่วยหินยุคคาร์บอนิเฟอร์รัส ถึง เพอร์เมียน (CPk-1 และ CPk-2)

แผนที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี ของหน่วยหิน CPk-1 และ CPk-2 (ภาพประกอบที่ 3.18) ซึ่งลักษณะเป็นสีเหลือง อันเนื่องมาจากปริมาณค่ากัมมันตรังสีโพแทสเซียมและทอเรียมมีค่าสูง การจำแนกหน่วยหิน CPk-1 และ CPk-2 ของกัมมันตรังสีโพแทสเซียม พบว่ามีค่าระหว่าง 0.55 ถึง 3.07% และ 0.37 ถึง 1.86% ตามลำดับ มีค่ามัธยฐานคือ 1.24 และ 0.99% ตามลำดับ มีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.45 และ 0.17% ตามลำดับ กัมมันตรังสีทอเรียม มีค่าระหว่าง 9.20 ถึง 20.54 ppm และ 4.83 ถึง 22.70 ppm ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน คือ 11.88 และ 11.21 ppm ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 2.15 และ 1.65 ppm และกัมมันตรังสียูเรเนียม มีค่าระหว่าง 0.77 ถึง 4.15 ppm และ 0.40 ถึง 4.68 ppm มีค่ามัธยฐาน คือ 1.66 และ 1.66 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.67 และ 0.39 ppm

แผนภูมิ Whisker box plot แสดงอัตราส่วนกัมมันตภาพรังสี ของบริเวณ CPk-1 และ CPk-2 (ภาพประกอบที่ 3.21) มีค่ากัมมันตรังสี K, U, และ Th ที่ใกล้เคียงกันทำให้สรุปได้ว่า หน่วยหินโคลนปนทราย ยุคคาร์บอร์นิเฟอรัสถึงเพอร์เมียน ที่มีอายุ 359.2 ถึง 251 ล้านปี บริเวณ CPk-2 อาจเกิดการเคลื่อนตัวมาปกคลุมหน่วยหินแกรนิตยุคครีเทเชียสที่มีอายุอ่อนกว่า (251.0 ถึง 290.3 ล้านปี) ซึ่งอยู่ด้านล่างและเคลื่อนตัวลงสู่บริเวณCPk-1 ลงไปสู่บริเวณตะกอนต่างๆ และน่าจะ เป็นผลมาจากการเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ในอดีต ทำให้บริวณแอ่งตะกอนด้านล่าง มีค่ากัมมันตรังสี ที่ต่ำสอดคล้องกับบริเวณ CPk-2 ปกคลุมอยู่ด้วย

ภาพประกอบที่ 3.21 แผนภูมิ Whisker box plot ของหินโคลนปนกรวด ยุคคาร์บอนิเฟอรัส เพอร์เมียน (CPk-1 และ CPk-2)

3.3.4. สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหน่วยธรณีวิทยาหน่วยตะกอนยุคเทอร์นารีไม่แข็งตัว

การแบ่งตัวอย่างตะกอนได้ทำการแบ่งดังนี้ คือ Qa, Qc_down, Qc_up, Qmc, และ Qt, ตามลำดับ พบว่ากัมมันตรังสีโพแทสเซียมมีค่าระหว่าง 0.00 ถึง 3.11%, 0.00 ถึง 0.877%, 0.00 ถึง 3.25%, 0.03 ถึง 2.22% และ 0.00 ถึง 4.06% ตามลำดับ มีค่ามัธยฐานคือ 0.78, 0.30, 0.37, 0.81 และ 0.37% ตามลำดับ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.72, 0.14, 0.96, 0.39 และ 0.47% ตามลำดับ กัมมันตรังสียูเรเนียมมีค่าระหว่าง 0.73 ถึง 7.22, 0.43 ถึง 12.76, 0.82 ถึง 6.71, 0.38 ถึง 13.04, และ 0.24 ถึง 12.46 ppm ตามลำดับ มีค่ามัธยฐานคือ 2.74, 1.66, 2.98, 3.01, และ 1.93 ppm ตามลำดับ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.47, 2.09, 1.22, 1.56 และ1.70 ppm ตามลำดับ กัมมันตรังสีทอเรียมมีค่าระหว่าง 3.20 ถึง 45.08, 2.23 ถึง 23.31, 5.40 ถึง 26.36, 1.68 ถึง 26.32 และ 1.23 ถึง 55.9 ppm ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน คือ 11.99, 8.69, 11.76, 13.85 และ 7.67 ppm และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 5.29, 2.96, 4.66, 4.62, และ 4.61 ppm ตามลำดับ

แผนภูมิ Whisker box plot แสดงตัวอย่างการจัดแยกตะกอนชนิดตะกอนต่างๆ เช่น ผลการแยกหน่วยหินตามกลุ่มพบว่าการสลายตัวของ โพแทสเซียม ยูเรียมและทอรียมบริเวณ ตะกอน Qa, Qc_up และ Qmc ตามลำดับ มีค่ามัธยฐาน โพแทสเซียม คือ 0.78 และ 0.30 และ 0.81%, ยูเรเนียมคือ 2.74, 2.98 และ 3.01 ppm และทอเรียมคือ 11.99, 11.76 และ 13.85 ppm ในส่วนตะกอน Qc_down และ Qt มี ค่ามัธยฐานคือ มีโพแทสเซียมคือ 0.30 และ 0.37%,ยูเรเนียม คือ 1.66 และ 1.93 ppm ตามลำดับ และทอเรียมคือ 8.69 และ7.67 ppm ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บริเวณตะกอน Qc_up และ Qc_down ควรมี การจัดกลุ่มแยกกันตามแผนที่กัมมันตรังสีผสม (ภาพประกอบที่ 3.18) เนื่องจากค่ามัธยฐานต่างกัน ชัดเจน และบริเวณค่ามัธยฐานของข้อมูลในชุด Qc_up มีค่าสอดคล้องกับ ตะกอน Qa และตะกอน Qmc ในส่วนของตะกอน Qc_down และ Qt หากพิจารณา ถือได้ว่ามีค่าใกล้เคียงกัน แต่ค่า กัมมันตรังสีทอเรียมของตะกอน Qt (ตะกอนตะพักลำน้ำ) มีค่าสูงและต่ำที่แตกต่างกันมากอาจเป็น เพราะอิทธิพลของสายน้ำซึ่งพัดพากรวดที่ทราย ที่มีขนาดใหญ่ มารวมกันบริเวณใกล้แม่น้ำ

ภาพประกอบที่ 3.22. แผนภูมิ Whisker box plot ของหน่วยตะกอนไม่แข็งตัวควอเทอร์นารี (Q)

3.4. สมบัติเชิงกัมมันตรังสีของหินแกรนิต

การวิเคราะห์สมบัติเชิงกัมมันตรังสีเพื่อระบุขอบเขตหินแกรนิตและการวิเคราะห์ พื้นที่แหล่งแร่ดินขาว (Kaolin) ทำได้โดยการสร้างแผนที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี ด้วยเทคนิค RGB ประกอบด้วยธาตุกัมมันตรังสีโพแทสเซียมแทนด้วยสีแดง (Red) ธาตุกัมมันตรังสีทอเรียมแทนด้วย สีเขียว (Green) และธาตุกัมมันตภาพรังสียูเรเนียมแทนด้วยสีน้ำเงิน (Blue) ผลจากการสร้างแผนที่ กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี พบว่าบริเวณที่สีขาวที่เกิดจากปริมาณค่ากัมมันตภาพรังสีมีค่าสูงสุด คือ K, Th และ U ในขณะที่บริเวณสีดำเกิดจากปริมาณค่ากัมมันตภาพรังสีทั้ง 3 ชนิดต่ำสุด ผลการสร้างแผน ที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี อภิปรายผลได้ดังนี้

3.4.1. การปรับปรุงแผนที่ขอบเขตหินแกรนิตใหม่

แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (Ternary map) (ภาพประกอบที่ 3.18) มีค่าความ เข้มของกัมมันตภาพรังสีโพแทสเซียม ทอเรียม และยูเรเนียม ในปริมาณที่สูงสุด (สีขาว) แสดงบริเวณ บนเทือกเขาหินแกรนิต ที่มีค่ากัมมันตภาพรังสี 2 บริเวณคือ บริเวณหินแกรนิต KGr-1 และ KGr-2 แสดงขอบเขตด้วยเส้นประสีดำเป็นบริเวณที่มีขนาดใหญ่และกว้างกว่าส่วนที่เป็นเส้นทึบสีดำที่แสดง ขอบเขตหินแกรนิตจากแผนที่ธรณีวิทยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:250000 (ดัดแปลง จาก กรมทรัพยากรธรณี, 2550) พบว่าบริเวณเส้นทึบบางส่วนไม่ครอบคลุมบริเวณที่มีค่ากัมมันตรังสี สูง (สีขาว) หากนำมาเปรียบเทียบกับบริเวณขอบเขตเส้นประสีแดงซึ่งแสดงตำแหน่งการสำรวจ หินแกรนิตในพื้นที่อำเภอคีรีรัฐนิคม (ธงชัย พึ่งรัศมี, 2538) พบว่าผลการสร้างแผนที่ขอบเขต หินแกรนิตจากกัมมันตรังสีผสม 3 สี แสดงขอบเขตหินแกรนิตในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีความสอดคล้อง กับแนวการเดินสำรวจธรณีวิทยาหินแกรนิตแต่แตกต่างจากขอบเขตหินแกรนิตจากกรมทรัพยากร ธรณีอย่างชัดเจน

ภาพประกอบที่ 3.23 ภาพขยายแผนที่ความเข้มกัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี (Ternary map) ของพื้นที่ หินแกรนิต ซ้อนทับขอบเขตอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทึบสีดำแสดงแนวขอบเขตหินแกรนิต กรมทรัยากรธรณี ปี 2553, เส้นประสีดำแสดงแนวขอบเขตหินแกรนิตจากแผนที่กัมมันตรังสี ผสม 3 สี และ เส้นประสีแดงขอบเขตหินแกรนิตโดยอาจารย์ธงชัย พึ่งรัศมี

3.4.2. การวิเคราะห์พื้นที่ศักยภาพดินขาว

ดินขาว (Khaolin) ประกอบด้วยแร่ดินชนิดต่างๆ ได้แก่ เคโอลิไนต์ (Kaolinite) ฮิลไลต์ (Illite) หรือ ดิกไคต์ (Dickite) และยังประกอบด้วยแร่ชนิดอื่นๆ ปะปนอยู่ เช่น ควอตซ์ (Quartz) ไมกา (Mica) และเฟลด์สปาร์ (Feldspar) สำหรับดินขาวในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็น ดินขาวที่เกิดจากการ Alteration / Weathering ของหินแกรนิตของแร่โพแทสเฟลด์สปาร์ กระบวนการเกิดแร่ดินขาว (Kaolinite) บริเวณนี้เป็นไปตามปฏิกิริยาเคมี (Tourliere et al, 2003) คือ

4KalSi₃O₈+4H₂O+2CO₂ \longrightarrow Al₄(OH)₈Si₄O₁₀+8SiO₂+2K₂CO₃

โดยที่ KAlSi₃O₈ คือ Potash feldspar, Al₄(OH)₈Si₄O₁₀ คือ Kaolinite และ K₂CO₃ คือ โพแทสเซียมคาร์บอเนตที่ละลายน้ำได้ดี

หากพิจารณาแผนที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี (ภาพประกอบที่ 3.18) พบว่าบริเวณที่คือ บริเวณที่มีค่ากัมมันตภาพรังสีผสมที่มีค่าสูง (สีขาว) อันได้แก่ อำเภอ คีรีรัฐนิคม และบางส่วนของ อำเภอไชยา น่าจะเป็นบริเวณที่มีศักยภาพแห่งแร่ดินขาว

บทที่ 4

สรุปผลและเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการะบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย (Khlong Marui Fault Zone) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ข้อมูลแม่เหล็กทางอากาศและข้อมูล กัมมันตรังสีทางอากาศ สรุปผลและเสนอแนะผลได้ดังนี้

สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศเพื่อระบุตำแหน่งรอยเลื่อน คลองมะรุ่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มสนามแม่เหล็กทางอากาศ (Airborne magnetic data) บริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วยโปรแกรม Geosoft Oasis Montaj 7.5 (Canada) เพื่อระบุ ตำแหน่งและการประเมินความลึกของรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย โดยเทคนิค Horizontal Gradient Magnitude (HGM) และ เทคนิค Analytic Signal (AS) ในการแปลความพบว่าเทคนิค Analytic Signal (AS) แสดงตำแหน่งและความลึกของวัตถุผิดปกติได้ดีที่สุด สามารถสรุปได้ดังนี้

บริเวณเขาหัวควายในอำเภอพุนพิน มีค่าผิดปกติทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ลักษณะ ไดโพล (Dipole) ผลจาการประเมินความลึกพบว่าวัตถุผิกปกติทางแม่เหล็กน่าจะมีความลึกมากกว่า 5,000 เมตร และค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กมีค่าในช่วง 228 × 10⁻⁶ SI โดยผลการวิเคราะห์ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ XRD ที่พบว่าตัวอย่างหินบริเวณนี้ ที่ประกอบด้วย Diopside (CaMgFeSi₂O₆), Orthoclase (KAlSi_{3.02}O₈) และ Albite intermediate NaAi_{1.08}Si_{2.92}O₈ ซึ่งเป็น กลุ่มแร่ในกลุ่มเฟลด์สปาร์ มีความสัมพันธ์ของแร่แม่เหล็ก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บริเวณเขาหัวควายมี ค่าสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กที่สูงมาก

เช่นเดียวกันกับอำเภอพุนพิน ในพื้นที่บริเวณอำเภอไชยาติตต่อท่าฉาง และบริเวณ อำเภอคีรีรัฐนิคม พบความต่อเนื่องของรอยต่อทางแม่เหล็กเหนือค่าผิกปกติทางแม่เหล็ก โดยแสดง ตรงตำแหน่งวัตถุผิดปกติทั้ง 2 บริเวณ และผลจากการประเมินความลึกด้วยวิธี AS พบว่ามีความลึก ตั้งแต่ 1,000 ถึง 2,000 เมตร ทั้ง 2 บริเวณและต่อเนื่องไปยัง 2,000 ถึง 3,000 เมตร สอดคล้องกับ แบบจำลอง 3 มิติ ของค่าสนามแม่เหล็กในพื้นที่อำเภอพุนพินและอำเภอคีรีรัฐนิคม ที่แสดงความลึก ใกล้เคียงกับผลที่ได้จากเทคนิค Analytic Signal (AS)

สรุปการวิเคราะห์แผนที่แม่เหล็กทางอากาศในการระบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะ รุ่ยในบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในบริเวณเขาหัวควายไม่สามารถระบุตำแหน่งรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย ได้ในบริเวณดังกล่าว แต่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของหินในบริเวณในระดับลึกมาก สำหรับ บริเวณค่าผิดปกติทางแม่เหล็กในอำเภอคีรีรัฐนิคมซึ่ง อยู่ในแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย พบว่าค่า ผิดปกติทางแม่เหล็กบริเวณดังกล่าวสามารถระบุตำแหน่งแนวรอยเลื่อน สอดคล้องกับพื้นที่อำเภอไซ ยาซึ่งค่าผิดปกติทางแม่เหล็ก ที่แสดงค่าผิดปกติทางแม่เหล็กความสอดคล้องกับตำแหน่งน้ำพุร้อนคือ ในอำเภอไซยา (SR1, 2, 3 และ 10), อำเภอคีรีรัฐนิคม (SR 6), และอำเภอพุนพิน (SR 7 และ SR8) ตามลำดับ

4.2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มกัมมันตรังสีทางอากาศ

การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มกัมมันตภาพรังสี บริเวณแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

4.2.1. สรุปผลการวิเคราะห์แนวรอยเลื่อนจากแผนที่กัมมันตภาพรังสีทางอากาศ ด้วยแผนที่โพแทสเซียม ยูเรเนียมสมมูล ทอเรียมสมมูล และกัมมันตรังสีผสม 3 สี

การวิเคราะห์ของแผนที่กัมมันตภาพรังสี K, eU, eTh และกัมมันตรังสีผสม 3 สี (ภาพประกอบที่ 3.8 ถึง 3.14) พบว่าแผนที่เส้น K-Lineament, เส้น U-Lineament, เส้น Th-Lineament และ เส้น Ternary-Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มีเส้นที่ต่อเนื่อง และใกล้ชิดกัน พิจารณาแผนที่กัมมันตรังสีผสม 3 สี พบว่าเส้น Ternary Lineament สามารถลาก ผ่านอำเภอพนม อำเภอคีรีรัฐนิคม แต่ได้มุดตัวลงสู่ดินชั้นตะกอน (Q) ที่หนามากในอำเภอท่าฉาง ต่อเนื่องไปสู่อำเภอไชยา โดยพบว่าบริเวณแนวเส้น Ternary linement มีตำแหน่งใกล้ชิดกับตำแหน่ง Geothermal คือ บ่อน้ำพุร้อน (SR6 และ SR 1, 2, 3 และ 10) ในอำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภไชยา ทำให้สามารถลากแนวรอยเลื่อนที่ต่อเนื่องจากอำเภอคีรีรัฐนิคมได้ นอกจากนี้อาศัยเส้น Ternary Lineament ที่แสดงขอบเขตพื้นที่มีค่าความเข้มกัมมันตภาพรังสีสูง (สีขาว) ต่างจากพื้นที่มีค่าความ เข้มกัมมันตภาพรังสีต่ำ (สีดำ) ในอำเภอท่าฉางทำให้ตรวจสอบหาแนวรอยเลื่อนด้วยวิธีเคลื่อนไหว สะเทือนแบบสะท้อน (Seismic reflection) ตามแนวสำรวจ A-A' (ภาพประกอบที่ 3.18) ที่แสดงเห็น แนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยปรากฎชัดเจน ตรงพิกัด UTM 0518706 E และ 1020986 N ถึงบริเวณ 518706 E และ 1020986 N บริเวณอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และ คณะ, 2556)

ภาพประกอบที่ 4.1 ภาพขยายแผนที่กัมมันตรังสี ผสม 3 สี (Ternary map) จากภาพประกอบที่ 3.14 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงแนวสำรวจคลื่นไหวสะเทือนแบบสะท้อน (Seismic reflection) แนวสำรวจ A-A' โดย วงกลมสีแดงแสดงตำแหน่งบ่อน้ำร้อน, เส้นทึบสีแดงเส้นทึบสีขาวแสดงขอบเขต อำเภอและเส้นประสีดำแสดงเส้น Ternary Lineament (ไตรภพ ผ่องสุวรรณ และคณะ, 2556) มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

4.2.2. สรุปการวิเคราะห์ตัวอย่างหินปูนที่พาดผ่านแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยและ ตัวอย่างหินปูนบริเวณเหมืองหิน บริษัท ผาทองสุราษฎร์ จำกัด

การวิเคราะห์ตัวอย่างหินปูนที่พาดผ่านแนวรอยเลื่อนคลองมะรุ่ยบริเวณอำเภอคีรีรัฐ นิคม และการวิเคราะห์หน่วยหิน บริเวณด้านในแนวรอยเลื่อน (Pr_low) และตัวย่างหินที่อยู่ด้านนอก แนวรอยเลื่อน (Pr_high) (ภาพประกอบที่ 3.19) แสดงให้เห็นปริมาณค่ากัมมันตภาพรังสี ที่ปรากฏใน หินปูนยุคเพอร์เมียนมีค่าสูง ผลการวิเคราะห์แผนที่กัมมันตรังสี ชนิด K, eU, eTh, และ Ternary map พบว่าหินปูนที่บริเวณแนวรอยเลื่อนจะมีค่ากัมมันตรังสีที่สูง อันมีสาเหตุมาจากการผุพังจาก หินแกรนิตที่มีอายุครีเทเซียส (KGr) จึงตั้งสมมุติฐานว่า หินปูนบริเวณนี้อาจเป็นหินปูนที่มีการตกผลึก ใหม่และปิดทับหินปูนยุคเพอร์เมียนเดิม และการที่หินปูนนี้มีค่ากัมมันตรังสี K, eU, eTh สูงน่าจะเกิด จากกระบวนการ Alteration / Weathering ของ Potash feldspar ที่มีค่าสูงในหินแกรนิตโดย กระบวนการนี้เป็น กระบวนการดินขาว (kaolinite) ตามปฏิกิริยา (Tourliere et al, 2003)

4KalSi₃O₈+4H₂O+2CO₂ \longrightarrow Al₄(OH)₈Si₄O₁₀+8SiO₂+2K₂CO₃

โดยที่ KAlSi₃O₈ คือ Potash feldspar, Al₄(OH)₈Si₄O₁₀ คือ Kaolinite และ K₂CO₃ คือ โพแทสเซียมคาร์บอเนตที่ละลายน้ำได้ดีและอาจจะตกตะกอนร่วมกันกัน CaCO₃ ซึ่งเป็น ผลทำให้หินปูนบริเวณนี้ค่ากัมมันตภาพรังสี โพแทสเซียม ยูเรเนียม และทอเรียมที่สูงผิดปกติ

4.2.3. สรุปการวิเคราะห์ตัวอย่างดินตะกอนไม่แข็งตัวยุคควอเทอร์นารี (Q)

การวิเคราะห์ตัวอย่างตะกอนไม่แข็งตัวยุคควอเทอร์นารี (Q) ตะกอนที่เกิดที่มี กัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี ที่ปริมาณสูง (ภาพประกอบที่ 3.18) จะแบ่งพื้นที่ตามปริมาณกัมมันตรังสี ได้คือ Qa, Qc_up และ Qmc ที่มีปริมาณของกัมมันตภาพรังสีผสมที่สูง (สีขาว) น่าจะเป็นตะกอนที่มี อายุเดียวกันและชนิดเดียวกัน และในตะกอน Qc_up และ Qc_down ควรมีการจัดกลุ่มแยกกันตาม แผนที่กัมมันตรังสีผสม (ภาพประกอบที่ 3.18) เนื่องจากค่ามัธยฐานต่างกันชัดเจน

4.2.4. สรุปการวิเคราะห์ขอบเขตหินแกรนิตยุคครีเทเชียส (KGr) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การแบ่งหน่วยหินเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกันของเทือกเขาหินแกรนิต (KGr-1 และ KGr-2) (ภาพประกอบที่ 3.20) และการวิเคราะห์แผนที่กัมมันตภาพรังสีผสม 3สี (ภาพประกอบ ที่ 3.23) เพื่อระบุขอบเขตหินแกรนิตในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการ ผสมภาพ 3 สี หรือเทคนิค RGB ช่วยในการสร้างขอบเขตหินแกรนิตจากค่ากัมมันตภาพรังสีผสมที่มี ค่าสูงสุด (สีขาว) เป็นตัวกำหนดขอบเขตและผลจากการวิเคราะห์ด้วยแผนภูมิ Whisker Box Plot บริวณเทือกเขาหินแกรนิต KGr-1 และ KGr-2 แสดงให้เห็นว่าบริเวณทั้ง 2 บริเวณมีปริมาณ
ค่ากัมมันตภาพทั้ง 3 ชนิด คือ โทแทศเซียม ทอเรียม และยูเรเนียมที่ใกล้เคียงกัน ผลการวิเคราะห์ ตัวอย่างทั้งสองบริเวณ สรุปได้ว่าบริเวณเทือกเขาหินแกรนิตทั้ง 2 บริเวณเป็นหินแกรนิตที่ ต่อเนื่องกัน แต่โดนหินหินโคลนปนทรายในยุคคาร์บอนิเฟอรัสถึงเพอร์เมียน (CPk) มาปิดคลุมไว้

4.2.5. สรุปการวิเคราะห์แหล่งศักยภาพแหล่งแร่ดินขาว

แหล่งแร่ดินขาวที่เกิดขึ้นในบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานีและน่าจะมีศักยภาพในการ เกิดแหล่งแร่ดินขาว พบว่ามีหลายๆ บริเวณด้วยกันคือ ในอำเภอคีรีรัฐนิมและอำเภอไชยา ซึ่งเป็นผล มาจากการสลายตัวของหินแกรนิต

4.3. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการปรับปรุงแผนที่ทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่นตะกอนในยุค
 ควอเทอร์นารี หินโคลนปนกรวดยุคคาร์บอนิเฟอรัสถึงเพอร์เมียนและหินแกรนิตยุคครีเทเชียส

2. ควรมีการหา Weathering Index ของพื้นที่บริเวณที่เกิดการ Weathering ของ หินแกรนิตในพื้นที่อำเภอคีรีรัฐนิคมและอำเภอไชยา เพื่อใช้ในการประเมินแหล่งแร่ดินขาว ต่อไป

 การวิเคาระห์แหล่งแร่ดินขาวต้องมีการวิคราะห์ทางเคมี จึงควรนำตัวอย่างดินบริเวณที่ มีค่ากัมมันตภาพรังสีผสม 3 สี ที่สูง ส่งวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อหาองค์ประกอบทางเคมีบริเวณแหล่งแร่ ดินขาวต่อไป

บรรณานุกรม

กรมทรัพยากรธรณี, 2550. "แผนที่ธรณีวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี"

- กรมทรัพยากรธรณี, 2553. "แผนที่หมู่บ้านรอยเลื่อนมีพลังพาดผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี" กองธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรธรณี
- ดนุพล ตันนโยภาส, 2550. "ธรณีวิทยาทั่วไป". คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา, 144.

ธงชัย พึ่งรัศมี, 2538. "รายงานการสำรวจธรณีวิทยา บริเวณอำเภอคีรีรัฐนิคม". 1–9.

- นวลฉวี รุ่งธนเกียรติ, 2545. "วิทยาศาสตร์นิวเคลียร์". มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร
- ปรีชา สายทอง, และ สุวิทย์ โคสุวรรณ, 2551. "แผนดินไหวกับประเทศไทย". กรุงเทพมหานคร, 60.
- พล เชาว์ดำรง, ปรัชญา บำรุงสงฆ์, และ นิคม จึงอยู่สุข, 2540. "การประเมินศักยภาพแหล่งหินปูน ระวางบ้านปากน้ำท่าทอง (4827III) ตะวันออกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี", การประชุมเสนอ ผลงานทางวิชาการ กองธณณีวิทยา, 188–192.
- พุทธชาติ ทองเอม, 2549. "สึนามิภัยพิบัตทางธรรมชาติ". สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพมหานคร, 139.
- ภานุ ทองชิต, 2538. "การบินสำรวจความเข้มกำมันตรังสีทางอากาศในประเทศไทย", กรุงเทพมหานคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน, 2544. พจนานุกรม ศัพธ์ธรณีวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. ราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพมหานคร, 384
- วิสุทธิ์ โชติกเสถียร, และ ประมวล เกาะปีนะ, 2534. "การศึกษาธรณีวิทยาควอเทอร์นารีเบื้องต้น จากภาพถ่ายทางอากาศ ตามแนวชายฝั่งทะเลจังหวัดสุราษฎร์ธานีและใกล้เคียง". กรุงเทพมหานคร, 31.
- สงกรานต์ บุญรวม, 2539. "การสำรวจธรณีฟิสิกส์ทางอากาศ (Airborne Geophysical Surveys)", รายงานกองพัฒนาทรัพยกรธรณี, กรมทรัพยากรธรณี, กรุงเทพมหานคร, 1 2 9 .

- สุวัฒน์ ติยะไพรัช, สันติ ศรีวรกุล, และ ทินกร มหาภูมิ, 2532. "ธรณีวิทยาและธรณีวิทยาควอเทอร์ นารี ระวางจังหวัดสุราษฏร์ธานี (4827II) และระวางอำเภอพุนพิน (4827 III)", กองธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี, กรุงเทพมหานคร, 44.
- สุวิทย์ โคสุวรรณ, ปรีชา สายทอง, และ กิตติ ขาววิเศษ, 2555. "รอยเลื่อนมีพลังในประเทศไทย", หน้า 112–124.
- ไตรภพ ผ่องสุวรรณ, Helmut Dürrast, สวัสดี ยอดขยัน, ไพบูลย์ นวลนิล, กำแหง วัฒนเสน, สมหมาย ช่างเขียน, และ ธิดารัตน์ วิชัยดิษฐ, 2556. "การศึกษาธรณีฟิสิกส์แบบบูรณาการของ รอยเลื่อนต่างๆ ในภาคใต้", 293.
- โสภณา แดงเหมือน, วรวุฒิ โลหะวิจารณ์, เฮลมุท ดูราสท์, ไพบูลย์ นวลนิล, และ พะเยาว์ ยงศิริวิทย์. ,2548. "แผ่นดินไหวในภาคใต้ของประเทศไทย ภายหลังจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวในทะเลอัน ดามัน เมื่อ 26 ธันวาคม 2547 " การประชุมวิชาการเรื่อง "การจัดการภัยธรรมชาติ," โรงแรม รอรัลภูเก็ตซิตี้ จังหวัดภูเก็ต, 212–223.
- ไวยพจน์ วรกนก, 2536. "การประยุกต์ใช้ช้อมูลกัมมันตภาพรังสีทางอากาศสำหรับการทำแผนที่ ธรณีวิทยาและการสำรวหาแหล่งแร่", การใช้ข้มูลธรณีฟิสิกส์ทางอากาศในการทำแผนที่และ สำรวจทรัพยากรธรณี, 1–19.
- Bhongsuwan, T., Pisapak, P., and Dürrast, H., 2011. "Result of alpha track detection of radon in soil gas in the Khlong Marui Fault Zone, Southern Thailand : A possible earthquake precursor." Songklanakarin Journal of Science and technology, 33(5), 609–616.
- Bishop, C., 2012. "Interpretation and Modelling of the Pedirka Basin (Central Australia) using Magnetics , Gravity , Well-log and Seismic data." (February), 26–29.
- Bournas, N., Galdeano, A., Hamoudi, M., and Baker, H., 2003. "Interpretation of the aeromagnetic map of Eastern Hoggar (Algeria) using the Euler deconvolution, analytic signal and local wavenumber methods." Journal of African Earth Sciences, 37(3-4), 191–205.

Butler, R.F., 1992. "Paleomagnetism." Blackwell Scientific, Cambridge, 319

- Chan, L. S., Wong, P. W., and Chen, Q. F., 2007. "Abundances of radioelements (K, U, Th) in weathered igneous rocks in Hong Kong." Journal of Geophysics and Engineering, 4(3), 285–292.
- Chotiksathein, W., and Kohpina, P., 1993. "Quaternary geology of costal area Surat Thani and vicinity, sounthern Thailand .pdf." journal of Sountheast Asian Earth Science, 8, 313–320.
- Debeglia, N., Martelet, G., Perrin, J., Truffert, C., Ledru, P., and Tourli., 2006. "Semiautomated structural analysis of high resolution magnetic and gamma-ray spectrometry airborne surveys." Journal of applied Geophysics, 58, 13–28.
- Duerrast, H., Dangmuan, S., and Lohawijarn, W., 2012. "KHLONG MARUI AND RANONG FAULT ZONES IN SOUTHERN RE-ACTIVITY BY 26 DECEMBER 2004 MW 9.3 SUMARTA-ANDAMAN EARTHQUAKE." GEOTHAI'07 International Conference on Geology of Thailand, 141–144.
- Finlay, C. C., Maus, S., Beggan, C. D., Bondar, T. N., Chambodut, a., Chernova, T. a., Chulliat, a., Golovkov, V. P., Hamilton, B., Hamoudi, M., Holme, R., Hulot, G., Kuang, W., Langlais, B., Lesur, V., Lowes, F. J., Lühr, H., Macmillan, S., Mandea, M., McLean, S., Manoj, C., Menvielle, M., Michaelis, I., Olsen, N., Rauberg, J., Rother, M., Sabaka, T. J., Tangborn, a., Tøffner-Clausen, L., Thébault, E., Thomson, a. W. P., Wardinski, I., Wei, Z., and Zvereva, T. I., 2010. "International Geomagnetic Reference Field: the eleventh generation." Geophysical Journal International, 183(3), 1216–1230.
- International atomic energy agency (IAEA)., 2003. "Guideline for radioelement mapping using gamma ray spectrometry data." 173.
- MacLeod, I. N., Jones, K., and Fan Dai, T., 1993. "3D analytic Signal in the Interpretation of Total Magnetic Field data at Low magtitude Latitude." Exploration Geophysics, 24, 679–688.

- Martelet, G., Truffert, C., Tourlière, B., Ledru, P., and Perrin, J., 2006. "Classifying airborne radiometry data with Agglomerative Hierarchical Clustering: A tool for geological mapping in context of rainforest (French Guiana)." International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation, 8(3), 208–223.
- Phillips, J. D., 2000. "Locating magnetic contacts : a comparison of the horizontal gradient, analytic signal, and local wavenumber methods." Society of exploration geophysicist, 1, 402–405.
- Phillips, J. D., 2001. "Designing matched bandpass and azimuthal filters for the separation of potential-field anomalies by source region and source type." ASEG 15 th geophysical Conference and Exhibition, Brisbane.
- Phillips, J. D., 2002. "Processing and Interpretation of Aeromagnetic Data for the Santa Cruz basin-Petagonia area, Sounth-central Arizona." U.S. Geological Survey Open file report 02-98, 1–12.
- Phillips, J. D., Hansen, R. ., and Blakely, R. J., 2007. "The use of curvature in potentialfield interpretation." Exploration Geophysics, 38, 111–119.
- Pisapak, P., Dürrast, H., and Bhongsuwan, T., 2010. "Soil-Gas Radon as a Possible Earthquake Precursor : A Case Study from the Khlong Marui Fault Zone , Southern Thailand." Kasetsart Journal : Natural science, 1093(44), 1079–1093.
- Reeves, C., 2005. "Aeromagnetic Surveys."
- Roest, W. R., and Pilkington, M., 1993. "Identifying remanant magnetization effects in magnetic data." Sociesty of Exploration Geophysicists, 58, 653–659.

Survey, U. S. G., 1999. "U.S. Geological Survey, MS 964, Denver, CO 80225."

Telford, W. ., Geldart, L. ., and Sheriff, R., 1998. Applied Geophysics, CAMBRIDGE UNIVERSITY, 751.

- Tourliere, B., Perrin, J., Leberre, P. L., and Pasquet, J., 2003. "Use of airborne gammaray spectrometry for kaolin exploration", Journal of Applied Geophysics, 53(2-3), 91–102.
- Urquhart, W. S. E. (ted. (N.D.), "Airborne Magnetic Data Compilation and Interpretation." Geophysical airborne Survey Complication and Interpretation, 1– 16.
- USGS, 2004. "Magnitude 9.1- OFF THE WEST COAST OF NORTHERN SUMATRA." http://earthquake.usgs.gov/earthquakes/eqinthenews/2004/us2004slav/#detail>.

USGS, 2014, "ASTER GDEM" (http://earthexplorer.usgs.gov/)

- Watkinson, I., Elders, C., and Hall, R., 2008. "The kinematic history of the Khlong Marui and Ranong Faults, southern Thailand", Journal of Structural Geology, Elsevier Ltd, 30(12), 1554–1571.
- Wilford, J., 2012. "A weathering intensity index for the Australian continent using airborne gamma-raspectrometry and digital terrain analysis", Geoderma, Elsevier B.V., 183-184, 124–142.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รูปแบบไฟล์ข้อมูลและพารามิเตอร์ที่ใช้สำหรับการสร้างแบบจำลองสภาพรับไว้ได้แบบ 3 มิติ ในโปรแกรม MAG 3D

!						
!						
Incl	Decl	geomag				
Aincl	Adecl	ldir				
ndat						
E ₁	N ₁	Elev ₁	[aincl ₁	Adecl ₁]	Mag_1	Err ₁
E ₂	N ₂	Elev ₂	[aincl ₂	Adecl ₂]	Mag ₂	Err ₂
E ₃	N ₃	Elev ₃	[aincl ₂	Adecl ₃]	Mag_3	Err ₃
:	:	:			:	:
E _{ndat}	N _{ndat}	Elev _{ndat}	[aincl _{ndat}	Adecl _{ndat}]	Mag _{ndat}	Err _{ndat}
! comment	Topline beginning with ! are comments					
Incl, Decl	Inclination and declination of the inducing magnetic field. The					
	declination id specified +east with respect to the northing used in the					
	mesh, obs.loc, and obs.mag files.					
geomag	Strength of inducing field in nT.					
Aincl, Adecl	Inclination and declination of the anomaly projection.					

ตารางที่ ก-1 ตัวอย่างการสร้างแบบจำลองสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก ด้วยโปรแกรม MAG 3D inversion

idir	= 0: multi component data set. Observations have different			
	inclinations and declinations, $Aincli_n$ and $Adcel_n$, should be equal to			
	Incl and Decl, respecty.			
	= 1: single component data set. All observation have the same in			
	clination and declination of the anomaly projection: Aincl, Adecl.			
	If <i>idir</i> is missing, it is assumed to be equal 1.			
ndat	Number of observation. When the single component data are			
	specified. The number of observation is equal to the number of the			
	data locations. When multi – component data are specified, the			
	number of observation will exceed the number of the data			
	locations.For example, if three-component data are specified at N			
	locations, the number of observation is 3N			
E _n , N _n Elev _n	locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters,			
E _n , N _n Elev _n	locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below			
E _n , N _n Elev _n	locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be			
E _n , N _n Elev _n	locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order.			
E _n , N _n Elev _n aincl _n ,adecl _n	locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order. Inclination and declination of the anomaly projection <i>n</i> . Used only			
E _n , N _n Elev _n aincl _n ,adecl _n	locations, the number of observation is $3N$ Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order. Inclination and declination of the anomaly projection <i>n</i> . Used only when <i>idir = 0</i> . The brackets "[]"indicate that these two fields are			
E _n , N _n Elev _n aincl _n ,adecl _n	locations, the number of observation is $3N$ Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order. Inclination and declination of the anomaly projection <i>n</i> . Used only when <i>idir = 0</i> . The brackets "[]"indicate that these two fields are optional and depend on the value of <i>idir</i> .			
E _n , N _n Elev _n aincl _n ,adecl _n	 locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order. Inclination and declination of the anomaly projection <i>n</i>. Used only when <i>idir = 0</i>. The brackets "[]"indicate that these two fields are optional and depend on the value of <i>idir</i>. Magnetic anomaly data, measured in nT. 			
E _n , N _n Elev _n aincl _n ,adecl _n Mag _n Err _n	 locations, the number of observation is 3N Easting, norting, and elevation of the observation, measured in meters, Elevation should be above tomography for surface data, and below tomography for borehole data. The observation locations can be listed in any order. Inclination and declination of the anomaly projection <i>n</i>. Used only when <i>idir = 0</i>. The brackets "[]"indicate that these two fields are optional and depend on the value of <i>idir</i>. Magnetic anomaly data, measured in nT. Standard division of <i>Mag_n</i>. This represents the absolute error. It can't 			

ตารางที่ ก-1(ต่อ) ตัวอย่างแบบจำลองสภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็ก ด้วยโปรแกรม Mag 3D inversion

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Horizonatal Gradient Magnitud (HGM)

ภาพประกอบที่ ข-1 ผลการหาตำแหน่งรอยต่อแม่เหล็กด้วยวิธี Horizontal Gradient Magnitude (HGM) ซ้อนทับขอบเขตอำเภอ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาพประกอบที่ ข-2 ผลการประเมินความลึกด้วยวิธี Horizontal Gradient Magnitude (HGM) ซ้อนทับขอบเขตอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาตราส่วนแผนที่ 1:1000000

ภาคผนวก ค

แสดงตารางเปรียบเทียบการเปลี่ยนค่ากัมมันตรังสีในหน่วย ppm

ตารางที่ ค-1 RADIOELEMENT CONTENT OF AUSTRALIAN ROCKS AND SOILS (AVERAGE VALUE IN BRACKETS) AFTER DICKSON AND SCOTT (1999) (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)

Pock type	Rock			Soil		
NOCK type	K(%)	U(ppm)	Th(ppm)	K%	U(ppm)	Th(ppm)
intrusive						
Quartz-feldspar	1-5	1.3-2.9	6-14			
	(2.9)	(1.7)	(13)			
Porphyry	0.7-5.6	0.1-1.2	0.8-6.1	0.7-3.4	1.5-2.3	2.9-8.4
Intermediate	(2.7)	(0.8)	(2.4)	(1.6)	(1.9)	(5.6)
Extrusive						
Low-K andesites	0.7-0.9	1.0-2.5	3-8	0.8-1.5	1.2-1.5	4-6
	(0.8)	(1.6)	(5)	(1.1)	(1.3)	(5)
Mafic volcanics	0.3-	0.3-1.3(205.0	0.2-1.4	0.6-2.5(3.3-13
	1.3(0.9)	0.7)	(3.0)	(0.7)	1.6)	(7.9)
Sedimentary rocks						
Other shale	0.1-4.0	1.6-3.8	10-55	0.7-3.0	1.2-5	6-19
	(2.6)	(2.6)	(19)	(1.5)	(2.3)	(13)
Caula au ata	0.00-	0.4-2.9	02.9			
Carbonates	0.5(0.2)	(1.6)	(1.4)			

ตารางที่ ค-2 CONVERSION OF RADIOELEMENT CONCENTRATION TO SPECIFIC ACTIVITY (IAEA,1897) (ดัดแปลงจาก IAEA, 2003)

1% K	313	Bq/kg	⁴⁰ K
1 ppm U in rock	12.35	Bq/kg	²³⁸ U, or ²²⁶ Ra
1 ppm Th in rock	4.06	Bq/kg	²³² Th

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-ชื่อสกุล	นายเอกลักษณ์ มอบพิจิต
รหัสนักศึกษา	5210220120

วุฒิการศึกษา

ວຸໝີ	สถานศึกษา	ปีที่สำเร็จการศึกษา	
ครุศาสตร์บัณฑิต (ฟิสิกส์)	มหาวิทยาลัยราชภัฎภูเก็ต	2006	

ทุนการศึกษา

2553	ทุนระดับบัณฑิตศึกษา ประเภททุนเชื่อมโยงกับบัณฑิต ประจำปีงบประมาณ
	2553
2554	ทุนระดับบัณฑิตศึกษา ประเภททุนเชื่อมโยงกับบัณฑิต ประจำปีงบประมาณ
	2554

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

Moppijit, A., and Bhongsuwan, T., 2012 "Airborne Geophysical Data Interpretation of Khlong Marui Fault Zone in Surat Thani Province", Processding of the conference on "Thai Physics Society on the Road to ASEAN community 21rd-23rd March 2012, Chaing Mai, Thailand